

เรื่องพระธาตุหริภุญชัย โดย ประสิทธิ์ เพชรรักษ์

สุวณณะเจติยัง หะริภุญชะยัญจัง วะโมลีธารัง อรัญญิเสฏฐัง สะหะอังคฺคิณฺฐัง กัจจา ยะเนนานิตะ
ปัตตะปุรัง สีเสนะ มัยหัง ปะณะมามิ ธาตุง อะหัง วันทามิ สัพพะทา

ข้าพเจ้าขอเอาเศียรเกล้าของข้าพเจ้า นอบน้อมพระธาตุอันเป็นพระเจดีย์ทอง ซึ่งตั้งอยู่ในเมืองหริภุญชัยคือพระอัฐิเบื้องธารพระโมลีอันประเสริฐ พระอัฐิพระทรวง อันประเสริฐสุดทั้งพระอัฐิพระองค์และพระธาตุย่อยเต็มบาตรหนึ่งอันพระกัจจายนะ นำมาข้าพเจ้าขอวันทาในกาลทุกเมื่อแลฯ

เรื่องพระบรมธาตุเจ้าหริภุญชัยรับฟังมาจากพรหมโลก โดยผ่านทางนิมิตของ คุณไพศาลแสนไชยเมื่อวันที่ 11 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2530 ตรงกับวันจันทร์ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 เหนือ ปีเถาะ

วันนี้เป็นวันวิสาขบูชาอันเป็นวันสำคัญยิ่งวันหนึ่งของพระพุทธศาสนา เพราะ เป็นวันคล้ายวันประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดวงจันทร์เสวยวิสาขฤกษ์แจ่มกระจ่าง ชาวพุทธทั้งหลายต่าง ก็ร่วมกันบำเพ็ญบุญ เป็นต้นว่า บำเพ็ญทานรักษาศีลและสวดมนต์ภาวนา ไปตามกำลังศรัทธาของแต่ละคน ประเทศไทยมีประชากรส่วนใหญ่เป็นพุทธมามกะ ดังนั้นการชุมนุมเพื่อบำเพ็ญบุญกุศล ในวันนี้จึงมีขึ้นทั่วทุกภาค ทุกจังหวัด โดยพร้อมเพรียงกันตั้งแต่ตอนเช้าจนถึงกลางคืน

ที่จังหวัดลำพูนนอกจากจะทำพิธีในวันวิสาขบูชาแล้วยังมีประเพณีอันยิ่งใหญ่ ของชาวพุทธในเมืองหริภุญชัยอีกประเพณีหนึ่งซึ่งบางปีก็ตรงกับวันวิสาขบูชาแต่บางปี หรือประมาณ 3 ปีจึงจะมีครั้งหนึ่งที่คลาดเคลื่อนกันเนื่องจากการนับเดือนทางจันทรคติ ของทางภาคเหนือเร็วกว่าทางภาคกลางไป 2 เดือน อย่างเช่นประเพณีสงฆ์น้ำพระธาตุ หริภุญชัยที่กล่าวถึงนี้ตรงกับวันเพ็ญเดือน 6 ของทางภาคกลางแต่ทางภาคเหนือจะเป็น วันเพ็ญเดือน 8 หรือเรียกกันว่าวันเดือนแปดเป็งแต่การนับเดือนทางจันทรคติจะมีปีที่ เป็นอธิกมาสคือ การนับเดือนซ้ำ 3 ปีต่อครั้ง จึงทำให้วันเพ็ญเดือน 6 ของภาคกลาง ไม่ตรงกับวันประเพณีสงฆ์น้ำพระธาตุหริภุญชัยคือ วันเพ็ญเดือนแปด

แต่ในปี พ.ศ.2530 นี้ วันวิสาขบูชาตรงกับวันเดือนแปดเป็ง หรือวันเพ็ญ เดือนแปด อันเป็นประเพณีสงฆ์น้ำพระบรมธาตุหริภุญชัย ในวันนี้พุทธศาสนิกชน ได้หลั่งไหลกันมาบำเพ็ญบุญที่วัด พระธาตุหริภุญชัย จากทั่วทุกสารทิศอย่างเนืองแน่น ตั้งแต่ตอนเช้าตรู่มีการทำวัตร สวดมนต์ฟังเทศน์ และใส่บาตรแก่พระภิกษุสามเณร ที่มาร่วมงานเป็นจำนวนมาก หลังจากนั้นก็เปิดโอกาสให้บรรดาพุทธศาสนิกชนทั้งหลายได้กระทำการสักการบูชาพระบรมธาตุเจ้าด้วยดอกไม้ธูปเทียน และสงฆ์น้ำ พระบรมธาตุด้วยน้ำอบน้ำหอม โดยรอบองค์สุวรรณเจดีย์นี้ จะมีศรัทธาผู้แสวงบุญ ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาสักการบูชาและสงฆ์น้ำตั้งแต่ตอนเช้าอย่างเนืองแน่นมิได้ ขาด จนภายในบริเวณพระบรมธาตุ หรือเรียกว่าในเขตพุทธาวาส ของวัดพระธาตุ หริภุญชัย ตลอบอวลไปด้วยกลิ่นธูปควันเทียน และกลิ่นหอม จากน้ำขมิ้นส้มป่อย ที่ผสมด้วยน้ำหอมอันบรรดาพุทธศาสนิกชนนำมาใช้สงฆ์องค์พระธาตุ ตลอดจน กลิ่นหอมจากดอกไม้ธูปเทียนที่นำมาสักการบูชาประกอบ

กับเสียงพิมพ์สวดมนต์ ไหว้พระและกล่าวคำอธิษฐานตามปรารถนาของแต่ละท่านแม้จะไม่ดั่งนักแต่ก็จะ ได้ยินอยู่อย่างไม่ขาดสายเพราะผู้คนมากมายสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ร่วมประสานกันจึง ทำให้บรรยากาศภายในบริเวณนั้นเป็นประหนึ่งว่ามีพลังอำนาจอันลึกลับศักดิ์สิทธิ์ สอดแทรกอยู่ทุกอนุของบรรยากาศ วิญญาณผู้เข้าไปสัมผัสกับบรรยากาศเช่นนี้ จะมีความรู้สึกว่าจิตใจสงบเยือกเย็นสังเกตได้จากผู้ที่กระทำกิจบูชาและสร่งน้ำองค์ พระธาตุเสร็จแล้วจะหาที่นั่งพักผ่อนตามศาลารอบ ๆ องค์พระธาตุ และตามร่มไม้ สายตาจ้อง จับอยู่ที่องค์พระเจดีย์ด้วยประกายสดใสเบิกบาน ในบุญกุศลที่ตนได้กระทำ มาและร่วมอนุโมทนากับผู้ที่กำลังกระทำอยู่อย่างต่อเนื่อง ภายนอกเขตพุทธาวาส อัน เป็นเขตสังฆาวาสหรือที่อยู่ของสงฆ์กลับอีกทีก็ครึกโครมด้วยเสียงกลองหลวง ซึ่งเป็น กลองที่สร้างขึ้นจากไม้ซุงขนาดใหญ่ทั้งต้นเห็นมีอยู่มากก็ที่จังหวัดลำพูน และเชียงใหม่เท่านั้นกลองหลวงจากวัดต่าง ๆ จำนวนหลายสิบลูก ได้ถูกนำมาตีประโคม และ ประกวดแข่งขันกันไปด้วยการแข่งขันกลองหลวงในงานประเพณีสร่งน้ำพระธาตุ หริภุญชัย นี่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ถือปฏิบัติกันมาแต่โบราณกาล สร้างความตื่นตาตื่นใจให้แก่ผู้ที่ยังไม่เคยได้พบได้เห็นอย่างมาก

ตอนบ่าย หลังจากถวายอาหารเพลแก่พระภิกษุสามเณรที่มาร่วมงานแล้วการ สร่งน้ำองค์พระบรมธาตุอย่างเป็นทางการก็เริ่มขึ้น โดยมีขบวนแห่น้ำทิพย์ ซึ่งนำมา จากดอยขะม้อในคืนก่อนวันเดือนเพ็ญหนึ่งคืน พระสงฆ์จะขึ้นไปทำพิธีสวดมนต์รอบๆ บ่อน้ำทิพย์ จนรุ่งเช้าจึงจะให้อุบาสกตักเอาน้ำในบ่อใส่ภาชนะต่าง ๆ ในสมัยก่อน นิยมใช้บอกคอกหรือกระบอกละขนาดใหญ่น้ำลงมาสำหรับอุบาสิกา หรือผู้หญิง จะห้ามเข้าภายในเขตปริณทลของบ่อน้ำโดยเด็ดขาด น้ำทิพย์ที่นำมาเข้าขบวนแห่น้ำ ถือว่าเป็นน้ำพระราชทาน ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานมาสร่งน้ำ พระธาตุเจ้าอันเป็นประเพณีสืบทอดมาทุกรัชกาล โดยมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการแทนพระองค์ น้ำทิพย์พระราชทานนี้จะนำไปใส่ในโถเงินขนาดใหญ่ แล้วชักรอกขึ้นไปสร่งองค์พระธาตุโดยมีผู้นั่งขวบหม่าว สมาทานศีล เป็นคนคอยรับอยู่เบื้องบน ขณะอัญเชิญน้ำทิพย์พระราชทานขึ้นนั้นพระสงฆ์ที่มาร่วมพิธี ก็สวดชยันโตเพื่อเป็นสิริมงคล หลังจากนำน้ำทิพย์พระราชทานขึ้นสร่งแล้ว ก็เปิด โอกาส ให้ประชาชนทั่วไปนำน้ำสุคนธรสผสมด้วยดอกไม้ไปใส่โถเงินนั้นแล้วชักรอก ขึ้นไปสร่งองค์พระธาตุต่อไป

ในงานประเพณีสร่งน้ำองค์พระธาตุหริภุญชัย ปี 2530 นี้ข้าพเจ้า (ไพศาล แสนไชย) ก็ได้ไปร่วมบำเพ็ญบุญพร้อมกับบรรดาพุทธศาสนิกชนด้วยผู้หนึ่ง ทั้งที่ในตอนกลางวันคิดว่าปีนี้จะไม่ไปเพราะอากาศร้อนด้วย วันนี้มีแดดจัด แต่พอใกล้เวลาพิธีสร่งน้ำอากาศกลับเย็นสบาย เนื่องจากมีเมฆจำนวนมากมา บดบังแสงอาทิตย์ไว้จึงได้ตัดสินใจออกจากบ้านท่ากอจิวเดินทางเข้าไปในเมืองลำพูน แล้วเข้าไปสักการ บูชากราบไหว้และร่วมสร่งน้ำองค์พระธาตุ หลังจากสร่งน้ำแล้ว ไม่นานก็มีฝนตกโปรยปรายลงมาทำให้อากาศชุ่มเย็น นับว่าเป็นสิ่งอัศจรรย์อย่างหนึ่ง ที่มักจะเกิดขึ้นในวันประเพณีสร่งน้ำองค์พระธาตุเป็นประจำเกือบจะทุกปี

วันนั้นข้าพเจ้ากลับถึงบ้านด้วยความอ่อนเพลียเพราะต้องเบียดเสียดกับผู้คน จำนวนมากภายในบริเวณวัดพระธาตุหริภุญชัย ทั้งขาเข้าและขาออก แต่ภายในจิตใจนั้น อิ่มเอิบผ่องใสรู้สึกปิติในบุญกุศล ที่ได้ไปร่วมกระทำในครั้งนี้เป็นอันมาก กลับถึงบ้าน

เวลา17นาฬิกาหรือ 5 โมงเย็นคิดว่าจะพักผ่อนคลายความอ่อนล้าของร่างกายสักพักหนึ่งแต่ก็ต้อง ผิดหวัง เพราะมีแขก4คน มารอพบข้าพเจ้าอยู่และแต่ละคนก็มาจากจังหวัด ไกลๆ คนละจังหวัด คือ สระบุรี

ประจวบคีรีขันธ์ อยุธยา และศรีสะเกษ ข้าพเจ้าก็ต้องต้อนรับพูดคุยทั้ง ๆ ที่ร่างกายอ่อนเพลียเต็มที่ และเรื่องที่ท่านทั้ง 4 นำมาพูดคุยกับ ข้าพเจ้าวันนั้น ก็ตรงกันทั้ง 4 ท่านคือ ขอให้ข้าพเจ้าช่วยตรวจสอบดูชะตาชีวิตของแต่ละท่าน ว่าทำไมมันจึงมีปัญหามากมาย ทำให้มีความทุกข์ใจ หลายเรื่องหลายราวและขอรับรอง ให้ข้าพเจ้า ช่วยแก้ไขปัญหานั้นให้ด้วย จะเสียค่ายกครูเท่าไรก็ยอมเสียให้ไม่ ขัดข้อง พอข้าพเจ้าได้รับทราบแล้วมันดูเหมือนหนึ่งว่า ได้เพิ่มความอ่อนล้าให้ข้าพเจ้า ขึ้นอีกหลายเท่า แต่ไหน ๆ ท่านทั้งสี่ก็ได้อุตสาหะมาจนถึงบ้านข้าพเจ้าแล้ว ด้วยระยะทางอันยาวไกล ข้าพเจ้าจึงได้ชี้แจงให้ท่านได้เข้าใจว่าข้าพเจ้านายไพศาล แสนไชยนี้มิได้เป็นหมอดู ไม่ใช่คนทรง และ ไม่มีอิทธิอำนาจพิเศษ อันใดในตัวที่ จะดลบันดาลให้รู้และแก้ไขปัญหานั้นทั้งหลายเหล่านั้นให้ท่านได้เท่าที่ข้าพเจ้า รู้เรื่องทั้งหลาย ได้ทุกวันนี้เป็นเพราะอำนาจทิพย์ของท่านครุบาคณาจารย์ และท่านพญาพิงคราช ซึ่งท่านทั้งสองได้ดับขันธจากโลกมนุษย์ไปอยู่ในเทวโลก ขณะนี้เป็นเวลานับพันปีแล้ว ได้นำพาข้าพเจ้าให้ไปพบเห็นตามที่จะเห็นสมควรว่า จะให้พบกับใครหรือไปเห็นอะไรในปรโลกข้าพเจ้าเองไม่มีสิทธิ์ที่จะเลือกไปพบคนนั้น คนนี้หรือไปเห็นสิ่งนั้นสิ่งนี้ได้ตามใจชอบ ดังนั้นจึงต้องขอโทษท่านทั้งสี่ด้วยที่ ข้าพเจ้ามีอาจสนองเจตนารมณ์ของท่านได้เมื่อข้าพเจ้าได้อธิบาย ให้ท่านทั้งสี่เข้าใจดี แล้วท่านก็ลากลับแต่ผมยังครุ่นคิดอยู่ว่าโลกธรรม 8 ได้แก่ มีลาภ - เสื่อมลาภ มียศ - เสื่อมยศ มีสรรเสริญ - มีนินทามีสุข - มีทุกข์ มีอำนาจมีอำนาจเหนือจิตใจมนุษย์มากมาย จริงหนอ ข้าพเจ้าอยากให้นักบุญทุกคนได้มีโอกาสไปพบเห็นผลแห่งวิบากกรรมต่างๆ ทั้งกุศลกรรมและอกุศลกรรม ที่ปรากฏอยู่ในปรโลกเช่นเดียวกับที่ข้าพเจ้าไปพบเห็นมา บางทีอาจจะช่วยผ่อนคลายความทุกข์ของปวงมนุษย์ให้เบาบางลงได้บ้างกระมัง แต่มันก็ได้แต่คิดเท่านั้นในทางปฏิบัติจริงๆ ข้าพเจ้าก็ไม่อาจทำได้ ข้าพเจ้าคิดเพลิน ไปจนถึงเวลารับประทานอาหารค่ำ จึงไปรับประทานอาหารพร้อม ๆ กับพ่อ แม่ หลังจากนั้นก็พูดคุยกันพอสมควรข้าพเจ้ารู้สึกง่วงนอนเพราะเหน็ดเหนื่อยมาตั้งแต่ตอนบ่ายแล้วขณะนั้นเป็นเวลา 3 ทุ่มตรง ข้าพเจ้าเข้านอนแต่ยังไม่หลับเผลอไปทางหน้าต่างบนหัวนอนเห็นพระจันทร์เต็มดวงทอแสงแจ่มกระจ่างบรรยากาศสงบและชุ่มเย็น เนื่องจากฝนตกตอนกลางวัน ทำให้จิตหวนคิดถึงบุญกุศลทั้งหลายที่ ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาแล้วในตอนกลางวัน ยังความปลื้มปิติให้บังเกิดขึ้นภายในดวงใจ เป็นอันมาก ข้าพเจ้าคิดเพลินไปเป็นเวลาเท่าไรไม่รู้จนกระทั่งหลับสนิท

เปลี่ยนมิติจากโลกมนุษย์

เป็นปกติวิสัยของข้าพเจ้าติดต่อกันร่วมสิบกว่าปีแล้วเมื่อกายเนื้อหลับสนิท อายุขณะทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย หมดพักจากการรับรู้จากสิ่งเร้าภายนอก จิตของ ข้าพเจ้า ก็จะเข้าครองกายทิพย์ซึ่งเป็นอีกกายหนึ่งของข้าพเจ้า จิตดวงนี้ยังคงมีความรับรู้ ต่อการสัมผัสทุกอย่างโดยผ่านทวารทั้ง 5 ของกายทิพย์นั่นเอง ความรู้สึกทุกอย่าง เป็นต้นว่า การมองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างการได้ยินสรรพสำเนียงต่าง ๆ การสัมผัสกลิ่น และรสต่างๆ ความรู้สึกร้อนเย็นอ่อนแข็ง ก็ยังคงเป็นไปเหมือนกับ เมื่อข้าพเจ้าตื่น อยู่เพียงแต่เปลี่ยนจากกายเนื้อไปเป็นกายทิพย์เท่านั้นด้วยกายทิพย์นี้แหละที่ทำให้ข้าพเจ้า ได้ไปพบเห็นเหตุการณ์และรับทราบเรื่องราวต่างๆ จากโลกอื่นแล้ว นำมาบอกเล่า ให้แก่ชาวโลกมนุษย์โดยการนำพาของท่านครุบาคณาจารย์และท่านพญาพิงคราช ผู้ซึ่งละสังขารจากโลกมนุษย์ไปอยู่ในโลกทิพย์ นับเป็นเวลาพันกว่าปีแล้ว ทั้งนี้มัน จะเป็นเพราะวิบากกรรมของข้าพเจ้าเอง หรือจะเป็นความประสงค์ของท่านทั้งสอง ต้องการให้เป็น เพื่อเหตุผลบางประการ

ข้าพเจ้าก็ไม่อาจจะเข้าใจได้คั่นนี้ก็เช่นกัน เมื่อ จิตของข้าพเจ้าเข้าสู่กายทิพย์แล้วก็พบกับท่านทั้งสองภายในห้องนอนของข้าพเจ้าเอง

สภาพของกายทิพย์

กายทิพย์ของข้าพเจ้ายังคงมีรูปร่างทุกอย่างเหมือนกายเนื้อของมนุษย์ แต่จะมี ความสดใสกว่า มีความสวยงามมากกว่ากายเนื้อ รวมทั้งเครื่องแต่งกายก็ยังจะมีเสื้อ กางเกงรองเท้าและเครื่องประดับบางอย่าง แต่จะวิจิตรสวยงามกว่าเสื้อผ้าที่ข้าพเจ้า มีใ้ช้อยู่ในโลกมนุษย์มาก ข้าพเจ้าเคยถามท่านทั้งสองถึงเรื่องเหล่านี้ ท่านได้เมตตา อธิบายให้ทราบว่เสื้อผ้า และเครื่องประดับทั้งหลายที่กายทิพย์ของข้าพเจ้าส่วนใหญ่ อยู่ นั้น มันเกิดขึ้นจากบุญกุศลที่ข้าพเจ้าได้กระทำมาตั้งแต่อดีตชาติจึงได้บังเกิด เป็นของทิพย์เฉพาะตัวของผู้ที่กระทำไมม่ใครนำมาให้ใคร ได้ใครสร้างบุญสร้างกุศลไว้ดีก็เกิดของดีของอันประณีตสวยงามสำหรับตน ใครสร้างบุญสร้างกุศลไว้น้อย ของอันเป็นผลทิพย์ก็มีน้อย ความประณีตสวยงามก็น้อยลดหลั่นกันไป ใครไม่ได้ สร้างสรรค์ผลบุญไว้เลยในขณะที่เป็นมนุษย์เมื่อตายจากโลกมนุษย์ก็ไม่มีอะไรเลย ทั้งเครื่องอุปโภคบริโภคต้องได้รับความระกำลำบากยิ่งกว่าความทุกข์ทั้งหลายที่เรา เห็นกันใน โลกมนุษย์ร่อยเท่พันทวี เพราะในโลกทิพย์นี้ ทุกท่านอยู่กันด้วย บุญบารมีเฉพาะตน ไม่อาจจะเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ใครได้ เพราะแยกกันอยู่เป็นกลุ่มๆ หรือชั้นซึ่งผู้ที่อยู่ในแต่ละชั้นต่างก็มีบุญบารมีเสมอกันมีทุกอย่างเท่าเทียมกัน จึงไม่ต้องพึ่งพากัน และผู้ที่อยู่ในแต่ละชั้นก็พบปะวิสาสะกัน เฉพาะในกลุ่มของ ชั้นเดียวกันเท่านั้นไม่มีโอกาสได้พบเห็นกับผู้ที่อยู่ต่างชั้นกัน โดยเฉพาะผู้ที่มีบุญบารมีน้อย จะไม่มีทางได้พบเห็นชั้นที่อยู่เหนือกว่าได้เลย คงเสวยวิบากกรรมเหมือนกันภายใน ชั้นนั้น ๆ แล้วท่านทั้งสองก็ได้นำพาข้าพเจ้าไปพบกับความเป็นอยู่ในชั้นต่าง ๆ ทำให้ข้าพเจ้ามีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง

เดินทางเข้าสู่โลกทิพย์

เมื่อข้าพเจ้าพบกับท่านครูบาคุณธาคณธโร กับพญาพิงคราชแล้วได้วิสาสะ ทักทายกันพอควร ท่านพญาพิงคราชก็เอ่ยขึ้นว่า

“วันนี้เป็นวันสำคัญทางพุทธศาสนา ตามที่ไพศาลรู้แล้วขณะนี้ทาง โลกมนุษย์ กำลังสร้างบุญสร้างกุศลกันด้วยการสวดมนต์ ฟังเทศน์ และเจริญภาวนา ตามกำลังศรัทธาของแต่ละคนด้วยบุญกุศลที่เขาทั้งหลาย ร่วมกันทำครั้งนี้ ทางเทวโลก และพรหมโลกก็ได้ร่วมอนุโมทนาด้วย และเพื่อตอบแทนในบุญกุศลที่ เขาได้เผื่อแผ่อุทิศไปถึงเทวโลกพรหมโลก คั่นนี้ไพศาลจะได้รับทราบเรื่องสำคัญ ทางศาสนาเรื่องหนึ่ง ต้องใช้เวลานาน ฉะนั้นเรารีบไปกันเถอะ”

แล้วท่านทั้งสองก็พาข้าพเจ้าลอยล่องขึ้นไปสู่ความเว้งว่างเปล่า โดยรอบตัว มีแต่ความสว่างไสวเย็นตาแต่ไม่มีพระอาทิตย์ พระจันทร์ หรือแม้แต่ดวงดาวก็ไม่มี ไม่รู้ว่าแสงสว่างเย็นนี้เกิดขึ้นมาจากไหน ท่านทั้งสองพาข้าพเจ้าลอยล่องขึ้น ไปเป็น เวลานาน ข้าพเจ้ารู้สึกว่าได้สัมผัสกับบรรยากาศที่แตกต่างกันไปตามลำดับ คือยิ่งลอยสูง ขึ้นบรรยากาศก็ยิ่งเยือกเย็น ปลอดโปร่งสบายขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึง สถานที่แห่งหนึ่ง มีลักษณะเป็นลานราบเรียบกว้างใหญ่รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีพื้นที่สีเขียวสดเย็นตา ท่านทั้งสองก็พาข้าพเจ้าลงตรงกลางของลานนั้น พอเท้าสัมผัสพื้น ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามี ลักษณะอ่อนนุ่ม เมื่อก้มลงสำรวจดูอย่างพิณีจ พิศราหาร

แล้วก็พบว่ามัน ไม่ใช่หญ้าตามที่ คาดคิด หรือวัชพืชอื่นใดที่เคยเห็นในโลกมนุษย์ ตามขอบลาน อันกว้างใหญ่นั้นมี ต้นไม้ขึ้น อยู่เป็นระยะห่างกันต้นละประมาณ 5วาต้นไม้แต่ละต้นแตกกิ่งก้านสาขา เป็นพุ่มกว้างพองาม มีความสูงประมาณสองเท่าของความสูงของข้าพเจ้าและสูงเท่ากัน ทุกต้น คล้ายกับว่าได้รับการตกแต่งไว้เป็นอย่างดี ท่านทั้งสองพาข้าพเจ้าเดินมุ่งหน้า ไปทางขอบลานใหญ่เมื่อเดินเข้าไปใกล้ข้าพเจ้าได้กลิ่นหอมระรื่น เป็นกลิ่นหอมที่ไม่ เคยได้สัมผัสมาก่อนจึงไม่รู้ว่าคล้ายกับกลิ่นอะไรในโลกมนุษย์ แต่ก็หอมเย็นชื่นใจ สังเกตดูก็รู้ว่าเป็นกลิ่นของดอกไม้จากต้นที่มองเห็นรอบๆลานนั่นเอง ท่านทั้งสองคงรู้ ว่าข้าพเจ้ากำลังสนใจต้นไม้ สวรรค์อยู่จึงพาข้าพเจ้าเดินไปหยุดอยู่ใต้ต้นไม้ต้นหนึ่ง และให้โอกาสข้าพเจ้าพิจารณาเต็มที่ ลักษณะของต้นไม้นี้มีลำต้น เป็นเกล็ดคล้าย ต้นก้ามปูแต่เกล็ดของต้นไม้นี้เรียงรายกันสวยงามกิ่งก้านทั้งลงน้อยๆ อ่อนลู่ลงพองาม มีใบคล้ายใบดอกทานตะวันขนาดใหญ่ตามกิ่งที่ลู่ลงสอดแซมด้วยดอกไม้ลักษณะเป็น กลีบหนาคล้ายดอก สลิดแต่ใหญ่กว่าประมาณ4เท่า สีหนักแน่นคล้ายสีของสีเปลือกมังคุด

ข้าพพบผู้เล่าเรื่องสำคัญ

เมื่อพิจารณาต้นไม้พอสมควรแล้วท่านทั้งสองได้พาข้าพเจ้าเลี้ยวขวาเดินเลาะ ไปตามขอบลานนั้น ผ่านซอยแยกหลายซอยตัดตรงจากขอบลานออกไปและมีต้นไม้ ขึ้นอยู่ปากซอยข้างละต้น ข้าพเจ้าเดินตามท่านทั้งสองผ่านปากซอยแยกไปสองซอย จนถึงซอยแยกสายที่ 3 ท่านทั้งสองก็นำข้าพเจ้าเดินเลี้ยวเข้าสู่เส้นทางนั้น ข้าพเจ้า เดินตามท่านทั้งสองไปอย่างสงบเงียบไม่ได้พูดคุยกันเลย คงใช้สายตาเพ่งมอง ไปข้างหน้าด้วยความตื่นตัวต่อสิ่งที่พบเห็น จนกระทั่งเดินไปได้ประมาณ 10 วา ข้าพเจ้าเริ่มมองเห็นอาคารรูปร่างคล้ายปราสาท จตุรมุขตั้งอยู่เรียงรายอยู่สองฟากถนน มีช่องว่างห่างกันพองาม ปราสาทแต่ละหลังส่งประกายระยิบระยับด้วยแสงสีต่างๆ จนละลานตาไปหมด ทำให้บริเวณที่กลุ่มปราสาทซึ่งมีประมาณ 20 หลังตั้งอยู่นั้น เสมือนหนึ่งมีรัศมีสีต่างๆ พุ่งผ่านแวววาบประสานกันมองดูคล้ายกับการจุดพลุไฟหลากสีขึ้นไปแตกกระจายบนท้องฟ้าในโลกมนุษย์

และในช่วงนั้นคือ ช่วงที่ข้าพเจ้าเริ่มมองเห็นกลุ่มปราสาทที่สองฟากถนน ข้าพเจ้าได้พบชายวัยกลางคน 10 คนแต่ละคนรูปร่างสูงใหญ่ ไขมันทรงแสงกลาง ผิวขาวสดใสแต่งกายด้วยกางเกงขาวยาวถึงข้อเท้าสีเหลืองอ่อน เสื้อแขนยาวคอกลม สียอดดองลอยชายเสื้อ คาดทับด้วยเข็มขัดสีทองประดับลวดลายด้วยอัญมณีหลากสี จนดูแพรวพราว สวมรองเท้าสีทองปลายงอน ทุกคนแต่งกายเหมือนกัน ยืนเรียงรายฟากถนนละ 5 คน ข้าพเจ้าคิดเอาว่า คงจะเป็นการออกมาต้อนรับคณะของ ข้าพเจ้าแต่ใจก็อดหวาดหวั่นไม่ได้จึงเรียนถามท่าน พญาพิงคราชว่า

“ชายเหล่านี้เป็นใคร มาจากไหนและทำไมต้องมายืนเรียงรายอยู่ที่นี่ด้วย” ท่านพญาอมยิ้มอย่างรู้ที่ แล้วตอบว่า

“ไพศาล ไม่ต้องหวาดกลัวบุคคลเหล่านี้ เพราะทุกท่านเป็นมิตรกับเรา เอาไว้ให้เสร็จธุระสำคัญของเราก่อนแล้วค่อยคุยกับพวกเขาทีหลัง ไพศาลก็จะรู้เอง”

เมื่อคณะของข้าพเจ้าเดินผ่านแถวของบุคคลทั้ง 10 ไปแล้ว ข้าพเจ้า เหลียวกลับไปดูก็พบว่าท่านทั้งหมดได้ออกเดิน ติดตามคณะของข้าพเจ้ามาด้วยกิริยาที่สงบสำรวม และแต่ละท่านก็ยิ้มให้ข้าพเจ้าเมื่อ

ประสานสายตากันทำให้ข้าพเจ้าคลายความ หวาดกลัว และมีความรู้สึกเป็นมิตรต่อบุคคลเหล่านั้นคณะของ ข้าพเจ้าจึงกลายเป็นคณะใหญ่มีบุคคลในคณะถึง 13 คน ท่านครุบาคันธา และท่านพญาพิงคราช ได้เดินนำ คณะทั้งหมดผ่านปราสาทไปตามสบายไม่รีบเร่งนัก ข้าพเจ้าก็เพลิดเพลินกับการชมความวิจิตรสวยงามของ ปราสาทแต่ละหลัง จนกระทั่งถึงปราสาทหลังที่ 5 ของฝั่งถนนทางด้านขวามือ ท่านครุบาคันธา ซึ่งเดินนำหน้า มากก็หยุดเดินตรงหน้า ปราสาท ชาวคณะทั้งหมดก็หยุดตามท่านครุบา

ข้าพเจ้าพบว่า มีชายรุ่นราวคราวเดียวกับชายทั้ง 10 คนที่ติดตามคณะของ ข้าพเจ้ามาการไว้ทรงผม และเครื่องแต่งกายก็เหมือนกับชายทั้ง 10 คนทุกอย่างแต่ชาย คนนี้ไว้หนวดยาวหนาเพิ่มทำให้ดูน่าเกรงขามยิ่ง ชายผู้นี้ซึ่งข้าพเจ้าเข้าใจว่าเป็น เจ้าของปราสาท ได้อยู่ในท่านั่งคุกเข่า ประณมมืออยู่ระหว่างอกก้มลงกราบ ท่าน ครุบา แบบเบญจางคประดิษฐ์ 3 ครั้งอย่างสวยงาม แล้วกล่าวนิมนต์ท่านครุบาขึ้นไปบนปราสาทของเขา และหันมาเชื้อเชิญท่านพญาพิงคราช ข้าพเจ้าพร้อมทั้งผู้ติดตามทั้ง 10 ท่าน ให้ขึ้นไปบนปราสาทด้วย เมื่อ คณะของข้าพเจ้า ได้เข้าไปภายในปราสาท เรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าพบว่าภายในปราสาทอันโอโง่งกว้างใหญ่นั้น ประดับประดาด้วย ลวดลายทองสอดแทรกด้วยแก้วมณี หลายหลากสีส่องประกายสวยงาม ลวดลายทั้งหลายก็ สวยงามอ่อนช้อยเหมาะสมกับส่วนต่างๆ ที่ลายประดับอยู่เช่น เสา ฝาผนัง และบนเพดาน ภายในปราสาทมี แก้วอัญมณีกลางอยู่ 2 ตัว ทำด้วยทองคำ มีลวดลายประดับ ด้วยแก้วมณีสวยงามมากเช่นกัน ท่านเจ้าของ ปราสาทได้นิมนต์ ท่านครุบาคันธา นั่งบนแก้วอัญมณีหนึ่งอีกตัวหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ตรงหน้าท่านครุบาห่างกัน พอสมควร ท่านเจ้าของปราสาทได้เชิญให้ท่านพญาพิงคราชนั่งส่วนตัวท่านเจ้าของ ปราสาทได้นั่งลงกับพื้น ระหว่างกลาง ท่านครุบาคันธาและพญาพิงคราช ข้าพเจ้า และชายทั้ง 10 ท่านก็นั่งพับเพียบกับพื้น ถัดจากท่านเจ้าของ ปราสาทมาเมื่อทุกอย่าง เป็นไปโดยเรียบร้อยแล้ว ท่านครุบาคันธา ก็พูดกับท่านเจ้าของปราสาทว่า

“บัดนี้อาตมาพร้อมด้วยพญาพิงคราซก็ได้นำลามาจากเมืองมนุษย์มาหาสูเจ้า แล้ว สูเจ้ามีเรื่องอะไรจะ เล่าบอกไปสู่โลกมนุษย์ก็ได้เพราะขณะนี้ เป็นกาลเวลาอัน สมควรจะบอกเล่า เปิดเผยเรื่องที่สูเจ้าต้องการให้ ชาวโลกมนุษย์รู้แล้ว”

ชายเจ้าของปราสาทได้ลุกนั่งคุกเข่าประณมมือกราบท่านครุบาคันธา แล้วหันมาไหว้ พญาพิงคราช ข้าพเจ้าและคณะทั้งหมดทุกคนรวมทั้งข้าพเจ้า ก็ ยกมือไหว้ตอบท่านเจ้าของปราสาท โดยมีท่านครุบานั่งยิ้มดู ด้วยความเมตตาท่านเจ้า ของปราสาท ได้กลับตัวนั่งพับเพียบหันหน้ามาทางข้าพเจ้าและผู้ติดตามแล้วกล่าวว่า

“ขอกราบนมัสการครุบาเจ้าและท่านพญาที่ได้พาไฟศาลาลามาจากโลกมนุษย์ มาหาข้าถึงที่นี่และ อนุญาตให้ข้าได้เล่าเรื่องสำคัญฝากไปบอกกล่าวชาวโลกมนุษย์ ด้วย”

ข้าพเจ้ารู้สึกแปลกใจ ที่ท่านเจ้าของปราสาทเอ่ยชื่อของข้าพเจ้าได้ถูกต้อง โดยยังไม่มีใครแนะนำมา ก่อนจึงถามท่านขึ้นว่า

“ผมแปลกใจมาก ที่ท่านเรียกชื่อของผมได้ถูกต้องทั้งที่ ไม่มีใครแนะนำ ท่านเลย ท่านรู้จักชื่อของผมได้ อย่างไร”

ท่านเจ้าของปราสาทตอบยิ้ม ๆ คล้ายกับเป็นเรื่องธรรมดาทั่วไปว่า

“ที่นี่เป็นแดนทิพย์ ผู้ที่อยู่ในแดนนี้ต่างก็มีกำลังอันเป็นทิพย์ อยากรู้อยาก เห็นสิ่งใด ก็ย่อมรู้ได้เห็นได้ โดยอำนาจทิพย์ไม่ต้องมีใครมาบอกดังนั้นท่านที่ติดตามมา ต่างก็รู้จักไพศาลดีเพราะอยู่ในแดนนี้เช่นกัน ย่อมมีกำลังอำนาจทิพย์เท่ากัน”

เมื่อท่านเจ้าของปราสาทตอบชี้แจงให้ข้าพเจ้าทราบแล้ว ข้าพเจ้าก็เข้าใจ แจ่มแจ้ง จนไม่รู้ว่าจะชักถามอะไรอีกจึงได้แต่นั่งสงบนิ่งอยู่ท่านเจ้าของปราสาทคง รู้วาระจิต ของข้าพเจ้าดีจึงเริ่มพูดขึ้นว่า

“นี่นะไพศาล ก่อนที่ข้าจะเล่าเรื่องอันสำคัญยิ่งให้ไพศาลฟัง ข้าขอเรียก ตัวเองว่าลุงและจะเล่า ประวัติส่วนตัวของลุงให้ไพศาลฟังก่อน ขอให้ไพศาลจงตั้งใจ ฟังให้ดีแล้วจำไว้ให้แม่นยำอย่าให้ผิดพลาด เพื่อจะนำไปถ่ายทอดให้ชาวโลก ผู้มีศีลมีธรรมปรารถนาจะใคร่รู้ให้รู้ไว้เพื่อจรรโลงส่งเสริมพระบวรพุทธศาสนาของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้มีนามว่าสมณโคตมให้เจริญรุ่งเรืองไป จนสิ้น ศาสนายุกาลของพระองค์”

หยุดพักนิดหนึ่งแล้วคุณลุงเจ้าของปราสาทก็เริ่มเรื่องว่า

“ตัวลุงในขณะนี้ชื่อว่า ครุปัญจะมหาพรหม เมื่อสมัยที่ยังมีสังขาร อยู่ใน โลกมนุษย์ได้ชื่อว่า พิมเสน เกิดเมื่อ พ.ศ. 1415 และตายจากโลกมนุษย์เมื่อเดือน 3 เหนือ ขึ้น 8 ค่ำ พ.ศ. 1510รวมอายุเมื่ออยู่ในโลก มนุษย์ครั้งนั้นได้95 ปี บ้านที่ลุงอยู่ในสมัยนั้น เรียกกันว่า บ้านแท่นผาตั้ง (ขณะนี้คือบ้านทาผาตั้ง อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน) มีอาชีพ เป็นสล่า (ช่างก่อสร้าง) ที่มีฝีมือดีเป็นที่รู้จักกันทั่วไปในโขงเขตเมืองหริภุญชัย ครอบครัว ของลุงนับว่าแปลกกว่าชาวบ้านทั่วไปคือลุงมีเมีย 4 คนและมีลูกรวมทั้งหมด 12 คน รวมอยู่ในครอบครัว เดียวกันทั้งลูกและเมียทุกคนต่างก็รักใคร่ปรองดองกันดี ไม่ค่อยมีเรื่องเดือดร้อนมากนัก ถึงจะมีอยู่บ้างก็เป็น เพียงเรื่องเล็กๆ น้อยๆ และนานๆ จึงจะมีขึ้นครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ก็เป็นเพราะลุงตั้งอยู่ในพรหมวิหาร 4 อันมีเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา อย่างเคร่งครัดไม่มีอคติต่อลูกเมียถ้วนหน้าประกอบกับลุงได้ชักนำ ให้บรรดาลูกเมีย ทั้งหมดเข้าวัดทำทานฟังเทศน์และรักษาศีลเป็นประจำ ความสงบ ร่มเย็นจึงบังเกิดขึ้นในครอบครัวของลุง ดังกล่าวแล้ว”

ลุงครุปัญจะหยุดพูดแล้วยิ้มอย่างมีความสุขที่ได้รำพึงถึงความหลังอันน่าชื่นชม ในครั้งกระโน้น แล้ว เล่าต่อ

“ด้วยคุณความดีและบุญกุศลที่ลุงได้สร้างสมไว้ตั้งแต่อดีตก่อนโน้นจนถึง สมัยนั้น เมื่อลุงดับจิตจาก โลกมนุษย์แล้วบุญบารมี อันนั้นก็ส่งผลให้ลุงได้มาเกิดอยู่ที่นี้ และอยู่มาจนกระทั่งเดี๋ยวนี้ แต่อีกไม่นานนักคืออีก 125 ปีในโลกมนุษย์ ลุงก็ต้อง กลับลงไปเกิดใหม่ในโลกมนุษย์ ตามกฎของพระไตรลักษณ์ คือทุกอย่างไม่มีเที่ยง ไม่สามารถที่จะฝืนฝืนยืนอยู่ในสภาพเดิมได้แม้จะชวนขวายดิ้นรนอย่างไรก็ตามเกิด แล้วทำยที่สุดมันก็สูญสลาย กลับคืนสู่สภาวะเดิมหรือไม่มีอะไรเลย แม้ที่ที่ลุงอยู่ที่นี่ ก็หนีไม่พ้นสังขารดังกล่าวแล้วลุงจึงต้องกลับไปเวียน วายในวัฏจักรอีกไม่รู้ว่าจะ สิ้นสุดกันเมื่อใด”

ถึงตอนนี้ลุงครุปัญจะมีใบหน้าสดชื่นร่าเริงและพูดด้วยเสียงแผ่วเบาลงว่า

“เมื่อลุงมีชีวิตอยู่ในโลกมนุษย์ ลุงก็กลัวความตายเหมือนมนุษย์ปุถุชน ทั้งหลาย แต่เมื่อลุงตายแล้วมา อยู่ที่นี้ลุงกลับกลัวต่อการไปเกิดในโลกมนุษย์อีก นี่แหละความไม่แน่นอนนะไพศาล แม้แต่บรรดาลูกเมียของลุง ในครั้งก่อนโน้น ทั้งหมดก็เช่นเดียวกัน ทุกคนต่างก็เวียนว่ายตายเกิดไปแล้วหลายภพหลายชาติ ดีบ้าง เลวบ้าง ตามแต่ผลกรรมที่เขาแต่ละคนสร้างสมอบรมเอาไว้เป็นตัวกำหนด ซึ่งลุง จะเล่าให้ไพศาลฟังในตอนหลัง

เป็นอันว่าเรื่องส่วนตัวของลุงก็มีอยู่เพียงเท่านี้ และต่อ จากนี้ไปลุงก็จะได้เล่าเรื่องสำคัญมากให้ไพศาลฟังเรื่องหนึ่งลองทายดูซิว่า เป็นเรื่องอะไร”

ลุงครุปัญจะหยุดเล่าแล้วอมยิ้มพลางจ้องข้าพเจ้าเพื่อรอคำตอบ

“คงจะเป็นเรื่องของคนไทยและเมืองไทยในสมัยสร้างบ้านสร้างเมือง กระมัง” ข้าพเจ้าตอบแต่คุณลุงครุปัญจะ กลับส่ายศีรษะช้า ๆ และรู้สึกสนุกกับการ คาดเดาของข้าพเจ้าแล้วเฉลยว่า

“ไพศาลอาคผิต เรื่องที่ลุงจะเล่าให้ฟังต่อไปนี้เป็นเรื่องของพระธาตุเจดีย์ ที่มี อยู่ในโลกมนุษย์ เอ้าลองทายอีกครั้งซิว่าเป็นพระธาตุอะไร”

“ผมคิดว่าเป็นเรื่องของพระธาตุตะโก้งในประเทศพม่าถูกหรือเปล่า” ลุงครุปัญจะหัวเราะเบาๆ พร้อมกับส่ายหน้าปฏิเสธแล้วว่า

“ผิดอีกแล้วไพศาลเรื่องพระธาตุที่ลุงจะเล่าให้ฟังนั้นไม่ใช่ชื่อในโลก ที่แท้ก็คือ เรื่องของพระธาตุหริภุญชัย ในเมืองหละปุน (ลำพูน) ที่ไพศาลอยู่นั่นแหละ”

เมื่อข้าพเจ้าได้ทราบว่าเป็นเรื่องของพระธาตุหริภุญชัยแล้ว ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึก ตื่นเต้นดีใจมากเพราะเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าเองก็มีความต้องการอยากรู้อยากเห็นแล้วด้วย จึงได้สำรวจ จิตนัยรอฟังอยู่ด้วยความสนใจอย่างยิ่ง ลุงครุปัญจะคงจะหยั่งจิตของ ข้าพเจ้าได้ว่าข้าพเจ้ากำลังตั้งใจคอยรับฟังอย่างเต็มที่ ลุงครุปัญจะหันหน้าไปสบตา กับครูบาคณาและพญาพิงคราชตามลำดับ เป็นเชิงขออนุญาต ทั้งท่านครูบาฯ และ พญาพิงคราชม์ ไบหน้ายิ้มแย้ม ท่านครูบาฯเอ่ยอนุญาตว่า

“ครุปัญจะมีเรื่องอะไรจะเล่าบอกให้โลกมนุษย์ได้รับรู้ก็ได้แล้ว ด้วยบัดนี้มันเป็นกาลอันควรที่จะเปิดเผยเล่าจากโลกมนุษย์และเพื่อนของครุปัญจะ ก็กำลังรอฟังอยู่”

“เริ่มเล่าได้แล้ว เพราะโลกทั้ง 3 ก็เห็นควรเห็นชอบด้วยและหมุ่ข้าก็มีเวลา น้อยต้องไปที่อื่นอีกหลายแห่ง” ท่านพญาพิงคราชพูดเสริมขึ้น

“ให้สาวครูบาเจ้ากราบทานพญาฯ เมื่อท่านทั้งสองและโลกทั้งสาม อนุญาต แล้ว ตัวข้าก็จะขอเล่าเรื่องพระธาตุหริภุญชัย ตั้งแต่เก่าแก่ว่า (ต้นเค้า) ผากไพศาล ไปบอกเล่าให้สาธุชนผู้เป็นเวไนยสัตว์ในโลกมนุษย์ได้รับรู้ขอให้ไพศาลตั้งใจฟังให้ดี และจดจำไว้อย่าให้คลาดเคลื่อนเพราะไพศาลจะต้องนำไปเล่าต่อในโลกมนุษย์”

“ครับ ผมกำลังตั้งใจรอฟังอยู่แล้ว” ข้าพเจ้ารีบตอบรับคำเตือนของลุงครุปัญจะทันที

บทที่ 2

ทวนกระแสอดีตของ

พระธาตุหริภุญชัย

ครุปัญจะมหาพรหมนั่งพับเพียบสำรวจจิตพักหนึ่งสายตาก็จ้องจับอยู่ที่ข้าพเจ้า คล้ายกับจะมีพลังอำนาจอย่างหนึ่งพุ่งเข้ามากระทบสะกดให้ข้าพเจ้า พุ่งความสนใจ ย้อนกลับไปที่คุณลุงครุปัญจะ เมื่อเห็นว่าทุกอย่างพร้อมแล้ว คุณลุงครุปัญจะก็เริ่ม เล่าเรื่องดังนี้

ณ ที่ตั้งของเมืองหริภุญชัยในปัจจุบันนี้เมื่อสองพันกว่าปีมาแล้วยังมีสภาพ เป็นป่าทึบ มีต้นไม้หลายชนิดขึ้นอยู่ปะปน กันหนาแน่นทั้งไม้ยืนต้น และไม้ล้มลุก น้อยใหญ่แต่ในบริเวณนี้ก็มีคนเข้ามาอยู่อาศัยแล้ว 6-

7 คน หาเลี้ยงชีพด้วยการเก็บ พืชพันธุ์ในป่าและล่าสัตว์เป็นอาหาร เพราะสัตว์ป่าในขณะนั้นมีชุมชุมมาก เขาทั้งหลายจึงมีอาหารพอที่จะดำรงชีวิตไปได้โดยไม่ต้องสนทุกฤดูกาล เครื่องนุ่งห่ม ก็ประดิษฐ์มาจากไผ่ เยื่อไม้ แล้วนำมาถักทอพอใช้งานได้ ที่อยู่อาศัยใช้ต้นไม้ กิ่งไม้ และใบไม้ในป่านั้นแหละนำมาปลูกสร้างที่พักอาศัย เครื่องใช้สอยต่าง ๆ ก็ตกแต่ง จัดทำขึ้นจากวัสดุธรรมชาติ เช่น หิน ไม้ และโลหะบางชนิด ที่ต้องออกไปเสาะแสวงหาในถิ่นไกล

คนพวกนี้มีชีวิตอยู่อย่างชาวป่า ยังไม่มีศาสนาเป็นที่พึ่งทางใจ เมื่อมีภัยพิบัติ เกิดขึ้นเขาก็บนบานศาลกล่าว ขอความช่วยเหลือจากสิ่งทีพวกเขาคิดว่าจะช่วยเขาได้ ทั้งสิ่งที่มองเห็น เช่น ต้นไม้ใหญ่ แม่น้ำ ก้อนหิน เป็นต้น และสิ่งที่มองไม่เห็น ได้แก่ ภูตผีปีศาจทั้งหลายพวกเขาก็ยึดเอาเป็นที่พึ่งทำการบูชาเช่นไหว้ ขอให้บันดาล ความสำเร็จผลในสิ่งที่เขาต้องการในครั้งนั้นที่ป่าไม้รวกแห่งหนึ่ง เมื่อพวกเขาออกไปล่าสัตว์ตามบริเวณใกล้เคียงป่าไม้รวกนั้นคราวใด สัตว์ที่ได้รับบาดเจ็บ จากอาวุธของ พวกเขา เช่น ด้ามไม้ แหวน หลาว หรือถูกขว้างด้วยก้อนหินก็ตาม มักจะกระเซอะ กระเซิงวิ่งหนีเอาตัวรอดหลบเข้าไปในป่าไม้รวกแห่งนั้น เมื่อพวกเขาติดตามมาก็พบ ว่าสัตว์ที่ได้รับบาดเจ็บนั้นกลับวิ่งหนีออกจากป่าไม้รวกนั้นอย่างรวดเร็วเหมือนไม่เคยได้รับบาดเจ็บมาก่อนเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นบ่อยครั้งจนทำให้พวกเขาเอะใจว่าคงจะมี อะไรบางอย่างภายในป่าไม้รวกแห่งนั้นๆ ที่ช่วยให้สัตว์หนีหลุดรอดจากการตามล่า ได้ทั้งที่ได้รับบาดเจ็บมาแล้วพวกเขาก็พากันเข้าไปสำรวจ ดูภายในป่าไม้รวก แห่งนั้นอย่างละเอียด ก็ได้พบแอ่งน้ำเล็ก ๆ แอ่งหนึ่งกว้างประมาณ 1 คืบ มีน้ำอยู่เต็มเปี่ยมรอบๆ แอ่งน้ำนี้เต็มไปด้วยรอยเท้าสัตว์นานาชนิด บางแห่งยังสังเกตเห็น พรอยเลือดหยดติดอยู่ตามพื้นดินและใบไม้แต่ตามรอยเท้าทางออกนั้นจะไม่พบ รอยเลือดอยู่เลย สร้างความแปลกใจให้พวกเขาเป็นล้นพ้นนอกจากนี้เมื่อเกิดไฟป่า ไหม้ลุกลามกระจายเป็นวงกว้าง โอบล้อมป่าไม้รวกนี้ไฟป่าก็ไม่อาจจะลุกลามเข้าไป เผาทำลายป่าไม้รวกนั้นได้ก็ยิ่งเพิ่มความหวั่นเกรงให้พวกเขามากยิ่งขึ้น พวกเขาคิดว่าคงเป็นที่สิงสถิตของ ภูตผีทีพวกเขาเคารพเช่นไหว้ จึงได้ช่วยกันแผ้วถางที่แล้ว สร้างศาลขึ้นให้เป็นที่สิงสถิตและสำหรับเป็นที่ทำการบูชาเช่นไหว้ไปด้วย

ลุงครูปญจะหยุดเล่า มองหน้าข้าพเจ้าพลางหัวเราะเบาๆ แล้วพูดต่อว่า

“ไพศาลคงอยากรู้ซิว่าแอ่งน้ำน้อย ๆ นั้นวิเศษอย่างไร และสัตว์ที่ได้รับ บาดเจ็บทั้งหลายที่หลบเข้าไปที่นั่นไปทำอะไร และทำไมจึงเป็นเช่นนั้นได้ เอาละ ให้ไพศาล ตั้งใจฟังลุงเล่าต่อไปก็จะเข้าใจเอง เมื่อสัตว์ที่ถูกอาวุธได้รับบาดเจ็บจาก พรานผู้ตามล่าวิ่งหนีเอาชีวิตรอดไปตามแนวป่าเทพเทวดาทั้งหลายที่สถิตอยู่ตามป่านั้น พอที่จะช่วยชีวิตสัตว์ผู้น่าสงสารเหล่านี้ได้ด้วยยังไม่ถึงกรรมถึงวาระอายุขัย ก็จะไม่คลจิต ดลใจให้สัตว์นั้นหลบเข้าไปที่แอ่งน้ำในป่าไม้รวก ใช้ลิ้นเลียน้ำในแอ่งแล้วเลียที่ บาดแผลหรือที่รอยฟกช้ำบาดเจ็บ บาดแผลหรือรอยฟกช้ำบาดเจ็บก็จะหายไปทันที บังเกิดพละกำลังแข็งแรงขึ้น สามารถวิ่งหลบหนีพรานผู้ตามล่าอย่างรวดเร็ว จนตาม ไม่ทันสามารถรักษาชีวิตไว้ได้แอ่งน้ำนั้นมีความศักดิ์สิทธิ์ได้อย่างไรนี้แหละเป็นเรื่อง ที่ลุงต้องการให้ไพศาลได้รู้ไว้ จงตั้งใจฟังและจำไว้ให้ดี”

ในอดีตกาลนานนับได้ 2530 กว่าปีเมื่อองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยังทรงพระชนมอยู่แต่เป็นวัยที่ชรา มากแล้ว พระพุทธองค์ได้ตรัสอธิษฐานต่อหน้า พระอรหันต์สาวกทั้งหลายว่า

“ต่อไปในภายภาคหน้าเมื่อตถาคตดับขันธเข้าสู่นิพพานแล้วศาสนาของ ตถาคตจะยังคงอยู่เป็นที่พึ่งของสรรพสัตว์ทั้งหลายไปอีกยาวนานเพื่อเป็นหลัก ในการยึดเหนี่ยวและสืบทอดศาสนาของตถาคตขอให้อัฐิธาตุของตถาคตได้ไปสถิต อยู่ ณ ที่ที่จะเป็นศูนย์รวมและเผยแผ่พระธรรมคำสอนของตถาคตสืบต่อไปเถิด”

ด้วยพุทธประสงค์อันนี้หลังจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จ เข้าสู่นิพพานแล้ว ได้ 150 ปีพระธาตุเบื้องพระโมลี และพระธาตุย่อยอีกจำนวนหนึ่ง ได้เสด็จมา ประดิษฐานอยู่ในป่าไม้อรงแห่งนี้ และเกิดแอ่ง น้ำเล็กๆ ขึ้นเป็นที่จำหมาย ไฟศาลคงเข้าใจแล้วซิว่า ทำไมน้ำในแอ่งน้ำนี้จึงมีคุณวิเศษสามารถรักษาบาดแผล และความเจ็บปวดให้หายได้อย่างรวดเร็ว

พระบรมสารีริกธาตุได้ประดิษฐานอยู่ที่สถานแห่งนี้เป็นเวลาอันยาวนาน โดยมีเทพเทวดาผู้เป็นสมาธิภูมิจึงช่วยกันพิทักษ์รักษาไว้มิให้มนุษย์และ

สัตว์ทั้งหลายเข้ามาขุดคุ้ยยี่หรือกระทำกิริยาอันไม่ควรในอาณานิเวศน์นี้ จนถึง พ.ศ. 1200 ถึง พ.ศ. 1277 ช่วงเวลานี้ผู้คนได้เข้ามาอยู่ตาม อาณานิเวศน์ที่พระบรมธาตุ ประดิษฐานกันมากขึ้น จนได้สร้างเป็นบ้านเป็นเมืองขึ้น โอบล้อมองค์พระบรมธาตุไว้ โดยผู้สร้างก็ไม่รู้ว่าพระบรมธาตุสถิตอยู่ (ติดตามรายละเอียดการสร้างเมืองในเรื่อง “เจ้าแม่หมอนเกล้า”) เมืองนี้คือ เมืองหริภุญชัยหรือหละปูน (ลำพูน) เดียวนี้ และมี เจ้าผู้ครองนคร คือ พระนางจามเทวีเป็นปฐมกษัตริย์ บริเวณที่พระบรมธาตุสถิตอยู่ เป็นช่วง (ลาน) กว้าง สะอาดโล่งเตียน ประหนึ่งว่ามีใครมาปัดกวาดไว้หากมีบุคคล ใดมาทำสกปรก-ถ่ายมูลตรูคุณ หรือแสดงกิริยาอันหยาบคายในบริเวณ ช่วงนี้ก็มักจะมี อันเป็นไปต่างๆ นานา ตามเหตุแห่งการกระทำ นี่เป็นเพราะอำนาจของเทพเทวดา ที่เฝ้ารักษาอยู่บันดาลให้เป็นไป

เหตุการณ์อาถรรพ์เช่นนี้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ทั้งไพร่บ้านพลเมืองและเสนา อำมาตย์ของพระนางจามเทวีเองจึงทำให้พระนางมีความสงสัยใคร่รู้ว่า อะไรเป็นเหตุ ให้สถานที่แห่งนั้นมีอาถรรพ์ศักดิ์สิทธิ์ถึงปานนี้ พระนางจึงได้ไต่ถามท่านผู้รู้สมณชี พราหมณ์ทั้งหลายก็ไม่มีใครรู้ความจริงแต่ก็ลงความเห็นทำนองเดียวกันว่า สถานที่แห่งนี้ น่าจะเป็นที่สถิตของปวงเทพเทวดาที่พิทักษ์รักษาบ้านเมือง สมควรที่ พระแม่เจ้าจะตั้งที่บูชาเทวดาอันพิทักษ์รักษาในทิศทั้งสี่แล้วอัญเชิญมาสถิตอยู่เพื่อ ปกปักษ์รักษาบ้านเมือง และอำนวยความร่มเย็นเป็นสุขให้แก่ไพร่บ้านพลเมืองต่อไป

พระนางจามเทวีก็เห็นดีด้วยจึงมีบัญชาให้สนาอำมาตย์ของพระนางไปแผ้วถาง ปัดกวาดช่วงนั้น โดยวัดจากศูนย์กลางซึ่งเป็นที่พระบรมธาตุเจ้าประดิษฐานอยู่ออกไป ทั้งสี่ทิศทิศละ 9 วา ขัดราชวัตรฉัตรตรงตามขนบธรรมเนียมที่เคยปฏิบัติกันมาแต่เก่าก่อน ตรงจุดกลางให้สร้างหอขนาดกลางด้วยไม้ชั้นไว้หลังหนึ่ง สำหรับเป็นที่สถิต ของเทพเทวดาแล้วให้พราหมณ์โรหิตทำพิธีอัญเชิญเทพเทวดาโดยจัดตั้งเสาไม้สูง ขนาดเอวคนแล้วตีไม้ยาวประมาณ 2 ศอกติดกับข้างหัวเสาอันหนึ่งให้ปลายไม้โผล่ ออกไปเท่าๆ กัน ลดต่ำลงมาประมาณฝ่ามือตีไม้ยาวเท่ากันอีกอันหนึ่งเหมือนกับอันบน แต่ปลายไม้ชี้ไปคนละทิศที่ปลายไม้ทั้งสี่ทิศมีไม้กระดานกว้างยาวประมาณคืบหนึ่ง ตีติดอยู่บนปลายเสาก็เช่นกันไม้กระดานขนาดเดียวกันนั้นตีติดอยู่แล้ว ปักเสานั้นให้ปลายไม้ชี้ออกไปตรงตามทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกตามลำดับ บนแผ่นกระดานปลายเสาและปลายไม้ จัดวางเครื่องบัตพลีบวงสรวงต่าง ๆ (พิธีนี้ยังมีอยู่ใน ภาคเหนือ เรียกว่า ขึ้นดาวตั้งสี่ หรือทำจุตโลกบาล) เมื่อได้ฤกษ์อัน เป็นมงคลแล้ว พราหมณ์พิธีก็อ่านโองการอัญเชิญท้าวจุตโลกบาลและบริวาร

ทั้งหลาย อันประจำอยู่ตามทิศต่างๆ ให้เข้ามาสิงสถิตอยู่ ณ ที่แห่งนี้เพื่อปกป้องคุ้มครองทั้งบ้านเมือง และผู้คนทั้งหลายให้มีความสุขความอุดมสมบูรณ์

เมื่อได้จัดตั้งหอและอัญเชิญท้าวจตุโลกบาลแล้ว พระแม่เจ้าก็ได้ละเลย ทั้งขว้างได้หมั้นมาทำการสักการะอยู่เสมอ โดยเฉพาะในวันสำคัญ เช่น วันปีใหม่ วันเข้าพรรษา นอกจากจะทำบุญหยาดน้ำอุทิศ ส่วนกุศลให้แล้ว ก็ยังให้พราหมณ์ บุโรหิตทำพิธีบวงสรวงด้วย เมื่อใดบ้านเมืองเดือดร้อนเช่น มีศึกสงคราม หรือเกิดภัยธรรมชาติ หรือเกิดโรคระบาด พระแม่เจ้าจามเทวีก็มาจัดทำพิธีบวงสรวง ขอพรให้บ้านเมืองสงบร่มเย็น ปราบแป (ชนะ) ศัตรูหมู่มารทั้งหลายเหตุการณ์เลวร้ายทั้งหลาย ก็สงบเรียบร้อยลงด้วยดีทุกครั้ง ทั้งนี้ก็เพราะอำนาจบุญบารมีของพระแม่เจ้า ที่สั่งสมไว้ ประกอบกับอำนาจของเทพเทวาช่วยบันดาล ความปรารถนาทั้งหลาย จึงสำเร็จผลตามแรงอธิษฐานนั้นทุกครั้ง เพราะความศักดิ์สิทธิ์ที่สำแดงออกให้ ประจักษ์อันเป็นประโยชน์ต่อ ผู้คนและบ้านเมือง พระแม่เจ้าจามเทวีจึงเรียกสถานที่ แห่งนี้ว่า ชวงเจ้าฮังเมือง (ฮัง คือ การดูแลรักษา) แล้วประกาศให้ชาวเมืองทั้งหลาย ปฏิบัติต่อ ชวงเจ้าฮังเมือง ดังนี้คือ

ข้อ 1. ห้ามมิให้บุคคลผู้ใดเข้าไปทำการอันมิควร เช่น ถ่มน้ำลาย ถ่ายปัสสาวะ อุจจาระ หรือพุดจาดด้วยคำพูดอันหยาบคายภายในรัศมี 9 วา โดยรอบหอเจ้าฮังเมือง

ข้อ 2. ห้ามปล่อยให้สัตว์เลื้อยทุกชนิดเข้าไปในช่วงนั้นโดยเด็ดขาด

ข้อ 3. บุคคลใดก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นเสนาอำมาตย์หรือไพร่บ้านพลเมืองเมื่อ ผ่านสถานที่แห่งนี้ต้องสำรวมกาย วาจาใจให้เรียบร้อย และทำการเคารพนบไหว้ ทุกครั้ง หากมีใครฝ่าฝืนให้ลงโทษด้วยการนั่งตากแดดหนึ่งวัน หรือไม่ให้ไปปิดกวาด โรงช้าง โรงม้า ของพระแม่เจ้า

เพื่อรักษาภูมินี้ให้ศักดิ์สิทธิ์ พระแม่เจ้าได้มอบหมายให้สนมผู้ใกล้ชิด 2 คน คือ สนมเทพอินทिरากับสนมบุญวันนา เป็นผู้ดูแลควบคุมและจัดตั้งผู้คนผลัดเปลี่ยนกันมาปฏิบัติปิดกวาดช่วงเจ้าฮังเมืองเป็นประจำทุกวัน และทุกๆ 7 วัน สนมทั้งสองก็จะเข้ามาตรวจความเรียบร้อยแล้วจัดเปลี่ยนดอกไม้ ธูป เทียน ที่จัดเป็นเครื่องบูชาบวงสรวง และได้ปฏิบัติภารกิจนี้โดยมิได้บกพร่องเป็นเวลาหลายปี จนมีความรู้สึกผูกพันห่วงใยช่วงนี้อย่างลึกซึ้ง บ่อยครั้งสนมทั้งสองได้พากันมาที่ช่วง โดยไม่ นับกาลเวลาว่าจะเป็นยามเช้ายามสายยามบ่ายหรือยามเย็น เมื่อมีความประสงค์จะมา ก็พากันมา จนกระทั่งใกล้เวลาเย็นค่ำวันหนึ่ง สนมทั้งสองยังไม่กลับออกจากบริเวณ ช่วงเจ้าฮังเมืองคืนสู่คัมภีร์ได้มีปรากฏการณ์มหัศจรรย์เกิดขึ้นภายในบริเวณช่วงนั้น ต่อหน้าสนมทั้งสองและคนกัน (คนงาน) 2-3 คน โดยมีฉัพพรรณรังสี พวยพุ่งขึ้นสู่ นภากาศแล้วแผ่ขยายออกเป็นวงกว้างปกคลุมทั่วบริเวณทำให้อำณาเขตโดยรอบ สว่างจ้าแต่ไม่ร้อนแรงรังสีนี้ปรากฏให้เห็นเป็นเวลาหลายชั่วอดีตใจสร้างความตื่นเต้น ปีติให้กับทั้งสองสนมเป็นอย่างยิ่งจึงรีบทรุดกายลงกราบไปที่หออันเป็นจุดพุ่ง ขึ้นของฉัพพรรณรังสีแล้วรีบเร่งกลับไปกราบทูลพระแม่เจ้าถึงปรากฏการณ์มหัศจรรย์นี้ โดยเร็ว

พระแม่เจ้าจามเทวีฟังรายงานของสนมผู้ใกล้ชิดทั้งสองด้วยความสนพระทัย ยิ่ง ได้ซักถามรายละเอียดต่างๆ ด้วยความปลื้มปิติและมีความปรารถนาอยากให้เห็นบ้าง ด้วยพระองค์เองจนกระทั่งยามพลบค่ำวันหนึ่ง พระแม่เจ้าพร้อมด้วยสนมใกล้ชิด และ เหล่าเสนาอำมาตย์ รวมทั้งราชบุตรทั้งสอง ได้มาทำการสักการบูชาที่หอเจ้าฮังเมือง ด้วยดอกไม้ ธูป เทียน ประพรมทั่วบริเวณช่วงด้วยน้ำสุคนธรส อันหอมระรื่น แล้วร่วมกันตั้งสัจอธิษฐานจิตว่า

“แสงสีอันรุ่งเรือง ซึ่งเคยปรากฏขึ้น ณ สถานที่แห่งนี้แล้ว ผู้ข้าทั้งหลาย มีความปรารถนาอยากจะรู้จะเห็น เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนและเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ บ้านเมืองทริภุชชัยนี้ด้วย ด้วยเดชอำนาจแห่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สถิตอยู่ ณ ที่นี้หมู่ข้าทั้งหลายขออัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้นได้โปรดสำแดงแสงสีอันรุ่งเรืองนั้น ให้ปรากฏแก่ผู้ข้าทั้งหลายในกาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด”

อธิษฐานจิตแล้วทุกคนต่างก็นั่งนิ่งเงียบสงบสำรวมเพ่งสายตาคอยดูอยู่อย่าง เงียบกริบ ไม่มีผู้ใดพูดคุยกันเลย เป็นเวลายาวนานจนใกล้เที่ยงคืน ก็ไม่มี ปรากฏการณ์อันใดเกิดขึ้นให้เห็น ผู้คนบริวารก็เริ่มบ่นพึมพำด้วยความผิดหวัง พระแม่เจ้าเห็นว่าเวลาก็กว้างเลยมาจนปานนี้แล้วยังไม่บังเกิดแสงสีอันใดให้เห็น ชะรอยบางเทพเทวดาทั้งหลายจะเห็นว่ายังไม่ถึงเวลาอันสมควรจะแสดงให้ปรากฏแก่ พวกเรากระมัง จึงบอกให้ทุกคนคุกเข่ากราบสักการะต่อหอเจ้าฮังเมือง แล้วพากัน กลับสู่ที่พัก ช่วงเช้าฮังเมืองนี้ได้รับความเคารพนบยาจากเจ้าผู้ครองนครทริภุชชัย สืบทอดมาจาก พระแม่เจ้าจามเทวีซึ่งเป็นกษัตริย์พระองค์แรก โดยไม่ขาดสาย ทุกรัชกาลเช่นเจ้ามหันตยศ พระราชโอรสผู้รับช่วงสืบต่อมาและเจ้ากุ่มญูราช เป็นต้น แต่ก็ก็เป็นเพียงเคารพในฐานะของเทพเจ้าผู้รักษาบ้านเมืองเท่านั้น มิได้เกี่ยวข้องกับ พระพุทธศาสนา

พบความจริงและเริ่มก่อสร้างองค์พระเจดีย์

จนถึงรัชสมัยของพระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชปีพุทธศักราช 1440 ในรัชสมัยนี้ พระพุทธศาสนาได้เข้ามาเผยแผรในนครทริภุชชัยแล้วอย่างกว้างขวาง ตามความ เป็นจริงพระพุทธศาสนาเริ่มเข้ามาเผยแผรในแคว้นนี้ก่อน สมัยของ พระนางเจ้า จามเทวีด้วยซ้ำไป (ผู้สนใจติดตามอ่านจากหนังสือ “ย้อนอดีตวัดสันป่ายาง หลวง”) และได้รับสืบทอดกันมาบางครั้งก็เจริญรุ่งเรือง บางครั้งก็เสื่อมโทรมลงบ้าง ตามกฎของพระไตรลักษณ์ แต่ก็ไม่ได้ขาดสายของพระพุทธศาสนาในรัชสมัยของ พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชนี้เป็นสมัยที่พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองมากบรรดาพุทธ บริษัท ทั้งหลายมีความรู้ ความเข้าใจในพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าอย่างแจ่มแจ้งลึกซึ้งแม้พระเจ้าอาทิตย์ราชเองก็เช่นกัน พระองค์ ทรงเลื่อมใสและศึกษาพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งภาคปริยัติและปฏิบัติ และทรงดำรงพระองค์อยู่ในศีลธรรมอันดีเชื่อมั่นในคุณของพระรัตนตรัย อันมี พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ยึดเป็นที่พึ่งอันสูงสุด ไม่มีสิ่งอื่นใดเหนือกว่า

ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงไม่ทรงเลื่อมใสศรัทธาในช่วงเจ้าฮังเมืองที่ได้รับการ เคารพ นับถือสืบทอดกันมาตั้งแต่ต้นราชวงศ์ เพื่อที่จะเบี่ยงเบนให้ไพร่บ้านพลเมือง ในเมืองทริภุชชัยหันมายุติเอาพระพุทธ พระธรรมและพระสงฆ์เป็นที่พึ่งอันสูงสุดแทนที่จะขอพึ่งเทพเทวดาหรือภูติผีปีศาจทั้งหลาย พระองค์จึงมีพระบัญชา ให้รื้อหอเจ้าฮังเมืองออกเสียแล้วให้สร้างฐานเวจ (ส้วม) ขึ้นแทนที่หอเจ้าฮังเมืองทั้งนี้พระองค์ มีพระประสงค์จะแสดงให้เห็นหมู่คนทั้งหลายได้เห็นว่าไม่มีอำนาจของเทพเทวดาที่ไหน จะเหนือไปกว่าอำนาจของพระรัตนตรัย นั่นเอง

ก่อนที่การสร้างเวจจะสำเร็จ 2 วัน พระเจ้าอาทิตย์ราชได้สังเกตเห็นกาเผือก ขนาดใหญ่ตัวหนึ่งบินวนเวียนไปรอบๆ ช่วงเจ้าฮังเมืองแล้วโฉบไปจับอยู่ที่กิ่งไม้รูกฟ้า ฝ้าดูการสร้างฐานเวจ สักพักหนึ่งก็ออกบินวนเวียนไปรอบๆ อีกแล้วก็กลับไปจับอยู่ที่เดิมตลอดเวลา 2 วัน กาเผือกใหญ่ตัวนี้ฝ้าดูแล้วบินวนเวียนซ้ำซากอยู่เช่นนี้ จนการ สร้างฐานเวจสำเร็จสมบูรณ์แต่พระเจ้าอาทิตย์ราชก็ไม่สนพระทัยอะไรมากนัก เห็นว่า เป็น

เรื่องธรรมดาของนกกาทั้งหลายที่บินวนเวียนหาอาหารกินเท่านั้น เมื่อฐานเวจ สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว คราวใดที่พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชจะเสด็จไปใช้ฐานนั้น ปลดทุกขกาเผือกใหญ่ตัวนั้นก็บินโฉบจากต้นไม้ลงมาจิกตีป้องกันมิให้ พระเจ้าอาทิตย์ราชเข้าไปถึงฐานเวจนั้นทุกครั้ง พระเจ้าอาทิตย์ราชทรงพิโรธมาก ได้สั่งให้เสนาอำมาตย์จับกาเผือกตัวนั้นแล้วฆ่าเสียให้ได้ แต่เหล่าเสนาทั้งหลาย ก็ไม่อาจจับหรือฆ่ากาเผือกนั้นได้สำเร็จ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการอย่างไรก็ตาม พระเจ้า อาทิตย์ราชใช้ความมานะพยายามจะเข้าไปใช้ฐานเวจนั้นถึง 7 ครั้งก็ไม่อาจฝ่าการ จิกตีของกาเผือกเข้าไปถึงฐานเวจได้จึงเกิดความคิดขึ้นว่า สถานที่แห่งนี้คงจะมีอะไรที่เป็นของสูงของศักดิ์สิทธิ์อยู่เป็นแน่แม้เราผู้ตั้งมั่นอยู่ในพระรัตนตรัยอันเป็นของสูงสุด แล้ว ก็ยังไม่อาจฝ่าการจิกตีป้องกันของกาเผือกตัวนั้นได้สมควรที่เราจะปรึกษาหารือ กับบุโรหิตาจารย์เพื่อหาข้อเท็จจริงว่าสถานที่แห่งนี้มีอะไรที่เป็นของสำคัญอยู่ และเรา สมควร ที่จะทำประการใดต่อไปกับสถานที่นี้ คิดแล้วก็มีพระบัญชาให้บุโรหิตาจารย์เข้าเฝ้าแล้ว ไต่ถามถึงข้อเท็จจริงตามพระราชดำริบุโรหิตาจารย์หลายท่าน ได้ร่วมกันคิด คำนวณตามวิธีการทางโหราแต่ก็ไม่อาจจะให้คำตอบได้ว่ามีอะไรที่เป็นของสำคัญอยู่

ณ สถานที่นี้ ได้แต่ถวายคำแนะนำไปว่า กาเผือกตัวนี้มีการกระทำเป็นที่น่าสังเกตอยู่ เช่นขณะใดที่พระองค์อยู่ตามปกติ ไม่ไปใช้ฐานเวจมันก็ไม่จิกตีทำร้ายพระองค์มันจะ จิกตีทำร้ายพระองค์ก็ต่อเมื่อพระองค์ตั้งใจจะเข้าไปใช้ฐานเวจเท่านั้น ชะรอยว่า กาเผือกตัวนี้จะรู้ว่าที่ฐานเวจของพระองค์นั้นมีของสำคัญอะไรสถิตอยู่ในบ้านเมือง ของเรานั้นผู้ที่บำเพ็ญจิตจนบรรลุฌานสมาบัติขั้นสูงสามารถรู้ความในใจของมนุษย์และสัตว์ตลอดจนเข้าใจในภาษามนุษย์และสัตว์ทุกประเภทมีอยู่ สมควรที่พระองค์ จะตั้งฆ้องร้องปาวไปยังแคว้นต่างๆ ในอาณาเขตของทริภุชชัยให้คนผู้ที่มีความสามารถ เช่นนั้นมาช่วยพระองค์ ด้วยการติดต่อกับกาเผือกตัวนั้นแล้วไต่ถามถึงสาเหตุต่างๆ ที่บังเกิดขึ้น พระองค์ก็จะได้รับทราบความจริงแท้ทุกประการ

พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชทรงเห็นชอบด้วย และมีรับสั่งให้บุโรหิตาจารย์ ลงมือปฏิบัติตามข้อเสนอนั้น เมื่อบุโรหิตาจารย์รับกระแสรับสั่งแล้วก็ให้ข่าวประกาศ ไปตามเขตคามต่างๆ ในแคว้นแคว้นแดนทริภุชชัยจนได้เวลา 7 วัน ก็มีบุรุษหนุ่มน้อย อายุยังไม่ถึง 20 ปีแต่มีบุญบารมีมาก ปฏิบัติสมาธิภาวนาจนถึงฌานชั้นสูงตั้งแต่ยังอยู่ในวัยเด็ก สามารถหยั่งรู้อารมณ์และเข้าใจในภาษาของมนุษย์ทุกชาติและสัตว์ทุกชนิด ได้เข้ามาอาสาสนองพระราชประสงค์ของพระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราช หนุ่มน้อยผู้นี้ มีชื่อว่า โภคบุตร เป็นชาวบ้านโปงดิน (ปัจจุบันคือบ้านกัวมิ่นตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน) พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราช มีความยินดียิ่งนักเมื่อสังเกตเห็น บุคลิกท่าที ของโภคบุตรแล้ว ถึงแม้ว่าจะยังอยู่ในวัยเด็กแต่ก็มีกิริยาอาการสงบสำรวมดุจดั่ง พระสงฆ์องค์เจ้าเข้าใจว่า โภคบุตรคงจะช่วยพระองค์ให้สำเร็จผลได้แน่นอนพระองค์ พร้อมด้วยเหล่าเสนาอำมาตย์จึงนำโภคบุตรไปสู่ข่วงเจ้าฮังเมืองทันทีขณะที่ไปถึงข่วง นั้น กาเผือกยังคงจับอยู่บนกิ่งไทรรักฟ้าจ้องมองดูโภคบุตรอยู่ พอคณะของพระเจ้า อาทิตย์ธรรมิกราชหยุด กาเผือกก็ถลาร่อนลงมาจากกิ่งไม้ลงสู่พื้นยืนอยู่ใกล้ๆ กับโภคบุตร สร้างความพิศวงงงงวยให้กับพระเจ้าอาทิตย์ราชเป็นอย่างมาก เพราะขณะที่รับสั่งให้เสนาอำมาตย์ไล่จับนั้น กาเผือกตัวนี้เปรี้ยวมากไม่ยอมให้ใคร เข้าใกล้ขนาดนี้ได้เลยงานครั้งนี้คงจะสำเร็จผลสมประสงค์เป็นแน่แท้ พระองค์จึงตรัส อนุญาตให้โภคบุตรพักอยู่ในบริเวณข่วงนั้นตามลำพังส่วนพระองค์ได้นำข้าราชการ บริวาร เสด็จกลับไปจนหมดสิ้นและสั่งห้ามมิให้บุคคลผู้ใดเข้ามาหันทันจนครบวัน โภคบุตรเป็นอันขาดนอกจากผู้ที่มีหน้าที่ส่งอาหารเท่านั้นที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปใน บริเวณนี้ได้

เวลาผ่านไป 7 วันตลอดเวลา 7 วันนี้ โภคุตรได้บำเพ็ญจิตอยู่ในฌานสมาบัติ ตลอดเวลาโดยมีกาเผือกวนเวียนอยู่ใกล้ๆ บางครั้งก็ส่งเสียงร้องตามประสาของกาแต่ มีสิ่งหนึ่งที่อยู่นอกเหนือจากการรู้เห็นของปุถุชนคือ การสัมผัสกันด้วยกระแสจิตระหว่างกาเผือกกับโภคุตร เปิดเผยให้ทราบถึงสภาวะอันแท้จริงของอิทธิปาฏิหาริย์ ต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงนี้ให้พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชและปวงชนทั้งหลายได้ทราบ ดังนี้

ณ สถานที่แห่งนี้เป็นที่ประดิษฐานของพระบรมสารีริกธาตุ ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ประเสริฐพระบรมธาตุเหล่านี้ได้มาประดิษฐานอยู่ที่นี่เป็นเวลา นับพันกว่าปีมาแล้วแต่ยังไม่เคยมีผู้ใดรู้ความจริงมาก่อน โดยมีเทพเทวดาทั้งหลายคอย พินิจรักษาอยู่ตลอดเวลาอิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ ที่ผู้คนได้เคยเห็นมานั้น ส่วนใหญ่เป็น เพราะเทพเทวดาผู้รักษารองศ์พระบรมธาตุบังดาลให้เกิดขึ้นเหตุที่พระบรมธาตุเจ้ามาประดิษฐานอยู่ที่นี่ก็เป็นเพราะอาณาเขตโดยรอบสถานที่แห่งนี้ต่อไปในอนาคตเป็นที่ ชุมชุมของพระอริยสงฆ์ อันจะบังเกิดมีขึ้น แล้วเป็นศูนย์กลางเผยแผ่ พระธรรม คำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า ให้กระจายออกไปตราบนานกาลของ พระโคตมพุทธเจ้า นับว่าเป็นสิ่งสำคัญอันวิเศษสุดที่มีอยู่ในเมืองหริภุญชัยและกาละ นี่ก็เป็นเวลาอันควรที่บรรดาหมู่คนทั้งหลาย จะรู้ได้เห็น และได้สักการบูชา องค์พระธาตุเจ้าแล้ว โดยนับจากนี้ไปอีก 7 วันข้างหน้า องค์พระธาตุเจ้าจะออกมา ปรากฏให้เหล่านมนุษย์และเทวดาทั้งหลายได้สักการบูชาและจะยังคงประดิษฐานอยู่ ท่ามกลางเมืองหริภุญชัยเพื่อเป็นหลักชัยและเป็นมิ่งขวัญของชาวพุทธไปตลอดกาล อายุพระศาสนา

เรื่องราวทั้งหมดนี้ข้าพเจ้าโภคุตรได้รับทราบมาจากเทพบุตรชื่อ **สุนนต์ศีล สังวรณ** ผู้มาเฝ้ารักษารองศ์พระธาตุเจ้าและจำแลงเป็นกาเผือกมาป้องกัน พระเจ้า อาทิตย์ธรรมิกราช มิให้ประพดลวงเกินพระบรมธาตุเจ้า ซึ่งจะเป็นกรรมอันหนัก ซึ่งต้องชดใช้ต่อไปนับชาติไม่ถ้วน เมื่อพระองค์ทราบเรื่องนี้แล้วก็ขอให้กลับใจเสีย อย่าคิดใช้สถานที่นี้เป็นที่ถ้ำหนัก ถ้ำเบาต่อไป

พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชและหมู่บริวารทั้งหลาย ครั้นได้รับทราบเรื่องอัน เป็นสิริมงคลอย่างยิ่งยวดนี้แล้วต่างก็มีความปีติยินดีอย่างล้นพ้น และทุกคน ก็ตั้งหน้า ตั้งตารอคอยวันที่พระบรมธาตุเจ้าจะเสด็จปรากฏออกมา ให้เห็นด้วยความกระวน กระวาย ในที่สุดวันสำคัญที่ทุกคนรอคอยก็มาถึง ซึ่งตรงกับวันเดือน 8 (เหนือ) ขึ้น 15 ค่ำ พุทธศักราชได้ 1440 ปีเวลากลางคืน ถ้าจะเทียบกับสมัยปัจจุบันนี้ก็เป็นเวลา 3 ทุ่ม หรือ 21 นาฬิกา ได้มีลำไม้ไผ่ขนาดท่อนแขนผุดพุ่งขึ้นจากพื้นดินตรงที่ฐานเวจของ พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชสูงประมาณ 3 ศอก ตรงตอนปลายของลำไม้ไผ่เกิด ฉัพพรรณรังสีสว่างเจิดจ้าขยายวงกว้างออกครอบคลุมบริเวณทั้งหมดและส่องรัศมี อยู่เป็นเวลานาน ฉัพพรรณรังสีนั้นจึงหดหายเข้าไปในกระบอกไม้ไผ่ พระเจ้า อาทิตย์ธรรมิกราชและเสนาอำมาตย์ทั้งหลายต่างก็มีอาการขนพองสยองเกล้า ก้มลงกราบกับพื้นด้วยความปลาบปลื้มในวาสนาบารมี ที่ได้มีโอกาสเห็นอนิหาร ขององค์พระบรมธาตุเจ้าด้วยสายตาตนเองอย่างเด่นชัด ไม่มีอะไรที่จะทำให้เกิดเคลือบ แคลงสงสัยอีกต่อไปแล้ว บางคนถึงกับน้ำตาไหลพรากด้วยความตื่นตันใจ

พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชได้ทรงปูนบำเหน็จรางวัลแก่โภคุตรด้วยแก้วแหวน เงินทองและสิ่งของอื่น ๆ อีกมากมายทรงอัญเชิญกระบอกไม้ไผ่รวกบรรจุ พระบรมธาตุไปเก็บรักษาไว้เป็นการชั่วคราวบนที่นั่ง ห้วนอนของพระองค์ และสั่งให้ รื้อฐานเวจออกแล้วปรับเกลี่ยพื้นดินให้เรียบร้อยทั่วอาณาบริเวณ และทำพิธีขอขมา ลาโทษต่อองค์พระบรมธาตุที่ได้ล่วงเกินมาด้วยความไม่รู้ พระบรมธาตุทั้งหมด เมื่อ พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชได้

ทรงตรวจนับดูแล้วมีทั้งหมด 112 องค์ แบ่งเป็นองค์ ขนาดใหญ่เท่าผลมะແကျံ (มะเขือพวง) 56 องค์ และองค์ ขนาดเล็กเท่าเม็ดข้าวโพดอีก 56 องค์ พระบรมธาตุทั้งหมดมีลักษณะกลมเกลี้ยง สีขาวหม่นแต่มีแววประกาย สดใส อยู่ในตัว ถ้าใครอยากเห็นก็ให้ไปดูได้ที่พระบรมธาตุเจ้าจอมทอง อ.จอมทอง จ. เชียงใหม่ ซึ่งมีลักษณะ เหมือนกัน

สำหรับสถานที่ที่จะเก็บรักษาพระบรมธาตุเจ้าเป็นการถาวรต่อไปนั้น พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชได้ทรง ปรีกษาหารือกับสมณชีพรามณผู้รู้ทั้งหลายทุกท่าน ต่างก็มีความเห็นเป็นอย่างเดียวกันว่า ควรอัญเชิญพระ บรมธาตุเจ้าไปบรรจุรักษา ไว้ในสถานที่เดิมที่พระบรมธาตุเคยประดิษฐานอยู่จะเป็นการดีที่สุด เพราะเป็นพุทธ ประสงค์ขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ก็ควรที่จะปรับปรุงสถานที่นั้นเสียใหม่ ให้สมควรที่จะเป็นที่ที่บุคคล ทั้งหลายจะได้มาทำการสักการบูชาองค์พระบรมธาตุเจ้าต่อไป

ด้วยกระแสเมตตาของพระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชพระองค์ทรงใคร่ครวญถึงไพร่ บ้านพลเมืองของ พระองค์ ซึ่งในขณะนั้นมีอยู่เป็นจำนวนมากแต่ก็มีหลายครอบครัว ที่อยู่ในฐานะลำบากยากจน ทั้งนี้เป็นเพราะ พวกเขา ไม่ได้สร้างสมบุญกุศลไว้ในอดีตชาติสมควรที่จะเปิดโอกาสให้พวกเขาเหล่านั้นได้มีส่วนร่วมในการสร้าง มหากุศล นี้เพื่อเป็นเนืองนิตย์สมไว้สำหรับตนจะได้มีความสุขความสบายทั้งในภพนี้และ ภพหน้าแม้ว่าพวกเขาจะขัดสนทรัพย์สินเงินทอง แต่เขาก็มีพลกำลังสำหรับใช้สร้าง บุญสร้างกุศลได้ ควรจะให้พวกเขาได้ใช้กำลัง กายมาช่วยทำงาน ส่วนพวกที่พอมิ กำลังทรัพย์ ก็ให้เขาช่วยการงานด้วยทรัพย์สินเป็นต้นว่า จัดเสปียงอาหาร เลี้ยงคน ทำงานและบริจาควัตถุที่จำเป็นต้องใช้ในงานที่จะทำต่อไป พระราชดำริ นี้เมื่อนำมา หารือกับพระนาง ปทุมวดีเทวี พระมเหสี และบรรดาเสนาผู้ใกล้ชิดแล้ว ทุกคนต่าง ก็เห็นชอบด้วย พระองค์จึงมอบหมายให้เสนา อำมาตย์ไปป่าวประกาศหาผู้ที่มีความ ประสงค์ จะช่วยงานสร้างที่บรรจุพระบรมธาตุและผู้ที่ช่วยบริจาค ทรัพย์ สิ่งของที่ จำเป็นต้องใช้แต่เพื่อไม่ให้ยุ่งยากต่อการหาอาหารเลี้ยงดูตลอดจนจัดที่พักอาศัยให้แก่ ผู้ที่มา ช่วยงาน พระองค์จึงจำกัดจำนวนไว้โดยรับผู้ชาย 56 คน และผู้หญิง 56 คนรวม 112 คน เท่านั้น เท่ากับบุญคุณ ของพระพุทธเจ้า 56 ประการ ซึ่งเท่ากับจำนวน พระบรมธาตุผู้ใดมาถึงก่อนได้รับไว้หากมีผู้คนอาสามารถกว่านี้ ที่เหลือก็ขอให้มาร่วม อนุโมทนาเอาเสนาอำมาตย์รับบัญชาแล้วได้จัดผู้คนออกไปป่าวประกาศให้ไพร่บ้าน พลเมืองทราบ โดยแบ่งออกเป็น 4 สาย คือ ไปทางทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันตก และทิศตะวันออก โดยถือเอา ตัวเมืองหริภุญชัยเป็นจุดกลาง

ทางทิศเหนือ นั้น ป่าวประกาศไปถึงบ้านเมืองแก่น คือ บ้านซ่อแล อำเภอมะแมง จังหวัดเชียงใหม่ใน ขณะนี้ ทิศใต้ป่าวประกาศไปถึงบ้านอนาปจันตคาม ขณะนี้คือบ้านเวียง หนองล่อง ตำบลหนองล่อง อำเภอลำ พูน จังหวัดลำพูน ทิศตะวันออกป่าวประกาศไปถึงบ้านเวฬุวัน คือ บริเวณบ้านดอยเวียง ตำบลบ้านธิ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน ทิศตะวันตกป่าวประกาศไปจนถึงบ้านเมืองเกิด ในปัจจุบันนี้ ก็คือบริเวณรอบวัดพะเก็ด อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ บรรดาผู้คนทั้งหลาย เมื่อได้รับข่าวนี้แล้วต่างก็มีศรัทธาปสาทะพากันไหลหลั่ง มาร่วมงานเป็นจำนวนมาก จนเกินกว่าความต้องการพระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชก็ทรงคัดเลือกเอาไว้ตาม พระราชดำริ เดิมคือ ชาย 56 คนและหญิง 56 คน จึงมีผู้ที่ผินหวังในการร่วมสร้างมหากุศลนี้อีกเป็น จำนวนมาก ก็คงได้แต่เพียงยกมือไหว้ขออนุโมทนาในผลบุญนี้เท่านั้น รายชื่อของผู้มาร่วมสร้างที่ประดิษฐานองค์พระบรม ธาตุครั้งนี้ ลุงจะบอก ให้ในตอนหลัง

ฝ่ายสลา (นายช่าง) ผู้กำหนดรูปแบบตลอดจนวัสดุก่อสร้างตลอดจนดูแลการทำงาน ให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดนั้น ก็มีตัวข้า พิมเสน ในสมัยนั้นเข้ามาช่วยด้วย เพราะพระเจ้าอาทิตยธรรมิกราชทรงทราบในความสามารถทางช่างของข้า จึงมี โองการเรียกข้าเข้ามาช่วยงานร่วมกับบรรดาสลาหลวงของพระเจ้าอาทิตยธรรมิกราช คณะสลาทั้งหมดและคณะปุโรหิตอาจารย์พร้อมด้วยพระเจ้าอาทิตยธรรมิกราช ได้หารือ ตกลงกันว่า จะทำการก่อสร้างดังนี้

ให้ขุดลอกเอาดินภายในเขตปริมณฑล โดยวัดเอาจากจุดที่พระบรมธาตุผุดขึ้น โดยรอบ 4 ด้าน ๆ ละ 9 วา แล้วขุดลึกลงไป 9 วา จะเป็นหลุมใหญ่กว้าง 9 วา ลึก 9 วา แล้ววัดจากปากหลุมใหญ่นั้นออกไปโดยรอบอีก ด้านละ 9 วา ในรัศมี 9 วา โดยรอบ ปากหลุมนี้ให้ขุดเอาหน้าดินออกทิ้งเสีย แล้วให้นำดินภายในได้ต้นศรียาโพธิ์ 9 ต้น มาถมแทนดินเก่า ก่อนที่จะถมให้ประพรมดินที่จะนำมาถมใหม่ด้วยน้ำสุคนธรสอัน หอมหวาน แล้วจึงนำไปถมแทนที่ดินที่ขุดออก

ภายใต้หลุมใหญ่กว้าง 9 วาลึก 9 วานั้น ให้ผูกหุ่นผูกยนต์ หุ่นพยนต์) ไว้สี่ทิศ คือ ยนต์น้ำยันต์หอกยนต์ ดาบยนต์ทรายนต์เหล่านี้อันจะเฝ้ารักษาองค์พระบรมธาตุ ไว้มิให้ผู้ใดขุดค้ำทำลายถึงองค์พระธาตุเจ้าได้ โดยจะ สำนแดงอิทธิฤทธิ์ต่างๆ ให้เป็น อันตรายต่อผู้บุกรุก ตรงจุดศูนย์กลางหลุมให้ก่อฐานรองรับพระธาตุขึ้นสูง 2 ศอก ข้างหลุมทั้ง 4 ทิศบนยนต์ทำเป็นซุ้มไว้ทิศละ 1 ซุ้มแต่ละซุ้มบรรจุเอาไว้ด้วยรูปช้าง ม้า วัวควาย และราชสีห์ ซึ่ง หล่อด้วยทองคำบริสุทธิ์หนักตัวละ 20 บาท อย่างละ 1 ตัว ที่สำหรับรองรับ พระบรมธาตุทำเป็นรูปเรือสำเภา ด้วยทองคำหนัก 156 บาท สลักเสลาตลอดอย่างประณีตสวยงาม บนสำเภาทองคำมีแท่นวางโกศบรรจุ พระบรมธาตุเจ้า โกศนี้มี 3 ชั้น ชั้นที่ 1 ทำด้วยทองคำ ชั้นที่ 2 ทำด้วยเงิน และชั้นที่ 3 ทำด้วยทองคำและในชั้นที่ 3 นี้เอง ได้บรรจุพระบรมธาตุเจ้าไว้ภายในโกศและใน เรือสำเภาทองคำ นั้นมีดอกไม้เงิน 156 ดอก ดอกไม้ทองคำ 156 ดอก จัดวางไว้เป็น เครื่องสักการบูชาขององค์พระบรมธาตุเจ้า

เมื่อการก่อสร้างตามขั้นตอนที่หนึ่งได้สำเร็จเสร็จสิ้นลงแล้วด้วยความเรียบร้อย เป็นที่พอพระทัยของ พระเจ้าอาทิตยธรรมิกราช พระองค์จึงโปรดให้ปุโรหิตอาจารย์ หา

ฤกษ์งามยามดีที่จะอัญเชิญโกศบรรจุพระบรมธาตุเจ้าเข้าไปประดิษฐานบนสำเภาทองคำพราหมณ์ ปุโรหิตตรวจค้นจากปุมโหราแล้ว ได้วันเดือน 8 (เหนือ) ขึ้น 15 ค่ำ เดือนแปด เบ็ญ) ปีพุทธศักราช 1441 ยาม แดงแจ้ง (เช้ามืด) ก่อนตะวันออก (ก่อนพระอาทิตย์ขึ้น) เป็นวันดียามดีเป็นดิถีมงคลอย่างยิ่ง พระเจ้าอาทิตยธรรมิกราชเห็นชอบด้วย พอถึงวัน อันเป็นมหามงคลยิ่งนั้น พระองค์จึงได้อาราธนาanimndพระเถระผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ อันมีอยู่ในเมืองหริภุญชัย จำนวน 19 รูปมาเจริญพระพุทธรูป พระนางปทุมวดีเทวี พระมเหสี พร้อมด้วยเสนาอำมาตย์ทั้งหลายรวมทั้งหมู่คนผู้อาสาช่วยงานครั้งนี้ก็ได้ เข้ามาร่วมอนุโมทนาในพิธีสำคัญนี้ ทุกผู้ทุกคน ครั้นได้ฤกษ์งามยามดีคือ ยามใกล้รุ่ง พระเจ้าอาทิตยธรรมิกราชก็ทรงอัญมโกศบรรจุพระบรมธาตุลง ไปประดิษฐานไว้บนสำเภา ทองคำตรงตามเวลาที่โหราจารย์กำหนดไว้ท่ามกลางเสียงสวดเจริญพระพุทธรูป ของพระสุปฏิปันโนทั้ง 19 รูปการบรรจุพระบรมธาตุเจ้าครั้งนี้ก็เสร็จสิ้นลงด้วยความ เรียบร้อย ปราศจาก อุปสรรคใดๆ แม้แต่น้อยสร้างความปลื้มปิติอัมเอมให้แก่ทุกผู้ทุกคน ที่มาร่วมอนุโมทนาการเป็นล้นพ้น

หลังจากการบำเพ็ญบุญกิริยาอันเป็นมหากุศลเสร็จสิ้นแล้ว พระเจ้าอาทิตย ธรรมิกราชพระนางปทุมวดีเทวีเหล่าเสนาอำมาตย์ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนร่วมในการทำงานครั้งนี้ ต่างก็หยาดน้ำบอกกล่าวแก่แม่พระธรณี

ตลอดจนอินทร์พรหมมัยักษ์ทั้งหลายทั่วสากล จักรวาล ให้รับรู้และร่วมอนุโมทนารับเอากุศลผลบุญครั้งนี้ นอกนั้นก็ต่างคนต่างก็ อธิษฐานจิตตามปรารถนา เช่น บางคนก็ขอให้ได้เกิดมาเป็นเจ้า (พระสงฆ์) บางคน ก็ขอให้เกิดมามีร่างกายอันหมดจดงดงาม บางคนก็ชอบพอกันก็อธิษฐาน ขอให้ได้ เกิดมาพบกันอีกทุกชาติบางคนก็ขอให้มั่งคั่งบริบูรณ์ด้วยข้าวของสมบัติอย่าให้ลำบาก ยากจนเหมือนชาตินี้บางคนก็ขอให้เกิดมาสติปัญญาเฉลียวฉลาดคิดการสิ่งใดก็ขอให้ สำเร็จผลทุกประการอย่าได้ขัดข้องแรงอธิษฐานที่เขาทั้งหลายได้ตั้งใจ ไว้โดยชอบแล้ว นั้นจะสำเร็จผลประการใดลูกก็จะเล่าให้ฟังต่อไป พร้อมกับรายชื่อของพระเถระทั้ง 19 รูปที่มาทำพิธีสวดเจริญพระพุทธมนต์ในครั้งนั้น

เมื่อขั้นตอนที่หนึ่งตามที่ลูกเล่ามาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือ การสร้างพระเจดีย์ครอบองค์พระบรมธาตุไว้เพื่อเป็นที่จำหมายและเป็นการป้องกัน มนุษย์และสัตว์ทั้งหลายไม่ให้เข้าไปเหยียบย่ำบนที่ที่พระบรมธาตุเจ้าประดิษฐานอยู่การก่อสร้างให้ก่อทับครอบบริเวณกันหลุมที่ประดิษฐานพระบรมธาตุไว้ด้วยอิฐดินเผาจนถึงปากหลุมแล้วก่อขึ้นเป็นองค์พระเจดีย์ มีฐานเป็นรูป 8 เหลี่ยมบนฐาน 8 เหลี่ยม นี่ทำเป็นรูปประฆังคว่ำสูง 3 วา 1 คืบดินที่จะนำมาทำอิฐสำหรับก่อสร้างนั้น พระเจ้า อาทิตยธรรมิกราชได้โปรดให้นำเอาดินที่หลีกเลี่ยงจากการสร้างพระรอดในสมัยพระแม่เจ้าจามเทวี (รายละเอียดมีอยู่ในหนังสือ **เจ้าแม่หมอนเล้า**) ซึ่งได้เก็บรักษาไว้สืบทอดกันมาจนถึง รัชสมัยของพระองค์ รวมทั้งพระรอดที่ไม่สมบูรณ์แบบ เช่น ผุร่อน หรือหักบิ่นเป็นต้นให้นำมาปนบดให้ละเอียดผสมลงไปด้วยแต่ดินเหล่านี้มีจำนวนไม่เพียงพอแก่ การก่อสร้าง พระองค์จึงโปรดให้นำเอาดินที่หลีกเลี่ยงจากการสร้างฐานหลุมบรรจุ พระบรมธาตุคือ ดินจากใต้ต้นศรีมหาโพธิ์ 9 ต้น ผสมกับดินทรายจากแม่น้ำปิง ที่ไหล ผ่านทางทิศเหนือของเมืองลำพูน (คือบ้านเหมืองง่าในปัจจุบันนี้) จำนวน 56 หาบ รวมผสมเข้าด้วยกันแล้วประพรมด้วยน้ำพระพุทธมนต์ อันปรุงด้วยของหอมและเกสร ดอกไม้เพื่อเป็นสิริมงคล และเป็นเครื่องสักการะพระบรมธาตุไปด้วย แล้วนำดินที่คลุกเคล้าผสมกันดีแล้วไปหมักแช่ด้วย น้ำอ้อย น้ำอึก (ยางรัก) น้ำหาง จนได้ที่ดีแล้วจึงนำมาเข้าแบบปั้นเป็นก้อนดินก็ (อิฐ)

ขณะที่กำลังทำการก่อสร้างอยู่นั้น ผู้ที่ทำการก่อสร้างทุกคนต้องสมาทานศีล 5 ศีล 8 ตามกำลังศรัทธา และให้สำรวมกายวาจา ใจ ไม่ประพฤตินิสัยอันไม่เป็นมงคล เวลาที่ทำงานก็นุ่งห่มด้วยผ้าสีขาวเพื่อแสดงความสะอาดบริสุทธิ์ทุกคน ก็ได้ตั้งใจ ทำงานด้วยความศรัทธาอันแรงกล้า แต่นั่นแหละที่ไหนมีคนดีก็ย่อมมีคนชั่วปะปน อยู่บ้าง ในงานนี้ก็เช่นกัน แม้จะเป็นงานบุญงานกุศลอันยิ่งใหญ่ ก็มีพวกมิจฉาธิภูฏิ ปะปนอยู่ ซึ่งลูกจะได้เล่าให้ฟังต่อไป ผลที่สุดงานก่อสร้าง พระเจดีย์ก็สำเร็จลงด้วย ความเรียบร้อยสมดังความมุ่งมาดปรารถนาของพระเจ้าอาทิตยธรรมิกราชทุกประการ แม้จะถูกรบกวนด้วยพวกมิจฉาธิภูฏิบ้าง แต่ผู้ที่ร่วมงาน ก่อสร้างต่างก็ไม่ย่อท้อ คงตั้งหน้าทำงานต่อไปจนสำเร็จดังกล่าวแล้วโดยใช้เวลาทำการก่อสร้างหนึ่งเดือนเต็ม

การสร้างที่ประดิษฐานพระบรมธาตุเจ้า รวมทั้งพระเจดีย์ครอบองค์ พระบรมธาตุก็สำเร็จบริบูรณ์ทุกประการ พระเจ้าอาทิตยธรรมิกราช จึงโปรดให้มี การทำบุญสมโภชขึ้นในวันเดือน 10 (เหนือ) ขึ้น 15 ค่ำ ปี พ.ศ.1441 โดยร่วมกับ พระนาง ทูมวดีเทวีพระมเหสีและบรรดาเหล่าเสนาอำมาตย์ทั้งหลายรวมตลอดถึงผู้มาร่วมงานก่อสร้างและไพร่บ้านพลเมืองผู้มีจิตศรัทธาได้ร่วมกันน้อมถวายองค์พระเจดีย์นี้ให้เป็นสมบัติของพระพุทธศาสนา โดยนิมนต์พระสงฆ์ทั้ง 19 รูป ที่เคยนิมนต์มาแล้วตอนบรรจุพระบรมธาตุเจ้ามาเป็นสงฆ์ในพิธีรับมอบพระเจดีย์ กล่าวอนุโมทนาและเจริญพร ด้วยกุศลกรรมอันยิ่งใหญ่นี้ ทำให้บังเกิดปาฏิหาริย์ มหัศจรรย์

เป็นฉัพพรรณรังสีอันเจิดจ้าสวยงาม มีรัศมีกระจายออกจากองค์พระเจดีย์ เป็น 7 สี เหมือนดังที่เคยปรากฏมาแล้วอีกครั้งหนึ่ง พอสิ้นฉัพพรรณรังสีก็พลันเกิด ฝนตกลงมาทำให้อุณน้ำไหลนองท่วมถึงหลังเท้าคนเพิ่มความศรัทธาสาธุให้แก่ พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชที่มีต่อองค์พระบรมธาตุเจ้าขึ้นอย่างแน่นแฟ้นจึงทรงพระดำริ ว่าพระองค์และผู้คนทั้งหลายได้สร้างเจดีย์และมอบถวายไว้เป็นศาสนสมบัติแล้วควร ที่พระองค์จะกำหนดบริเวณโดยรอบองค์พระเจดีย์แล้วสร้างให้เป็นวัดถวายไว้กับ องค์พระธาตุเจ้าด้วยจะเป็นการดียิ่งขึ้น

ดังนั้นพระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชจึงมีรับสั่งให้บ่าวไพร่ทั้งหลายแผ้วถาง บริเวณโดยรอบองค์พระเจดีย์ แล้ววัดจากองค์พระเจดีย์ไปทางทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออกและทิศตะวันตก ทิศละ 156 วา กำหนดให้เป็นอาณาเขตของวัด จัดสร้าง กำแพงล้อมรอบและเสนาสนะที่พักอาศัยของพระภิกษุสงฆ์ตลอดจนโบสถ์และวิหาร จนเป็นวัดสมบูรณ์แบบพระนางปทุมวดีก็ได้มีจิตศรัทธาสถาสร้างพระเจดีย์องค์เล็กขึ้นเป็น บริเวณรอบองค์พระเจดีย์ใหญ่ไว้ภายในวัดนั้นด้วย ก่อนที่การสร้างวัดจะแล้วเสร็จ 3 วัน

ในคืนหนึ่งตอนใกล้รุ่ง พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชได้ทรงสุบินนิมิตว่าได้เห็น พระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่งฉันลูกสมออยู่ ณ ที่พระเจดีย์ประดิษฐานอยู่ แวดล้อม ด้วยพระอรหันตสาวกอีกหลายองค์ และพระพุทธรูปทรงวางเม็ดสมอ ไว้ในที่ พระองค์ทรงประทับอยู่ หลังจากตื่นบรรทมแล้ว พระองค์ยังทรงนิมิต ได้อย่าง แจ่มชัดจึงนำไปปรึกษาบุโรหิตาจารย์ทั้งหลายว่าจะเป็นนิมิตหมายประการใด เหล่าบุโรหิตาจารย์ได้พิจารณาเรื่องนิมิตนั้นแล้วได้ถวายความเห็นว่าเป็นนิมิตหมายอัน เป็นมงคลยิ่งนักจะนำความเป็นสิริมงคลมาสู่ปวงประชาทั้งหลายและบ้านเมืองก็จะ อุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร การพระศาสนาที่จะเจริญรุ่งเรือง ที่นี้ จะเป็นศูนย์กลางเผยแผ่พระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระศาสดาให้ยืนยงต่อไป トラบจนสิ้นศาสนายุกาลและวัดที่พระองค์กำลังสร้างอยู่นี้ยังไม่มีชื่อเรียกขานสมควร ที่พระองค์จะนำเอานิมิตที่เห็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากำลังฉันลูกสมอ มาเป็นมงคลนามของวัด ก็จะเป็นการดียิ่งนัก พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชทรงเห็นชอบด้วยทุกอย่าง และได้ร่วมกับบุโรหิตาจารย์คิดหาชื่อวัดตามมงคลนิมิตนั้น จนได้ชื่ออันเป็นที่พอ พระทัยว่า วัดพระธาตุเจ้าจอมสระหรือฤๅษีไชยवास มาจากคำว่า หริตะแปลว่า สมอ ฤๅษยะแปลว่าการขบฉัน ตามนิมิตทุกประการ

ก่อนที่การสร้างวัดจะสำเร็จเรียบร้อย ทั้งโบสถ์ วิหาร เจดีย์และเสนาสนะ ทั้งหลาย พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชก็ได้นิมนต์พระภิกษุสงฆ์ที่มีอยู่ในเมืองมาทำพิธี เจริญพระพุทธมนต์รับไทยทาน แล้วพระองค์ก็ได้ประกาศต่อหน้าพระภิกษุสงฆ์ และปวงอาณาประชาราษฎร์ว่าวัดที่กำลังแผ้วถางก่อสร้างอยู่นี้ได้มีนามอันเป็นมหา มงคลยิ่ง ซึ่งปรากฏขึ้นในนิมิตพระองค์ ว่า วัดพระธาตุเจ้าจอมสระหรือฤๅษีไชยवास ขอให้พระสงฆ์องค์เจ้าและผู้คนทั้งหลายได้รับรู้ไว้เพื่อเรียกขานกันต่อไปให้ถูกต้อง พระสงฆ์ทั้งนั้นกล่าวอนุโมทนาสาธุชนทั้งหลายที่มาชุมนุมกันต่างก็ยกมือประนม กล่าวสาธุการขึ้น 3 ครั้ง วันที่ประกาศนามวัดนี้ตรงกับวันเดือน 10 แรม 8 ค่ำ ปุศุทธ ศักราช 1441 หรือหลังจากการทำบุญสมโภชพระบรมเจดีย์ได้ 3 วันเท่านั้น การสร้างวัด พระธาตุเจ้าจอมสระหรือฤๅษีไชยवासนี้ได้สร้างติดต่อกันเรื่อยไปตลอดจนสิ้นรัชกาล ของพระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชเพราะทุกสิ่งทุกอย่างต้องทำด้วยความละเอียดประณีต และมีความสวยงามสมกับเป็นวัดที่มีพระบรมสารีริกธาตุประดิษฐานอยู่ แต่สิ่งก่อสร้าง ทั้งหลายในสมัยนั้นมาถึงบัดนี้ก็มิได้ผุพังไปตามกาลเวลาสิ่งที่เห็นกันอยู่เดี๋ยวนี้เป็นของ ที่สร้างขึ้นใหม่แม้องค์พระเจดีย์ทองที่ยืนเด่นเป็นสง่าอยู่ในปัจจุบันก็เป็นของสร้าง ขึ้นมาใหม่ครอบทับพระเจดีย์องค์เก่าไว้ใน

“เป็นอันว่าเรื่องของพระบรมธาตุเจ้าหริภุญชัยที่ลุ่มเล่ามาก็จบลงเพียงเท่านี้ ต่อไปนี้ลุ่มจะบอกให้ไพศาลได้รู้จักชื่อเสียงของบุคคลผู้มีส่วนในการสร้างพระเจดีย์ บรรจุพระบรมธาตุเจ้า ซึ่งขณะนี้หลายคนก็ได้เวียนกลับมาเกิดอยู่ในโลกมนุษย์แล้ว หลังจากเวียนว่ายตายเกิดมาแล้วคนละไม่น้อยกว่า 10 ชาติและในแต่ละชาติที่มาก็ได้สร้างกรรมไว้เป็นกุศลกรรมบ้าง อกุศลกรรมบ้างจนมาถึงภพนี้ชาตินี้เขาก็ย่อม เสวยกรรมต่างกันตามแต่วิบากกรรมที่เขาสร้างสมมาบางคนก็มีกรรมวิบาก ที่จะต้อง ชดใช้ในชาตินี้และวิธีแก้กรรมวิบากนั้น ลุ่มก็จะบอกให้ไพศาลด้วยเพื่อเอาบุญ”

เริ่มต้นตั้งแต่ชาย 7 คน ผู้พบสถานที่ที่พระบรมธาตุเจ้ามาประดิษฐานอยู่เป็น ครั้งแรกถึงแม้ว่าเขาจะ ไม่รู้ความจริงแต่ก็ได้ให้ความเคารพนบยาสถานที่แห่งนี้นับได้ ว่าเป็นคุณความดีอย่างหนึ่งที่ทำด้วยความไม่ ตั้งใจขณะนี้ชายทั้ง 7 คนนั้นก็ได้มาเกิด ในโลกมนุษย์แล้วดังนี้

1. อ้ายโถ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายนเรศน์ ตูตี่จัน อยู่บ้านเลขที่ 1 ซอย 2 หมู่ 9 ต.ทาสบเส้า อ. แม่ทา จ.ลำพูน
2. อ้ายเป้ง เกิดมาชาตินี้เป็นผู้หญิงมีชื่อว่า บุชบา บุรีรัตน์ อยู่บ้านเลขที่ 28 หมู่ที่ 4 ต.สันป่ายาง อ.แม่แตง จ. เชียงใหม่
3. อ้ายมี เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า ฟองจันทร์ แสนศรี อยู่บ้านเลขที่ 09/1 หมู่ที่ 6 ต.เหมืองง่า อ. เมือง จ.ลำพูน
4. อ้ายอ่อน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายสุวิทย์ แก้วคำปา อยู่บ้านเลขที่ 166/1 ต.นาแก้ว อ.เกาะคา จ.ลำปาง
5. อ้ายปวง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายพิษณุ สุกุล อยู่บ้านเลขที่ 151 หมู่ที่ 12 ต.ป่าแดด อ.แม่สรวย จ. เชียงราย
6. อ้ายกต เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายธงชัย พรหมเทศ อยู่บ้านเลขที่ 168 หมู่ที่ 8 ต.สันทราย อ.แม่จัน จ. เชียงราย
7. อ้ายสี เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายอเนก อภิวงค์งาม อยู่บ้านเลขที่ 70 บ้านสันทรายบ ต.บ้านธิ อ. เมือง จ.ลำพูน

ต่อมาถึงสมัยเจ้าแม่จามเทวี สถานที่นี้ก็กลายเป็นบ้านเป็นเมืองแล้วแต่ก็ยัง ไม่มีใครรู้ว่ามิพระบรมธาตุเจ้าประดิษฐานอยู่ ถึงกระนั้นก็ยังมีความศักดิ์สิทธิ์จน เจ้าแม่ต้องรักษาไว้ไม่ให้ใครย่ำยี โดยมอบหมายให้สนม 2 คนเป็นผู้ดูแลจนปรากฏ ฉัพพรรณรังสีให้เห็นสนมทั้ง 2 คนนี้ ความจริงไพศาลก็รู้จักแล้วจากการเล่าบอก ของเจ้าแม่หม่อน (เจ้าแม่จามเทวี) แต่ลุ่มก็จะบอกซ้ำอีกครั้งหนึ่ง คือ

- (1) สนมเทพอินทรี ในชาตินี้คือ นายฟองคำ อุณาทวนิช ร้านศรีจำปา ถนนอินทยงยศ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
- (2) สนมบุญวรรณ ในชาตินี้คือ นางวรรณ ปัญจทรัพย์ บ้านเลขที่ 342 ซอยประชาชื่น 1 ถนนประชาชื่น บางซื่อ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ส่วนผู้มีจิตศรัทธาอาสาสมัครเข้าร่วมงานสร้างที่ประดิษฐานพระบรมธาตุ และพระเจดีย์ จำนวน 112 คน เพื่อหวังสร้างบุญกุศลไว้เป็นเครื่องค้าจุนชีวิต ในเบื้องหน้า โดยตั้งจิตอธิษฐานไว้กับองค์พระบรมธาตุเจ้า และอ้างอิงเอา แม่พระธรณีและเทพเทวดาทั้งหลาย เป็นสักขีพยานนั้น บัดนี้หมู่เขาก็ได้เข้ามาเกิด ในโลกมนุษย์แล้ว หลังจากเวียนว้ายตายเกิดกันมาคนละไม่น้อยกว่า 10 ชาติดังต่อไปนี้

ฝ่ายชาย 56 คน

1. น้อยสี เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าอมร อมรบุญโญ (พระสุเมธมั่งคณาจารย์) อดีตเจ้าอาวาสวัดพระธาตุ หริภุญชัย จ.ลำพูน (มรณภาพไปแล้ว)
2. อ้ายอ่า เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าอินสมจนทสาโร วัดพระธาตุหริภุญชัย (กิตติภาค) (พระครูพิทักษ์เจติยานุกิจ) จ.ลำพูน
3. อ้ายสุม เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าไพบูลย์ ภูริวิบูล (พระมหาเจติยารักษ์) วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน | (ขณะนี้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดพระธาตุหริภุญชัย)
4. อ้ายยอน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าสุเธียร อดุคบุญโญ (พระโสภณธีรคุณ) (วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน ขณะนี้ดำรงตำแหน่งเจ้าคณะ จ.ลำพูน)
5. อ้ายเปม เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าจรัส ทฤตศิริ (พระครู ปริบัติธารง) วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
6. อ้ายเปก เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าเจริญ ปญญาคาโร (พระครูวิฑิตเจติยานุรักษ์) วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
7. อ้ายจิ้น เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าบุญรัตน์ สิริภทโท วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
8. อ้ายด้วง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าถนอม กิตติบุญโญ วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
9. อ้ายถัน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าปัญญาวิสุทธิ วัดอินทาราม อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
10. น้อยหมื่น เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าสุวัฒน์ สุวัฒน์โน วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน
11. หนานต้า เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าสุนทรพรหมคุณ วัดอินทาราม อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
12. อ้ายป็น เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าสุนทร ธรรมานุโยค วัดพระเชตุพน อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
13. อ้ายป็น เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าสิงห์แก้ว ธรรมธีโร วัดน้ำตกแม่กลาง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่
14. อ้ายจาย เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าสถิตย์ ธรรมานุรักษ์ วัดโขงขาว อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่
15. อ้ายขัน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าสุนันท์ วัดกำแพงงามอ.หางดง จ.เชียงใหม่
16. อ้ายป่ง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า วิมลธรรมานุศาสน์ วัดขันแก้ว อ.หางดง จ.เชียงใหม่
17. หนานเต็ด เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้ามนูญ ธรรมมาภรณ์ วัดเขื่อนผาก อ.พร้าว จ.เชียงใหม่
18. อ้ายถา เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าเรวัตร เกียเก็น วัดมหาวัน อ.เมือง จ.เชียงใหม่
19. น้อยอัม เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าบุญมาสิกขาสโก (ใจก่าน) วัดประตูลี้ อ.เมือง จ.ลำพูน วัดช้างรอง อ. เมือง จ.ลำพูน

20. น้อยเงา เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าไพบูลย์ เขมนันโท แสนเมืองอินทร์) วัดพระธาตุหริภุญชัย
จ.ลำพูน

21. อ้ายอ้าย เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สามเณรวีเชียร ปัญญา วัดอินทวิชัย อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่

22. อ้ายแสน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าดวงจันทร์มงคลวรเวช วัดป่าเส้า อ. เมือง จ.ลำพูน

23. อ้ายมา เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สามเณรสรารุท เหล็กตัว วัดป่าสัก อ.เมือง จ.ลำพูน

24. อ้ายสาย เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สามเณรศิริศักดิ์ อุปแปง วัดเหล่ายาว อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน

25. อ้ายพัด เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้ามานิต รัตนคุณ วัดพระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

26. อ้ายสิ่ง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าโกศลสารธรรม วัดพระบาทมิ่งเมือง จ.แพร่

27. อ้ายยัง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าอมรสารธรรม วัดบ้านหลวง อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่

28. อ้ายทา เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายกุย วงศ์สถาน บ้านป่าแสน อ.เมือง จ.ลำพูน

29. หนานกาบ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางปา วงศ์สถาน ให้ไปถามเอาเอง

30. หนานนวน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายทองเต็ม วงศาโรจน์ บ้านศาลาแม่ทาต่อไปจะได้อยู่ด้วยกัน

31. อ้ายจัด เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายวิรัตน์ พร้อมเพียงบุญ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาลำพูน

32. อ้ายหนู เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายคำปัน อินทร์แสง ร้านค้าสว่างสบทาอ.ป่าซาง จ.ลำพูน

33. น้อยหมาน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายพิทยา ชูชัยยะ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาศรีนครพิงค์

34. หนานเสา เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า เป็นหญิงชื่อ แผ่นแก้ว พรหมสวรรค์ อยู่บ้านมหาวันให้ไปถามเอา

เอง

35. น้อยทรัพย์ เกิดมาชาตินี้เป็นหญิงชื่อ แก้วลูน อยู่บ้านมหาวันให้ไปถามเอาเอง

36. น้อยผด เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สามเณรสุทธิพงศ์ เสนาณี วัดพระธาตุหริภุญชัย จ.ลำพูน

37. อ้ายสิงห์แก้ว เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายปุย ปิยะมณี ทั้งสองเกิดมาร่วมกันเพราะได้อิษฐานไว้

38. น้อยเปือ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางบัวรส ปิยะมณี

39. อ้ายคำตัน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายมานพ ลังการพันธ์ บ้านชัยสถาน ต.อุโมงค์ อ.เมือง จ.ลำพูน

40. อ้ายเมือง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายสาธิต ชัยอักษร 117 ถ.นิมมานเหมินทร์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

41. อ้ายอง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายเชย ทองเสถียร 254/1 บ้านศรีเตี้ย อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน ได้

อิษฐานร่วมกัน

42. อ้ายวงศ์ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางบุญล ทองเสถียร

43. หนานผัด เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายปองพล อติเรกสาร บ้านทากาศ อ.แม่ทา จ.ลำพูน

44. น้อยถูก เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายวีระพล ด่วงทรง ต่อไปจะได้อยู่ด้วยกัน จะไม่บอกที่อยู่ให้

45. อ้ายปุ่น เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายบรรจง วิพรหมชัย บ้านท่ากอจั่ว อ.ป่าซาง จ.ลำพูน

46. น้อยเปี้ย เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายปริดา จันทรรักษา บ้านวังสะแกง ต.ตันธง อ.เมือง จ.ลำพูน

47. หนานสังข์ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายชาญชัย สายะสิทธิ์ 385 หมู่ 4 ถ.เจริญราษฎร์ ต.ในเมือง จ.

ลำพูน

48 อ้ายหุด เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายวสันต์ เลิศธรรมเทวี 37 แม่สารป่าแดดอ.เมือง จ.ลำพูน ต่อไปจะรู้จักกันเอง

49. หนานจู เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายวิรัตน์ เพชรสุวรรณ 61 ถ. มุลเมือง ซอย 9 ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

50. น้อยอูด เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายสุวัฒน์ วันรักชาติ 172/1 หมู่ 7 ต.วัดโบสถ์ อ.วัดโบสถ์ จ.พิษณุโลก

51. อ้ายปวง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายมนตรี อ่อมไชยกาศ 64/2 หมู่ 5 ต.ทาขุมเงิน อ.แม่ทา จ.ลำพูน

52. อ้ายปัน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายนันทมนต์ เพชรियाเวทย์ ต่อไปจะรู้จักเองไม่บอกที่อยู่ (ปัจจุบัน พ.ศ.2534 เป็นผู้จัดการ ฝ่ายบุคคลบริษัทลานนา โปรดักส์ นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จ.ลำพูน

53. อ้ายตัน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายชัยวัฒน์ ไหล่พงศ์ บ้านพักครู ร.ร.บ้านศรีบุญยืน อ. เมือง จ. ลำพูน

54. อ้ายกูป เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายพรพจน์ จิตต์ปรารถ ต้องใช้วาจากรรมไปเกิดเป็นแมวป่าอยู่ในป่าดอยอินทนนท์

55. อ้ายเป้ง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายวัชรารุ สุต้า 42/3 หมู่ 1 ต.ต้นธง อ.เมือง จ.ลำพูน

56. หนานก้อน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายธันวา น้าภา 237 หมู่ 1 ต.ยางเนิ้ง อ.สารภี จ. เชียงใหม่
162 หมู่ที่ 3 ต.เวียงยอง อ.เมือง จ.ลำพูน

(สองคนหลังนี้เคยอธิษฐานร่วมกันและชาตินี้เคยอยู่ร่วมกันแล้ว)

ฝ่ายหญิง 56 คน

1. นางซอน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายถนอม คุณรังสี 48 หมู่ 5 ต.ริมปิง อ.เมือง จ.ลำพูน
2. นางแดง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายสมศักดิ์ ไชยลังการ 117 หมู่ 6 ต.ต้นธง อ.เมือง จ.ลำพูน
3. นางหนู เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายสุรศักดิ์ หมวกชะจิม 1 หมู่ 2 ต.ก้อ อ.ลี้ จ.ลำพูน
4. นางฝ้าย เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายเปี่ยมศักดิ์ ทาเกิด 39/1 หมู่ 12 ต.บ้านธิ อ.เมือง จ. ลำพูน
5. นางผาย เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายสุรินทร์ ก้อนวินิจ 82/2 หมู่ 4 ต.ประตูป่า อ.เมือง จ. ลำพูน
6. นางจา เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า วันเพ็ญ ธิกาศ อยู่ที่โรงเรียนจักรคำคณาทร
7. นางปุก เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า ทศนีย์ ศรีคาเพ็ง อยู่ที่ โรงเรียนส่วนบุญโญปถัมภ์
8. นางลี เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า บัวเขียว บุญมา อยู่ที่ โรงเรียนส่วนบุญโญปถัมภ์
9. นางปะ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า อาภรณ์ ศรีสุวรรณดี อยู่ที่โรงเรียนส่วนบุญโญปถัมภ์
10. นางพัด เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางลัดดา คำพู บ้านชัยสถาน อ.เมือง จ.ลำพูน
11. นางจำ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางแก้ว นวลธรรม บ้านชัยสถาน อ.เมือง จ.ลำพูน
12. นางลี เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางจันทร์ แสงกาบแก้ว บ้านชัยสถาน อ.เมือง จ.ลำพูน

13. นางทา เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางบานชื่น วงศ์สุริยะ บ้านชัยสถาน อ.เมือง จ.ลำพูน
14. นางสาว เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางบัวแก้ว วงศ์สุริยะ บ้านชัยสถาน อ.เมือง จ.ลำพูน
15. นางเหนียง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางเทพ ชัยวรรณ บ้านชัยสถาน อ.เมือง จ.ลำพูน
16. นางบัว เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางคำ วงศ์สถาน บ้านชัยสถาน อ.เมือง จ.ลำพูน
17. นางถา เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางบุญเมือง เทพอุโมงค์ บ้านชัยสถาน อ.เมือง จ.ลำพูน
18. นางสาว เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางพัชรี สันธมิตร ต่อไปจะได้รู้จักกัน ไม่บอกที่อยู่
19. นางเมตตา เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางสาว ไชยศรี ไชยสถาน
20. นางคำ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางก่องคำ วงศ์สถาน ไชยสถาน
21. นางบาน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า ลลิตา สังข์สิริพงศ์ บ้านสันป่ายางหลวง อ.เมือง จ.ลำพูน
22. นางน้อย เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางจันทร์นวล กาญจนกามล ร้านลำพูนพาณิชย์ อ.เมือง จ.ลำพูน
23. นางมอน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางสาวภา อินทรทูต หน้าสถานีดับเพลิงในเมืองลำพูน
24. นางอุป เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางบุญชุม กัณฑ์ปริดา บ้านแม่สาร อ.เมือง จ.ลำพูน
25. นางมาย เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางบัวจัน แก้วมา สี่แยกเทศบาล อ.เมือง จ.ลำพูน
26. นางปุม เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางศรีสุรางค์ ปิยะนันท์ ต่อไปจะได้รู้จักกัน
27. นางเงา เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางศิริกุล คุณูปการพันธ์ ร้านกิมพาณิชย์ อ.เมือง จ.ลำพูน
28. นางบุญ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางลำเจ็ด โนนานนท์ บ้านเหมืองง่า อ.เมือง จ.ลำพูน
29. นางฉิม เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางอรุรา เพชรรักษ์ บ้านประตู อ.เมือง จ.ลำพูน
30. นางทิ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายอภิรมย์ เพชรรักษ์ บ้านประตู อ.เมือง จ.ลำพูน
31. นางแสง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางปราณี อภัยศรี ลำพูนการพิมพ์ อ.เมือง จ.ลำพูน
32. นางปิมปา เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางประกอบ สุริยจันทร์ ร้านกุสุมา อ.เมือง จ.ลำพูน
33. นางปา เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางจันทร์ มนัสตรง หน้าศาลากลางจังหวัดลำพูน
34. นางอุทิศ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า ศิริวรรณเลิศ ร้านอุทิศโภชนา อ.ป่าซาง จ.ลำพูน
35. นางนก เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางธิดา อติเรกสาร ต่อไปจะได้รู้จักกันเอง
36. นางหมู เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายวีระ อุณวาทวนิช ร้านศรีจำปา อ.เมือง จ.ลำพูน
37. นางหนา เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายชวน สุริยจันทร์ ร้านกุสุมา อ.เมือง จ.ลำพูน
38. นางฮาด เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายประสิทธิ์ เศรษฐเสถียร ได้อิฐฐานมาเกิดร่วมกัน
39. นางสาว เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางบุญชุม เศรษฐเสถียร 19 หมู่ 2 บ้านหนองช้างคื่น
40. นางตอง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางรัชนี้ เศรษฐเสถียร อ.เมือง จ.ลำพูน
41. นางฟอง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางอุไร เจริญสุข 163/1 หมู่ 3 ต.เวียงยอง อ.เมือง จ.ลำพูน
42. นางกั้น เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางช่วย อุณจะนำ ต่อไปจะได้พบกัน
43. นางต๋าน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายชาญกิจ เศรษฐเสถียร ให้ถามนางบุญชุม เศรษฐเสถียร ก็จะได้รู้ที่อยู่
44. นางแต้ม เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางวรรณิ ปัญจทรัพย์ ทำงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาลำพูน)

45. นางไข เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางฟองคำ อุณวาทวนิช เคยเป็นสนมของพระนางจามเทวีบอกที่อยู่แล้วในตอนต้น

46. นางมูล เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายชาญวิทย์ เลิศเมธากุล ต่อไปจะได้รู้จักกัน

47. นางแก้ว เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางเบญจพร เลิศเมธากุล ต่อไปจะได้รู้จักกัน

48. นางติบ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางกรรทอง อานุภาพสโมสร ธนาคารอมสิน ป่าซาง

49. นางลาน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายอนูรุธ มหาบุญ โรงเรียนบ้านสี่เหลี่ยมวิทยา ต.เขาคอก อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์

50. นางใบ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายเศกสรรค์ เตปิน ต่อไปจะมีคนบอกที่อยู่ให้

51. นางนวน เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายประมุข ศิริพิรุณ 203/1 หมู่ 15 แขวงบางด้วน เขตภาษีเจริญ กทม.

52. นางหยาด เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางเพชร กิตติโสภณ ต่อไปจะได้รู้จักกัน

53. นางสาว เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า ต้องไปใช้วิบากกรรมเกิดเป็นจิ้งจกที่จังหวัดนครสวรรค์

54. นางตุ้ย เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายสมศักดิ์ เอกปรีชากุล 215 ซอยวัดคลองเตยใน

55. นางฮก เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายสมพล วงศ์เพชรพิทักษ์ ถ.สุนทรโกษา พระโขนง กทม.

56. นางป่า เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์ 49-51 แขวงปากคลอง เขตภาษีเจริญ กทม.

16 หมู่ 4 ต.ช่างเฟิงอ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

ต่อไปเป็นรายนามของพระเถระที่มาทำพิธีบรรจุและสมโภชพระบรมธาตุเจ้า ในปัจจุบันก็ได้เข้ามาสู่แดนนิพพานไปเกือบหมดแล้ว ที่เหลือต่างก็เข้าสู่กระแสและ จะนิพพานในอนาคตกาลข้างหน้า ในชาตินี้เป็นอย่างเร็ว ชาตินี้เป็นอย่างช้า

1. ครุบาอุบาลีเถระ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า ครุบาเกษม เขมโก สุสานไตรลักษณ์ อ.เมือง จ.ลำปาง

2. ครุบาคันธาระสะเถระ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า ครุบาขันแก้ว อุตตโม วัดสันพระเจ้าแดง (พระครูอุดมขันติธรรม) ต.ห้วยยาบ อ.เมือง จ.ลำพูน (มรณภาพแล้ว)

3. ครุบาคัมภีระเถระ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า พระอาจารย์อินทร ปัญญาวิพัฒน์ วัดสันป่ายางหลวง อ.เมือง จ.ลำพูน

4. ครุบาอินทจักร วิมลเถระ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า ครุบาอิน อินโท (พระครูวรวิมุกตคุณ) วัดฟ้าหลัง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่

5. ครุบาอินทปัญโญ เถระ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า หลวงปู่คำดี จันโท วัดคำเจริญ ต.สร้างมิ่ง อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร

6. ครุบาธรรมปัญโญ เถระ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า ครุบาศรีวิชัย วัดบ้านปาง อ.ลี้ จ.ลำพูน (มรณภาพแล้ว)

7. ครุบาอินทวังโส เถระ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า ครุบาล้า จันโท วัดป่าตึง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่

8. ครุบามหาวิโน เถระ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า ครุบาน้อย ชัยวังโส วัดบ้านปาง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

9. ครูบาโพธิโก เถระ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สาธุเจ้าวุฒิธรรมคุณ วัดสันป่าตึง ต.สันป่าตึง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

10. ครูบาปัญญา วิลาโสเถระ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า ครูบาอ้าย อินทปัญญา วัดสะปุ่น้อย อ.ป่าซาง จ.ลำพูน (มรณภาพแล้ว)

11. ครูบาอภิวังโสเถระ	นิพพานไปแล้ว
12. ครูบามารวิชัยเถระ	นิพพานไปแล้ว
13. ครูบาสิริวิชัยโยเถระ	นิพพานไปแล้ว
14. ครูบาจันทวังโสเถระ	นิพพานไปแล้ว
15. ครูบาสมโณเถระ	นิพพานไปแล้ว
16. ครูบาญาณวิชัยเถระ	นิพพานไปแล้ว
17. ครูบาอินทนนโทเถระ	นิพพานไปแล้ว
18. ครูบาอินทสิโลเถระ	นิพพานไปแล้ว
19. ครูบาอภิไชยเถระ	นิพพานไปแล้ว

รายชื่อคนที่มาช่วยงานสร้างพระมหาเจดีย์บรรจุพระบรมธาตุเจ้าล้านยังไม่หมด แต่ลุล่วงอยากจะทำถึง ศรัทธาปสาทะ อันแรงกล้าของคนที่สูงได้บอกชื่อมาแล้วบางคน เพื่อให้ชาวโลกมนุษย์ได้รับรู้ไว้เพื่อเป็นกำลังใจ ในการสร้างบุญกุศลให้บังเกิดมีขึ้น กับตนโดยไม่ยอมย่อท้อต่อความขัดข้องทั้งหลายที่ขัดขวางอยู่ด้วยจิตศรัทธา อันมั่นคง ผลจากความมุ่งหมายของเขาก็ได้ปรากฏขึ้นแล้ว ขอให้สาธุชนผู้ได้รับทราบเรื่องนี้ หากยังสงสัยในผล แห่งบุญและผลแห่งบาป ซึ่งลุล่วงจะไม่บอกให้ครบทุกคน เพราะมี จำนวนมาก จะยกมาเล่าเฉพาะคนที่มีศรัทธา สร้างบุญสร้างกุศลอย่างมั่นคงและพวก มิฉลาดทวิฐฐิที่สร้างกรรมวิบากอันเป็นอกุศลตามที่ลุล่วงไว้ในตอนต้น เท่านั้น ผู้ที่สูง จะยกมาเล่าฝ่ายที่เป็นสัมมาทิฐิ คือ

1. **อ้ายปุ่น หรือนายปรีดาจันทร์รักษา** ในชาตินี้ในสมัยนั้น อ้ายปุ่น ได้เกิดที่ บ้านทุ่งสีคิคาเม (บ้านแม่ ตีบ ตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมืองลำพูนในปัจจุบัน) ในครอบครัวที่ยากจนอดคัดัดสนทั้งเครื่องนุ่งห่มและข้าว ปลาอาหาร ต้องชวนขาย หาเลี้ยงชีวิตไปวันต่อวันตามแต่จะหาได้บางวันก็อึดบางวันก็อดเพราะหาอะไรไม่ได้ เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มก็ขอลาจากของที่บ้านเขาทิ้งขว้าง แล้วนำมาใช้พอกปกป้องความร้อน หนาวและปกปิด ร่างกายกันความอับอาย เพราะอ้ายปุ่นนั้นนอกจากจะยากจน แสนสาหัสแล้วตั้งแต่เกิดมามีร่างกายพิกลพิการ หักงอตามเนื้อตัวเป็นตะปุ่มตะป่ำ ขึ้นทั่วไปตั้งแต่หัวจรดเท้า จนเป็นที่รังเกียจของชาวบ้านจึงถูกขับไล่ไม่ให้ อยู่ ร่วม ภายในหมู่บ้าน อ้ายปุ่นจึงไปปลุกกระท่อมอยู่อย่างโดดเดี่ยวที่ตีนดอย (เชิงเขา) เพิ่มพูน ความทุกข์ให้ทั้ง ทางกายและทางใจ

เมื่อทราบข่าวว่าพระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชประกาศหาผู้สมัคร ไปร่วมทำงาน สร้างพระเจดีย์บรรจุพระ บรมสารีริกธาตุภายในเมืองหริภุญชัย อ้ายปุ่นก็ได้มาครุ่นคิด ถึงตัวเองว่าเกิดมาเป็นคนในชาตินี้มีแต่ความทุกข์ ยากลำบากต้องอดๆ อยากรๆ อยู่ในนิตย ทั้งร่างกาย ก็เป็นที่น่ารังเกียจของคนทั่วไป ไม่มีใครคบหาสมาคมด้วย อาจจะ เป็น เพราะในอดีตชาติที่ผ่านมาตัวเราไม่เคยได้สร้างบุญสร้างกุศล เป็นต้นว่าการให้ทาน การรักษาศีล

และการปฏิบัติยึดมั่นในธรรมจึงทำให้ชีวิตของเรา ในชาตินี้ได้รับ ทุกขเวทนาแสนสาหัส เห็นปานนี้ในชาตินี้แม้เราจะขัดสนทรัพย์สิน และมีร่างกาย อันน่ารังเกียจ แต่เราก็กังพอมีกำลังวังชาทำงานได้ จึงสมควรที่เราจะอุทิศกำลังกายและข้าวของอันน้อยนิดที่มีอยู่ถวายไว้กับพระบรมธาตุเจ้า เพื่อเป็นการสร้างสมบุญ บารมีไว้เป็นเครื่องเกื้อหนุนให้มีชีวิตที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในชาตินี้เมื่อมาเกิดในชาติต่อไป คิดแล้วอ้ายปุ่นก็ตัดสินใจเดินทางเข้าไปร่วมทำการก่อสร้างพระเจดีย์บรรจุพระบรมธาตุ แต่ก่อนที่จะออกเดินทาง อ้ายปุ่นได้ลงไปอาบน้ำชำระล้างตัวให้สะอาดพอบรรเทา ความน่าเกลียดที่ห่วยสรวังดิน (ห่วยแม่ต๊ีบ) แล้วจึงออกเดินทางทันที

อ้ายปุ่นเดินทางมาถึงในเมืองหริภุญชัย ทันเวลาที่พระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราช กำหนดไว้ จึงได้รับการรับไว้เป็นผู้ร่วมการก่อสร้างคนหนึ่ง แต่เมื่ออ้ายปุ่นเข้าไปรวมกับหมู่คนที่ได้รับการคัดเลือกไว้แล้ว ผู้คนเหล่านั้นเมื่อเห็นสภาพร่างกาย ของอ้ายปุ่นแล้วก็พากันรังเกียจไม่ยอมให้พักรวมกับพวกเขา อ้ายปุ่นจึงจำต้องพาตัวเองออกไปหาที่พักตามลำพังที่แพะหย่อมแหยม (ป่าไม้ล้มลุก) อันเป็นบ้านที่นายปริดา จันทรรักษา อยู่ในปัจจุบันนี้นั่นเอง แม้จะถูกรังเกียจกีดกันอย่างไร อ้ายปุ่นก็ไม่ท้อเจตนาศรัทธาอันแน่วแน่ได้อุตสาหะเดินทางที่พำนักไปรับเอาดินมาปั้นดินก่ (อิฐ) ตามลำพัง ณ ที่พักของตัว จนได้ดินที่จำนวน 109 ก้อน แล้วขนดินก่ทั้งหมดไป ถวายไว้กับ ครูปาอภิวังโสเถระ พร้อมด้วยลานหุอันเป็นสมบัติเพียงชิ้นเดียวที่พ่อแม่ให้มาก็ได้ น้อมถวายไว้เป็นพุทธบูชาด้วย ครูปาเจ้าได้รับของถวายแล้ว ประทานพรพร้อมกับ ประกาศอนุโมทนาทานในครั้งนี้อ้ายปุ่นตั้งใจน้อมรับพรด้วยความเบิกบานในทานมัย อันตนได้กระทำแล้วและตั้งจิตอธิษฐานว่าด้วยผลแห่งบุญอันข้าได้กระทำแล้วในครั้งนี้ ถ้าหากข้าเกิดมาในภพใดชาติใดก็ตาม ขอให้มิรูปร่างผิวพรรณวรรณะอันงาม มีความสุขความสบายอย่าได้ทุกข์ยากลำบากเหมือนในชาตินี้ และขอให้ได้กลับมาเกิด ในเมืองหริภุญชัยหรือได้มาอยู่ที่เมืองนี้เสร็จแล้วได้หยาดน้ำอุทิศส่วนบุญ และ บอกกล่าวให้แก่พระธณี และโลกทั้งสามได้รับทราบและอนุโมทนาบุญร่วมกัน

ผลบุญและแรงอธิษฐานนี้ได้ติดตามตัวอ้ายปุ่นมาตลอด จนกระทั่ง ในชาติปัจจุบันได้เกิดมาเป็นนายปริดาจันทรรักษาผู้มีผิวพรรณอันงามคนหนึ่งและมี ความสุขความสบายตามสมควรแก่อัตภาพ ให้ผู้ที่ยังสงสัยอยู่ติดตามไปดูด้วยตนเอง ได้ตามที่อยู่ซึ่งลุ่มบอกไว้แล้ว

2. อ้ายคำมัน หรือ นายสาริต ชัยอักษร ในชาตินี้ อ้ายคำมันนี้นอกจากจะเป็น คนยากคนจนแล้วยังเป็นคนรูปทราม มักได้รับการเยาะเย้ยถากถางจากผู้ที่ได้พบเห็นจนเป็นที่น่าอับอายยิ่งนัก ข้าสตีปัญญาก็ไม่ทันคน มักถูกเอารัดเอาเปรียบเสียรู้คนอื่น อยู่เสมอแต่มีจิตศรัทธาปรารถนามาสั่งสร้างบุญสร้างกุศล ได้ตั้งใจทำงานก่อสร้างตั้งแต่ ชั้นแรกจนเสร็จสิ้น นอกจากนี้ก็ยังได้หาบดินมาทำการก่อสร้างรวม 15 หาบ ในวันทำบุญสมโภชองค์พระบรมธาตุนั้นได้เก็บผัก เช่น ผักแคบ (ผักตำลึง) ผักปิง พริกมะเขือมาเพื่อร่วมทำอาหารถวายพระ ได้นำผักเหล่านั้นรวมทั้งแหวนและลานหุ ของตน ไปถวายให้แก่ครูปาเจ้าอินทนนโทเถระ ครูปาเจ้าก็ได้ให้สลัให้พรอนุโมทนา ในทานครั้งนี้ ขณะรับพรจากครูปาเจ้า ก็ได้ตั้งจิตให้มั่นคงอธิษฐานว่า ด้วยอาณิสสแห่งบุญที่ข้าได้ร่วมถวายแรงกายก่อสร้างที่ประดิษฐานองค์พระธาตุเจ้าและการถวาย ไทยทานต่อครูปาเจ้าในครั้งนี้ด้วย ขอให้นาบุญอันนี้คำจุนอุตุหนุน ข้าไม่ว่าจะเกิดมา ภพใดชาติใด ก็ขอให้มิรูปร่างอันงดงามไม่น่าเกลียดน่าชังเหมือนชาตินี้ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดรู้เท่าทันคนและขอให้เกิดมาพบกับพระพุทธรูปศาสนาได้สร้าง บุญสร้างกุศลไว้ในพระพุทธรูปศาสนาไปทุกชาติจนเข้าสู่พระนิพพาน หลังจากนั้นก็ได้ หยาดน้ำบอกกล่าวแม่พระธณีและ

เทพเทวดาทั้งหลายให้รับทราบ เพื่อเป็นสักขีพยาน และอนุโมทนาการในกุศลบุญนี้ด้วย อ้ายคำตันนี้ก็ได้เวียนเกิดเวียนตายมาแล้วหลายชาติ จนลุ่มาถึงชาตินี้คือ นายสาธิต ชัยอักษร คำอธิษฐานนั้นจะมีผลเป็นประการใดก็ให้ ติดตามไปดูตามที่อยู่ซึ่งบอกไว้แล้ว

ที่ลุ่มากมาแล้วให้ฟังนี่เป็นเพียงตัวอย่างข้างฝ่ายกุศลกรรมที่ปรากฏให้เห็นอยู่ใน โลกมนุษย์เดี๋ยวนี้ความจริงบุคคลอื่นผู้ที่มาร่วมสร้างห้างแบ่ง (ก่อสร้าง) ที่ประดิษฐาน องค์พระบรมธาตุเจ้าครั้งนั้น กุศลผลบุญที่เขาได้ทำครั้งนั้นรวมทั้งบุญกุศลที่เขาได้ เพียรสร้าง ในชาติต่อๆ มา ส่งผลให้เขาได้รับความเจริญรุ่งเรืองทั้งในทางโลกทางธรรม ก็มีอีกเป็นจำนวนมาก ลุ่มจะไม่ขอกล่าวถึง ให้ไปดูเอาเองก็แล้วกัน ถ้าเขาเหล่านั้น ไม่หลงในโลภธรรมจนลืมตัวหมั่นสร้างบุญบารมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ภพชาติต่อไป ก็จะได้ขึ้นอีกจนกว่าจะเข้าสู่พระนิพพาน

ไพศาลได้ฟังเรื่องกุศลกรรมมาแล้วตามที่ลุ่มเคยบอกแล้วยังมีคนผู้ที่เป็น มิฉฉาทิฎฐิ ปะปนอยู่ในหมู่คนผู้มาสร้างบุญครั้งนั้นซึ่งลุ่มจะเล่าให้ฟังต่อไป

ในครั้งนั้น พระเจ้าอาทิตย์ราชได้มอบหมายให้อำมาตย์ 5 คน เป็นผู้ดูแลการ ก่อสร้างตลอดจนดูแลผู้คน ที่มาร่วมทำการก่อสร้างให้ได้รับความสะดวกสบายตามสมควรแต่อำมาตย์ทั้ง 5 นั้นกลับไปทำในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับพระประสงค์ของพระเจ้า อาทิตยธรรมิกราช เพราะความหลงในยศในอำนาจ จึงพากันประพฤติตนไปตาม อำเภอใจ ไม่ได้คำนึงถึงความผิดชอบชั่วดีและแล้วในชาตินี้กรรมอันนั้นก็ติดตาม มาทัน เพราะเขาเหล่านั้น ไม่ได้สร้างสมบุญกุศลค่าจุนไว้ อำมาตย์ทั้ง 5 คนนั้น คือ

1. **เสนาหมื่นเบี้ย** เสนาผู้นี้หากใครทำอะไรไม่ทันใจ หรือไม่ชอบคนผู้ใดก็ดี หรืออยากกลั่นแกล้งใครก็ตามก็จะใช้วิธีสั่งให้เดิน ห้ามหยุดเดินเป็นอันขาด ไม่ว่าจะ เป็นหลุมเป็นบ่อหรือดงหนาม ก็ห้ามหลีกเลี่ยงให้เดินอยู่เช่นนั้นจนกว่าจะถึงจุด กำหนดหรือจนกว่าจะสั่งให้หยุดจึงจะหยุดได้ หากใครฝ่าฝืนก็จะถูกเขียนตี

ด้วยอกุศลกรรมอันนั้น ชาตินี้จึงต้องใช้ชีวิตด้วยการเดินเรื่อย ไปโดยไม่หยุดหมายแม้มียวดยานพาหนะก็ไม่ยอมโดยสาร คงเดินตากแดดตากฝนไปตาม ยถากรรมนั้น เคยเดินตามทางรถไฟจากจังหวัดแพร่มาถึงลำพูน ชาตินี้เขาชื่อนายสุรินทร์ เชียงลาอยู่ที่บ้านเลขที่ 72 หมู่ที่ 10 ประชานิมิตร ตำบลบ้านปิน อำเภอลอง จังหวัดแพร่ (อายุ 23 ปี ใน พ.ศ. 2534)

2. **เสนาแสนคำ** เสนาผู้นี้มีจิตใจโหดร้ายเมื่อคนทำงานไม่ทันใจ หรือพบเห็น คนงานพูดคุ้ยหยอกเย้ากันในขณะที่ทำงานก็ใช้อำนาจบาตรใหญ่บังคับให้เขาเหล่านั้น ดื่มน้ำที่ร้อนจัด หรือไม่ก็ใช้เหล็กหรือถ่านไฟร้อนๆ นาบปาก ทำให้ผู้ที่ถูกทรมานกรรม นั้นได้รับความทุกข์ทรมานแสนสาหัสปากพุพองเน่าเหม็นจนกินอาหารไม่ได้บางคน ถึงกับพูดไม่ได้เพราะปากและลิ้นพิการ การกระทำเช่นนี้ของเสนาแสนคำ ได้รับการ สาปแช่ง จากผู้ถูกระทำและผู้ทีพบเห็นการกระทำขอให้ผลแห่งกรรมนี้จงตอบสนอง ไปทุกภพทุกชาติ

ขณะนี้เสนาแสนคำก็ได้กลับมาเกิดอีกในโลกมนุษย์ หลังจากเกิดมาใช้กรรม แล้วหลายชาติ แม้ในชาตินี้ก็ยังไม่หมดกระแสกรรมนั้น ทำให้เกิดมามีสภาพเป็นใบ้ ไม่สามารถออกเสียงพูดจาได้เหมือนคนอื่นเสนาแสนคำในชาตินี้คือ นายมนูญแสงดวง (พ.ศ. 2534 นี้อายุได้ 23 ปี อยู่บ้านเลขที่ 348 ถนนท่ามะโอตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

3. **เสนาหมื่นปามะข** เสนาผู้นี้สร้างกรรมสร้างเวรไว้นักมาก มีจิตคิดบองร้าย ผู้อื่น โดยอาศัยอำนาจที่ได้รับมอบหมาย เมื่อพบเห็นผู้ใดทำงานผิดพลาดเสนาหมื่นปามะขจะยังไม่ทักท้วงห้ามปราม จะปล่อยให้ทำผิด

ไปจนยากแก่การแก้ไข แล้ว ถือโอกาสนั้นลงโทษอย่างหนักตามความพอใจ ส่วนใหญ่จะใช้ดุ้นไม้ทุบตี ไม่เลือกที่ แม้จะได้รับการร้องขอความเมตตาเพียงใดก็ไม่ยอมหยุด บางคนถึงกับสลบ และแขนหัก ขาหัก หัวแตก กระบกระเทือนถึงสมองกลายเป็นคนมีซึม

วิบากกรรมนั้นบัดนี้ได้ติดตามมาทันและส่งผลให้เป็นคนปัญญาอ่อน พุดจาไม่เป็นภาษาคนตั้งแต่กำเนิด ในชาตินี้คือ นายวีระ มาลัย(ขณะนี้พ.ศ. 2534 อายุได้ 18 ปี) อยู่บ้านเลขที่ 103 หมู่ที่ 4 ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ในบ้านของนายวีระ มาลัย นี้จะมีคนชื่ออื่น สรินทร์ ซึ่งในชาติก่อนนั้น ชื่อ เสนาจันทร์ ไม่ได้มีหน้าที่ทำการควบคุมการก่อสร้างแต่เป็นเพื่อนกันกับเสนาหมื่นปามเมฆ มักเป็นผู้ยุงส่งเสริมให้เสนาหมื่นปามเมฆทำทารุณกรรมต่อผู้คน ด้วยเห็นเป็นเรื่อง สนุกสนาน ผลกรรมจะตอบสนองเขาอย่างไรก็ให้ไพศาลติดตามไปดู่เองก็แล้วกัน

4. เสนาหมื่นด้วง

5. เสนาหมื่นอื่น

ทั้ง 2 คนนี้เป็นเพื่อนกันมาในอดีตชาติจึงได้เกิดมาพบกัน และเป็นเพื่อนกัน อีกในชาตินี้แล้วได้ร่วมสร้างอกุศลกรรมขึ้นโดยกลั่นแกล้งคนงานที่ขึ้นไปทำงาน บนปวน (นั่งร้าน) ที่สูงให้พลัดตกลงมาสู่พื้น บางครั้งก็ผลักให้ตกลงมาโดยไม่ต้อง มีสาเหตุหรือบังคับให้คนขึ้นบนต้นไม้สูงแล้วแกล้งโยกกิ่งไม้หรือไม้ก็ผลักให้ตกลงมา แม้ผู้คนจะขอร้องอ้อนวอนให้หยุดการกระทำเสียก็ไม่ใส่ใจต่อคำวิงวอน คง ประพฤติตนเช่นเดิมไม่ยอมละเลิกเพื่อแสดงอำนาจให้ผู้คนยำเกรงและเป็นเรื่องสนุก สะใจ เมื่อเห็นผู้อื่นได้รับความทุกข์ทรมาน จนคนที่ถูกกลั่นแกล้งตกจากที่สูง ถึงแก่ความตาย 25 คนและเจ็บป่วยอย่างหนักอีก 30 กว่าคน

เสนาทั้ง 2 นี้ หลังจากสิ้นชาตินั้นแล้วก็ได้รับเศษกรรม อันเป็นวิบากกรรม แต่ได้กระทำกุศลกรรมเพิ่มพูนขึ้น จนถึงชาตินี้เขาเกิดมาก็ได้เสวยบุญกุศลที่สร้างสม มาให้มีความสุข ความสบาย แต่เป็นที่น่าเสียดายที่เขาทั้ง 2 กลับมาหลงติดอยู่ใน โลกธรรม คือ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข ปลอ่ยให้กิเลส โลภะ โทสะ โมหะเข้าครอบงำจิต จนมีติดบอด บุญบารมีที่สร้างไว้ลดลงไปเรื่อยๆ บาปกรรมที่ทำไว้ในอดีตกาล ก็จะได้ โอกาสตามทันให้ชดใช้หนี้กรรมคือ จะต้องตกจากที่สูงจนเสียชีวิต เพื่อสงเคราะห์ ช่วยเหลือเขาทั้งสองให้พ้นจากวิบากกรรม อันนี้ ลุงขอให้ไพศาลไปบอกให้เขาทั้งสอง ซึ่งขณะนี้คือ 1 (ขอสงวนไว้ไม่เปิดเผย) 2 (ขอสงวนไว้ไม่เปิดเผย) ได้เร่งสร้างบุญ สร้างกุศลด้วยจิตเจตนาในบุญอันมั่นคง ไม่หวังสิ่งอื่น เช่น ชื่อเสียง เกียรติยศ เป็นต้น

ถ้าเป็นไปได้ทำให้เสนาทั้ง 5 นี้ พร้อมด้วยผู้ที่มีส่วนร่วมสร้างพระธาตุหริภุญชัย มาขอขมาลาโทษต่อกันที่บริเวณพระธาตุเจ้า โดยแบ่งรูปเทียน ดอกไม้กัน แล้วบูชาพระธาตุเจ้า กล่าวคำอธิษฐานซึ่งกันและกันเสียก็จะพ้นวิบากกรรมนั้น ไม่ต้องชดใช้กันอีกในชาติต่อไป หากมาไม่พร้อมกัน ใครมาถึงก็จุดรูปเทียน บูชาพระธาตุเจ้าแล้วกล่าวคำอธิษฐานฝากไว้แล้วหยาดน้ำบอกกล่าวให้แม่พระธรณี และเทพเทวดาทั้งหลายรับทราบเป็นสักขีพยานด้วย

เป็นอันว่ากรรมฝ่ายกุศล และกรรมอันเป็นฝ่ายอกุศลหรือเป็นบาปกรรม ลุงก็ได้ยกมาเล่าให้ไพศาลฟังพอเป็นตัวอย่างให้ชาวโลกมนุษย์ได้รับรู้และติดตาม ไปดู ได้ด้วยตาเนื้อของมนุษย์นี้แหละ ไม่ต้องรอไปดู่ถึงใน

ปรโลก เมื่อได้พบได้เห็น ประจักษ์ชัดแล้วขอให้มนุษย์ทั้งหลายอย่าได้ประมาทต่อศีลต่อธรรม ให้เร่งสร้างบุญบารมี ไว้สำหรับเป็นเครื่องเกื้อหนุนชีวิตที่จะต่อภพต่อชาติไปไม่รู้สิ้นสุด ตราบจนเข้าสู่ พระนิพพาน

ยังเหลือคนที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างพระธาตุเจ้าหริภุญชัยอีก 2 -3 คน ที่ลุงยังไม่ได้เล่าให้ฟังว่าในชาตินี้เขาคือใครอยู่ที่ไหน คือ

1. โภคะบุตร ซึ่งเป็นผู้เปิดเผยเรื่อง พระบรมธาตุเจ้า ให้คนได้รับรู้ เป็นครั้งแรกที่ได้มาเกิดในเมืองมนุษย์ แล้ว บุญกุศลส่งมาให้เกิดเป็นสาธเจ้า คือ ครูบาศรี อริยะวังโส วัดป่าบุก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน แต่ได้ละสังขารไปแล้วขณะนี้อยู่ ในแดนวิมุตติและจะต้องกลับมาเกิดอีกในโลกมนุษย์เพื่อบำเพ็ญบารมีต่อไปประมาณ 10 ชาติ ก็จะหมดเชื้อเกิดแล้ว คือ เข้าสู่แดนนิพพาน

2. พระนางปทุมวดีเทวี พระมเหสีของพระเจ้าอาทิตย์ธรรมมิกราช ในสมัยนั้น ได้ก่อสร้าง พระเจดีย์องค์เล็กขึ้นเป็นบวรวิหารพระมหาเจดีย์ แต่เวลาอุทิศถวาย กลับตั้งจิตปรารถนาให้ได้มาซึ่ง ลาภ ยศ สรรเสริญ ไม่ได้หวังบุญกุศลอื่นใด จึงทำให้ชีวิต ต้องตกต่ำเรื่อยมาหลายชาติแต่ก็ยังพอดำรงชีวิตอยู่ได้ ไม่ได้เดือดร้อนนักในชาตินี้ คือนายฐากุลทัพบัวอยู่ที่โรงเรียนวัดหวังต้าบลชะงัดอำเภอกงหรา จังหวัดสงขลา

ส่วนพระเจ้าอาทิตย์ธรรมมิกราชนั้น ขณะนี้ก็เสวยสุขอยู่ในแดนทิพย์ ยังไม่ถึง เวลาลงไปเกิดในโลกมนุษย์ ถ้าไพศาลอยากเห็นรูปร่างหน้าตาพระเจ้าอาทิตย์ธรรมมิกราช ละก้อ ให้ไปดูได้จากรูปร่างหน้าตาของนายบุญเทียมยังยืน นายคนนี้นุงได้เคยเห็นมา แล้วในโลกมนุษย์เมื่อ 10 ปีที่แล้ว (นับถึง พ.ศ. 2530) เขามีรูปร่างหน้าตา เหมือนพระเจ้าอาทิตย์ธรรมมิกราชมากและในสมัยพระเจ้าอาทิตย์ธรรมมิกราชนั้น นายบุญเทียม ยังยืน นี้เป็นอำมาตย์คนหนึ่งของพระเจ้าอาทิตย์ธรรมมิกราช ชื่อ “เสนาจอมหมอก” ลุงเห็นนายบุญเทียม ที่ซอยข้างโรงเรียนเทคนิคลำพูน ในเมือง ลำพูนนั้นแหละ ให้ไพศาลไปสอบถามเองเถอะเขาอยู่ที่ไหน

หมู่คนทั้งหลายที่มาช่วยกันสร้างพระธาตุเจ้าหริภุญชัยตามที่ลุงได้บอกไว้แล้ว ว่าเป็นใครและมาเกิดแล้ว มีชื่ออะไรบ้าง อยู่ที่ไหนลุงขอส่งลงไปบอกให้เขาทั้งหลาย นั้นด้วยว่า ขอให้เขาทั้งหลายทั้งตัวอยู่ในศีลในธรรม หมั่นทำบุญทำทานอย่าได้ขาด ตั้งจิตตั้งใจไว้ในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ทำสมาธิภาวนาไปใช้ (ไปเรื่อยๆ) อย่าให้จิตฟุ้งซ่านด้วยกิเลส ราคะ โสหา โมหะ อย่าได้ทำอนันตริยกรรม ฆ่าพ่อ ตีแม่ บ้าง ทำให้แตกแยก) สงฆ์องค์เจ้า หมั่นเคารพนบยาฟังธรรมคำสอนของ พระสุปฏิปันโน ซึ่งเดี๋ยวนี้ก็ยังพอมียู่หลายองค์ในโลกมนุษย์ โดยเฉพาะการ ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเป็นอาฉินให้หยุดเสียอย่าได้กระทำเป็นอันขาด จงทำมาหาเลี้ยงชีวิต โดยสุจริตไม่เบียดเบียนใคร ไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์ก็ตาม ถ้าเขาทั้งหลายทำได้ ตามที่ลุงบอกไว้นับแต่นี้ไปในระหว่าง พ.ศ. 2536 ถึง พ.ศ. 2738 เขาเหล่านี้ก็จะได้ เวียนกลับมาเกิดและจะ ได้ร่วมกันทำนุบำรุง ปฏิสังขรณ์องค์พระบรมธาตุเจ้าหริภุญชัย เพื่อสร้างบุญบารมีอีกครั้งหนึ่ง เพราะช่วงระยะเวลานั้นวัดพระธาตุหริภุญชัยนี้ จะเสื่อมโทรมลงไปตามกฎของพระไตรลักษณ์ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ก็เป็นโอกาส ให้เขาเหล่านี้ มาร่วมสร้างบารมีกันอีกตามกำลังของบุญกรรม

ถ้าไม่มีกรรมอันหนักเข้ามาขัดขวาง ตัถรอน เขาเหล่านี้ก็จะกลับมาเกิด ในชาติต่อไป ตามกำลังบุญที่เขาทำมา บางคนมีบุญมากก็จะได้เป็นตุ้เจ้า (ภิกษุ) ผู้หญิงบางคนมีบุญบารมีมากขึ้นก็จะได้มาเกิดเป็นผู้ชายคน ผู้ใดทำกรรมไม่ดีไว้ก็จะ ได้รับผลแห่งบาปกรรมนั้น แต่ก็ยังมีเวลาเหลืออยู่ใครที่รู้ตัวว่าสร้างกรรมไว้ ก็ให้ กลับ

ตัวกลับใจเสียใหม่หันมาประพฤติปฏิบัติตามที่ทรงสั่งมาบอก ก็จะเปลี่ยนเป็นดีขึ้นต่อไปขอให้เขารับรู้ไว้ด้วยว่าตามผลแห่งบุญกุศลในขณะนี้ ถ้าไม่มีกรรมใดมาตัดรอนแล้ว เขาจะได้เกิดมามีชีวิตดังต่อไปนี้

ฝ่ายชาย

1. สาธุเจ้า อมรปัญญา (พระสุเมธมั่งคณาจารย์) ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าจุฬารุช ธรรมธโร
2. สาธุเจ้าอินสม กิตติภาศ (พระครูพิทักษ์ เจติยานุกิจ) ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าจำเรญ เรวโต
3. สาธุเจ้าไพบูลย์ ภูริวิบูล (พระมหาเจติยารักษ์) ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าอุโฆษ ฐานิสโร
4. สาธุเจ้าสุเชียร อัครปัญญา(พระโสภณธีรคุณ) ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าอุดมเดช ถาวรโร
5. สาธุเจ้าจรัส ทัดตะศิริ ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าภักดี นิรันตโร
6. สาธุเจ้าเจริญ ปัญญาภาโร ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าวิชา กันโตภาโส
7. สาธุเจ้าบุญรัตน์ สิริภักโร ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าโอรส ญาณสังวโร
8. สาธุเจ้าถนอม กิตติปัญญา ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าชโลม สุตาโคโม
9. สาธุเจ้าปัญญาวิสุทธิ ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าชัยวรรณ ปภัสสโร
10. สาธุเจ้าสุวัฒน์ สุวัฒน์ ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าฉลอง ชิตวิบูล
11. สาธุเจ้าสุนทรพรหมคุณ ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าทรงวุฒิ จิรปัญญา
12. สาธุเจ้าสุนทรธรรมานุกโยค ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าเทอดพงศ์ ภัทธิโย
13. สาธุเจ้าสิงห์แก้ว ธรรมธีโร ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าองอาจ ปภัสสโร
14. สาธุเจ้าสถิตย์ ธรรมานุรักษ์ ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้ามนั ฐิติธรรมโม
15. สาธุเจ้าสุนันท์ วิมลธรรมานุสาธน์ ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้ามนตรี โกวิท
16. สาธุเจ้ามนูญ ธรรมมาภรณ์ ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าอดิศักดิ์ สุวโจ
17. สาธุเจ้าเรวัตร เกียเกิน ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าโสภณ นิรันตโร
18. สาธุเจ้าปัญญา สิกขาสโก (ใจกาน) ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้านิคม มหปผโล

* ลำดับที่ 1-8 อยู่ที่วัดพระธาตุหริภุญชัย ทั้ง 8 รูป

19. สาธุเจ้าไพบูลย์ เขมณมโท (แสนเมืองอินทร์) ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าพัฒนา มหาธีโร
20. สามเณรวีเชียร ปัญญา ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าพิทักษ์ ธัญญโก
21. สาธุเจ้าดวงจันทร์ มงคลวรเวช ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าคนองเดช ชินวังโส
22. สามเณรสรารุช เหล็กตัว ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าบรรยงค์ อนุภาโส
23. สามเณรศิริศักดิ์ อุปแปง ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าโกศล จันทโก
24. สาธุเจ้ามานิต รัตนคุณ ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าคำพอง ปุณณโก
25. สาธุเจ้าโกสยธารธรรม ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าจตุพร ภาวโร
26. สาธุเจ้าอมรสารธรรม ขาติต่อไปชื่อ สาธุเจ้าโกเมศ ชุตินธโร
27. นายกุย วงศ์สถาน ขาติต่อไปชื่อ นายมีนา เอื้อชุมเขย
28. นางปา วงศ์สถาน ขาติต่อไปชื่อ นางเกศรารัตน์ เอื้อชุมเขย
29. นายทองเดิม วงศ์ศาโรจน์ ขาติต่อไปชื่อ นายคงเกียรติ วงศ์สินสุข

30. นายวิรัตน์ พร้อมเพรียงบุญ ขาดต่อไปซื้อ สาธุเจ้าอมร พุทธสาโร
31. นายคำปัน อินแสง ขาดต่อไปซื้อ สาธุเจ้าวิริยงค์ ดุลญาโน
32. นายพิทยา ชูชัยยะ ขาดต่อไปซื้อ สาธุเจ้าปฐมพงศ์ โชติปาโล
33. แผ่นแก้ว พรหมสวรรค์ ขาดต่อไปซื้อ นายจรศักดิ์ จันทร์อำไพ
34. แก้วลูน กัลยา ขาดต่อไปซื้อ นายประคอง จันทร์อำไพ
35. สามเณรสุนทรีพงศ์ เสนาณี ขาดต่อไปซื้อ สาธุเจ้าบุญเรือง ปิยะโร
36. นายปุ้ย ปิยะมณี ขาดต่อไปซื้อ นายประเดิมยศ สารพัฒนา
37. นางบัวรส ปิยะมณี ขาดต่อไปซื้อ นายบุญฤทธิ์ สารพัฒนา
38. นายมานพ ลังการพันธ์ ขาดต่อไปซื้อ นายปฏิญญา พิลาวณย์
39. นายสาธิต ชัยอักษร ขาดต่อไปซื้อ นายแมนสรวง แก้วเทวิน
40. นายเชย ทองเสถียร ขาดต่อไปซื้อ นายอินทร์สิทธิ์ ญาณวิโรจน์
41. นายบุญยล ทองเสถียร ขาดต่อไปซื้อ นางอัมพวัน ญาณวิโรจน์
42. นางปองพล อติเรกสาร ขาดต่อไปซื้อ นายอัครเดช จันทนโชติ
43. นายวีระพล ดั่งทรง ขาดต่อไปซื้อ สาธุเจ้าอินทนา โฆษะโก
44. นายบรรจง วิพรหมชัย ขาดต่อไปซื้อ นายคณิง แก้ววราหิณ
45. นายปรีดา จันทร์รักษา ขาดต่อไปซื้อ นายคงศักดิ์ เปี่ยมสมทรัพย์
46. นายชาญชัย สายะสิทธิ์ ขาดต่อไปซื้อ นายจตุรงค์ อิงคะมณี
47. นายวสันต์ เลิศธรรมเทวี ขาดต่อไปซื้อ สาธุเจ้าเพทาย เขมจาโร
48. นายวิรัตน์ เพชรสุวรรณ ขาดต่อไปซื้อ นายไพโรจน์ วันเจริญศรี
49. นายสุวัฒน์ วันรักชาติ ขาดต่อไปซื้อ นายภักดี แสงบุญตั้ง
50. นายมนตรี อ่อมไชยภาค ขาดต่อไปซื้อ นายไพบูลย์ ศุภปัญญา
51. นายนันทมนต์ เพชรियाเวทย์ ขาดต่อไปซื้อ สาธุเจ้าวงศ์วัช ธรรมเสโน
52. นายชัยวัฒน์ ไหญ่พงศ์ ขาดต่อไปซื้อ นายสุธรรม ธีระกุล
53. อ้ายตัน (เกิดเป็นแมวป่า อยู่ ดอยอินทนนท์) ขาดต่อไปซื้อ นายบรรจง ปิยะกุล
54. นายพรพจน์ จิตต์ปรารถ ขาดต่อไปซื้อ นายธานี แก้วธานี
55. นายวัชรารุส สุต้า ขาดต่อไปซื้อ นายไชยรัตน์ แสงมณี
56. นายธันวา น้าภา ขาดต่อไปซื้อ นายบุญทิวา สติยสุวรรณ

ฝ่ายหญิง

1. นายถนอม คุณรังสี ขาดต่อไปซื้อ นายธนาชัย แก้วประภาพรรณ
2. นายสมศักดิ์ ไชยลังการ ขาดต่อไปซื้อ นายโชคจุน เวชพันธ์
3. นายสุศักดิ์ หมวกชะจุ่ม ขาดต่อไปซื้อ นายชัยโรจน์ สังข์ขวัญ
4. นายเปี่ยมศักดิ์ ทาเกิด ขาดต่อไปซื้อ นายประเทือง จันทรังสี

5. นายสุรินทร์ ก้อนนิวจ ชาติดต๋อไปซื้อ นายธานี โชติวันนา
6. นางวันเพ็ญ ธิกาศ ชาติดต๋อไปซื้อ นายนิเวศน์ ชุ่มมงคล
7. นางทัศนีย์ ศรีดาเพ็ง ชาติดต๋อไปซื้อ นายประยงค์ โพธิ์สัมฤทธิ์
8. นางบัวเขียว บุญมา ชาติดต๋อไปซื้อ นายสงวน หอมระริน
9. นางอาภรณ์ ศรีสุวรรณดี ชาติดต๋อไปซื้อ นายชูศักดิ์ มโนทิพย์
10. นางลัดดา คำฟู ชาติดต๋อไปซื้อ นางทุติมา ฉายาสุทธิ
11. นางแก้ว นวลธรรม ชาติดต๋อไปซื้อ นางณัฐยา วราประเสริฐ
12. นางจันทร์ แสงกาบแก้ว ชาติดต๋อไปซื้อ นางดารณี แก้วสุคันธา
13. นางบานชื่น วงศ์สุริยะ ชาติดต๋อไปซื้อ นายทรงวุฒิ เทพรวงค์
14. นางบัวแก้ว วงศ์สุริยะ ชาติดต๋อไปซื้อ นายทรงศักดิ์ เทพรวงค์
15. นางเทพ ชัยวรรณ ชาติดต๋อไปซื้อ นายทวีป จิตรการ
16. นางคำ วงศ์สถาน ชาติดต๋อไปซื้อ นายทรงธรรม หมื่นอภัย
17. นางบุญเมือง เทพอุโมงค์ ชาติดต๋อไปซื้อ นายสมโรจน์ เมืองภิรมย์
18. นางพัชรีย์ สิ้นธุต ชาติดต๋อไปซื้อ นางทิวพร อังคะเสถียร
19. นางสาว ไชยศรี ชาติดต๋อไปซื้อ นางกอบกุล นาคทองขาว
20. นางก่องคำ วงศ์สถาน ชาติดต๋อไปซื้อ นางบุปผา ศิริวิโรจน์
21. น.ส.ลลิตา สังข์สิริพงศ์ ชาติดต๋อไปซื้อ นางดารณี เอื้อภาคภูมิ
22. นางจันทร์นวล กาญจนกามล ชาติดต๋อไปซื้อ นางกาญจนาวรรณ จตุพรไพบูลย์
23. นางสาวภา อินทรทูต ชาติดต๋อไปซื้อ นางเกศินี เทพอารักษ์
24. นางบุญชุม กัณฑปรีดา ชาติดต๋อไปซื้อ นางชนมพาง รักษาสัตย์
25. นางบัวจัน แก้วมา ชาติดต๋อไปซื้อ นางขจี อติพรพรหม
26. นางศรีสุรางค์ ปิยะนันท์ ชาติดต๋อไปซื้อ นางขวัญรุ่ง ญาณวาโร
27. นางศิริกุล คุณูปการพันธ์ ชาติดต๋อไปซื้อ นางจามีกร ช่วงเฉลิมชัย
28. นางลำเจ็ด โนนานนท์ ชาติดต๋อไปซื้อ นางกรรณิการ์ แก้วบุหงา
29. นางอุรา เพชรรักษ์ ชาติดต๋อไปซื้อ นายเกียรติชัย ธนาชัยนวัฒน์
30. นายอภิรมย์ เพชรรักษ์ ชาติดต๋อไปซื้อ นายชาญยุทธ ธนาชัยนวัฒน์
31. นางปรานี อภัยศรี ชาติดต๋อไปซื้อ นางศิริวรรณ ก้านปทุมมา
32. นางประกอบ สุริยจันทร์ ชาติดต๋อไปซื้อ นายวรวิทย์ อุดมมงคล
33. นางจันทร์ มั่นตรง ชาติดต๋อไปซื้อ นายบุรณะ วรคุณ
34. นางอุทิศ ศิริวรรณเลิศ ชาติดต๋อไปซื้อ นายสุขุม อาบแจ่มฟ้า
35. นางจิตา อติเรกสาร ชาติดต๋อไปซื้อ นางสุชญา จันทนโชติ
36. นายวีระ อุณวาทพานิช ชาติดต๋อไปซื้อ สาธุเจ้าสิริพงษ์ พุทธิญาโน
37. นายชวน สุริยจันทร์ ชาติดต๋อไปซื้อ นายบรรณศาสตร์ อุดมมงคล

38. นายประสิทธิ์ เศรษฐเสถียร ขาดต่อไปชื่อ นายสิทธิชัย วงศ์สุริยา
39. นางบุญชุม เศรษฐเสถียร ขาดต่อไปชื่อ นางสาววรรณ วงศ์สุริยา
40. นางรัชณี เศรษฐเสถียร ขาดต่อไปชื่อ นางสาวลิลา นุช วงศ์สุริยา
41. นางอุไร เจริญสุข ขาดต่อไปชื่อ นางสาวสิริ้ง วงศ์สุริยา
42. นายช่วย อุณจะนำ ขาดต่อไปชื่อ นายสิทธิพันธ์ รัตนไตรภาพ
43. นายชาญกิจ เศรษฐเสถียร ขาดต่อไปชื่อ นายสิงขร วงศ์สุริยา
44. นางวรรณิ์ ปัญจทรัพย์ ขาดต่อไปชื่อ นางบุญฤกษ์ เสี่ยงมนุภาพ
45. นางพองคำ อุณวาทานิข ขาดต่อไปชื่อ สาธุเจ้าเชิดชาย ฐานิโย
46. นายชาญวิทย์ เลิศเมธากุล ขาดต่อไปชื่อ สาธุเจ้าจักรพงษ์ อริยบุญโญ
47. นางเบญจพร เลิศเมธากุล ขาดต่อไปชื่อ นายโกสสิทธิ์ บุญญากานนท์
48. นางกรองทอง อานุกาฬสโมสร ขาดต่อไปชื่อ นางจารุวรรณ เสถียรพรหมเพ็ญ
49. นายอนุรัตน์ มหาบุญ ขาดต่อไปชื่อ นายจักรชัย เปี่ยมโพธิ์อนันต์
50. นางเศกสรรค์ เตปิน ขาดต่อไปชื่อ นายฟ้าลั่น มิ่งเมืองกุล
51. นายประมุข ศิริพิรุณ ขาดต่อไปชื่อ นายสุธีร์ ทองสองชั้น
52. นางเพชร กิตติโสภณ ขาดต่อไปชื่อ นายบุญทวงศ์ อาสาธาดา
53. นางสาว (เป็นจิ้งจอกอยู่ที่ นครสวรรค์) ขาดต่อไปชื่อ นายจำนงค์ โภคาภรณ์
54. นายสมศักดิ์ เอกปริชากุล ขาดต่อไปชื่อ นายจิราวัฒน์ วัฒนสมบุรณ์
55. นายสมพล วงศ์เพชรพิทักษ์ ขาดต่อไปชื่อ นายจารุพร เมืองพรหม
56. นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์ ขาดต่อไปชื่อ นายพิเชษฐ์ ดันธนาวรรณ

ต่อไปก็ถึงตัวลุงและครอบครัวของลุงในอดีตชาติเรื่องของลุงก็ได้แนะนำ บ้างแล้วในตอนต้น ว่าสมัยนั้นลุงชื่อ **พิมเสน** เป็นชาวบ้านแท่นผาตั้ง มีเมีย 4 คน และลูก 12 คน ลุงเป็นสลาที่มีฝีมือดีจนพระเจ้าอาทิตย์ธรรมิกราชเรียกเข้าไปช่วยงาน ก่อสร้างเจดีย์ที่บรรจุพระบรมธาตุเจ้าหริภุญชัย แล้วก็เลยแต่งตั้งให้ลุงเป็นเสนาอำมาตย์ของ พระองค์มีหน้าที่ดูแลวัดพระธาตุหริภุญชัย และเฝ้ารักษา องค์พระธาตุเจ้าโดยเฉพาะด้วยเหตุนี้แม้ตายจากโลกมนุษย์มาแล้วจนบัดนี้ลุงก็ยังคง ทำหน้าที่รักษาองค์พระบรมธาตุเจ้าหริภุญชัยอยู่จนกว่าจะได้กลับไปเกิดใหม่ในโลกมนุษย์อีก 125 ปีข้างหน้า (นับตั้งแต่ พ.ศ. 2530) และขอบอกให้ไพศาลรู้ ไว้ด้วยว่าผู้ที่อยู่ในชั้นเดียวกับลุงนี้ ซึ่งบางท่านก็กำลังนั่งอยู่ที่นี้ด้วยแล้วต่างก็มีหน้าที่ เฝ้าดูแลรักษา พระบรมธาตุเจ้าที่สำคัญภายในประเทศไทยท่านละองค์ เช่น พระธาตุดอยสุเทพ พระธาตุพนม พระธาตุนครศรีธรรมราช เป็นต้นเมื่อหมดวาระแล้วก็จะมีผู้มาผลัดเปลี่ยนกันไปจนกว่าจะสิ้นศาสนายุกาลของ พระโคตมะพุทธเจ้า นี่ลุงก็จนจะหมดวาระแล้ว คือ จะต้องไปเกิดในโลกมนุษย์ตาม ที่บอกไว้ ลุงจะไปเกิดเป็นตุ้เจ้า (พระภิกษุ) ชื่อสาธุเจ้าพิรพัฒน์ โชติมันโต อยู่ที่ วัดไก่อ่แก้ว อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ส่วนเมียทั้ง 4 และลูก 12 คน ของลุงในอดีตชาตินั้น เขาก็ได้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏจักรมากันคนละไม่น้อยกว่า 10 ชาติ ในแต่ละชาติ ก็ได้สร้างกรรมไว้ดีบ้างเลวบ้าง ขณะนี้เขาเหล่านั้นได้มาเกิดแล้วในโลกมนุษย์ คือ

เมียทั้ง 4 คน

1. นางเอียง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นิตยา แสนคำ 94 หมู่ 2 ต.หมือง่า อ.เมือง จ.ลำพูน
2. นางอุป เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายเสนาะ ถาวร (เกิดเป็นชาย) 7 บ้านสันดอนรอม ต.ในเมือง จ.ลำพูน
3. นางมุก เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า จินตกร จินะภาส (เกิดเป็นชาย)
4. นางฟักเกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า กฤตศิลป์ จินะภาส (เกิดเป็นชาย) ทั้ง 2 คนนี้รักกันมาก ได้อธิษฐานให้
มาเกิด ร่วมกันขณะนี้เขาก็ได้อยู่ร่วมกัน ที่ 19 หมู่ 2 ต.ท่าทุ่งหลวง อ.แม่ทา จ.ลำพูน จังหวัดลำพูน ถ้าพบแล้ว
ถามเขาชื่อว่าเขาเป็น อะไรกันลุงครูปัญจะหัวเราะคิกๆ (ทั้งคู่เป็นฝาแฝดชาย ขณะนี้ พ.ศ. 2534 อายุได้ 12
ขวบ)

ลูกทั้ง 12 คน คือ

1. นางบัว เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายที่กุกามา(เกิดเป็นชาย)
2. นางสร้อย เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางบุญทวี กุกามา ทั้ง 2 คนนี้อยู่บ้านโฮ้งหลวง อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน
3. น้อยอุด เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายพิษณุ หานตระกูล โรงเรียนจักรคำคณาทร จ.ลำพูน
4. หานดวง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สารุเจ้าอุดมศรีทธาคุณ วัดอักษะชัยคีรี อ.แจ่ม จ.ลำปาง
5. น้อยกอง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า สารุเจ้าอดุลยธรรมคณี (พระครูอดุลยธรรมคณี) วัดบ้านโฮ้งหลวง อ.
บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน
6. นางเตื่อ เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางศุภลักษณ์ คอกควง โรงเรียนวัฒนวิทยายุทธ เชียงใหม่
7. หานจี เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายเกษม กองสิงห์ วิทยาลัยเทคนิคลำพูน
8. น้อยอ้ง เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางนงเยาว์ สมรรถชัย (เกิดเป็นหญิง) 291หมู่ 1 ต.สวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง
จ.ราชบุรี
9. นางสาว เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางวิภาดา หิรัญเรืองโชค 212 หมู่ 6 ต.อินทร์บุรี อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี
10. นางปา เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นางจงจิตต์ โพธิพฤษ 32/2 หมู่ 13 ต.บ้านแป้น อ.เมือง จ.ลำพูน
11. หานโล เกิดมาชาตินี้มีชื่อว่า นายเวียงชัย กลักย้อม 13 ถนนพิทักษ์ อ.หล่มสัก จ.เพชรบูรณ์
12. หานแถ นายศิริชัย เทียนทอง โรงเรียนตากพิทยาคม อ.เมือง จ.ตาก

หลังจากนั้น ลุงครูปัญจะมหาพรหมก็ได้บอกให้ข้าพเจ้า (ไพศาล แสนไชย) ถึงบุพกรรมของคนทั้งหลาย
ผู้ที่มีส่วนในการก่อสร้างพระธาตุเจ้าหริภุญชัยว่า ในแต่ละภพแต่ละชาติที่เขาได้เวียนว่ายตายเกิดนับตั้งแต่ชาติ
ที่ได้ร่วมสร้างพระธาตุเป็นต้นมา นั้นเขาได้สร้างกรรมอันใดไว้บ้าง ทั้งที่เป็นกุศลกรรมและบาปกรรมบางคนก็
จะถูกกรรม อันเป็นบาปกรรมติดตามมาทันแล้วต้องชดใช้วิบากกรรมนั้นในชาตินี้ พร้อมทั้งบอก วิธีแก้หรือผ่อน
คลายกรรมนั้นๆมาเป็นรายๆ เฉพาะตัวด้วย ซึ่งข้าพเจ้า จะไม่ขอเปิดเผยในที่นี้เพราะเป็นเรื่องส่วนตัว
โดยเฉพาะแต่จะเปิดเผยให้ทราบสำหรับท่านเจ้าของเรื่อง ที่มาติดต่อขอรับทราบด้วยตัวเองเท่านั้น โดยที่ท่าน
ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

บอกเล่าเรื่องบุญกรรมของคนทั้งหลายนั้นแล้วลุงครุปัญจะ ได้สั่งกำชับมากับ ข้าพเจ้าว่า เรื่องทั้งหมดที่เล่ามานี้ยังไม่ถึงเวลาที่จะนำไปเปิดเผยในโลกมนุษย์ พ.ศ. 2530) ต้องรอไปอีก 4 ปี คือ พ.ศ. 2534 และเมื่อถึงปีนี้แล้ว ก็ต้องให้อำมาตย์ทั้ง 5 คน นั้น ได้พบกับไพศาลครบหมดทุกคนแล้วให้พบกับนายบุญเทียมยั่งยืน และนายปรีดา จันทรรักษาเสียก่อน จึงจะสมควรเผยแพร่เรื่องนี้ ออกไปให้สาธุชนทั้งหลายได้รับรู้ เพื่อเป็นเครื่องส่งเสริมศรัทธาในพระพุทธศาสนาให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น แต่บุคคลที่ เป็นมิจฉาทิฐิมีความเห็นผิดไปจากทำนองคลองธรรม ไม่เกรงกลัวต่อเวรกรรมมีใจบาป หยาบซำก็ขออย่าให้เขาพวกนี้ได้พบเห็นรับรู้เรื่องนี้ เพราะถ้าเขาทราบแล้วอาจจะ กล่าวปราชัยซึ่งจะก่อให้เกิดกรรมเวรกับเขาไปอีกยาวนาน ผลประโยชน์อันจะพึงได้ จากการเล่าเรื่องนี้ ขอให้ไพศาลมอบให้กับวัดใดวัดหนึ่งก็ได้ เพื่อจัดสร้างศาสนวัตถุ หรือนำไปบูรณะปฏิสังขรณ์วัดนั้น เมื่อการบูรณะหรือก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทำบุญถวายไว้กับสงฆ์ขออุทิศส่วนบุญไปให้ข้าลุงครุปัญจะมหาพรหมบ้างลุงจะได้ ร่วมอนุโมทนารับเอาส่วนบุญนั้นเพื่อเป็นเครื่องค้าจุนในชาติต่อไป ซึ่งจะมาถึงใน เวลาอันไม่ช้านี้

“เป็นอันว่าเรื่องของพระธาตุเจ้าหริภุญชัย ก็จบลงเพียงเท่านี้ ไพศาลมีอะไร จะถามลุงอีกก็ถามมาเถอะ” ลุงครุปัญจะมหาพรหมกล่าวสรุป

“ไม่มีแล้วครับลุง” ข้าพเจ้าตอบ

พญาพิงคราชกล่าวเสริมขึ้นว่า

“เรื่องทั้งหลายที่ได้ฟังครุปัญจะเล่านี้ ตัวสุจำได้ดีไหม”

“ผมก็กลัวว่าจะจำไม่ได้หมด เพราะเรื่องมันยาว และมีคนเกี่ยวข้องด้วย มากมายเป็นร้อยๆ กลัวว่าจะจำตกหล่นไปบ้าง” ข้าพเจ้ายอมรับ

“ไม่เป็นไร” ครูบาคันธาพูดให้กำลังใจข้าพเจ้า

“จากนี้แล้วจะพาไปขอพรกับครูบาหลวงฝายหิน (ครูบาอภัยสารทปะปาโมกษ์ วัดฝายหิน อ.เมือง จ. เชียงใหม่) กับครูบาอินทวงศ์ (ครูบาอินทวงศ์ อินทวังโส วัดอินทขิล อ.ป่าซาง จ.ลำพูน) เพื่อให้จำเรื่องนี้ได้แม่นยำไปจนกว่าจะเปิดเผยเรื่องนี้”

หลังจากสนทนาวิสาสะกันพอควรแล้ว ครูบาคันธาและพญาพิงคราช ก็ได้บอกลาครุปัญจะมหาพรหม และผู้ที่ติดตามมาร่วมฟังทั้ง 10 ท่านด้วยแล้วพาข้าพเจ้า เดินออกจากปราสาทของครุปัญจะมหาพรหมมาได้เพียงเล็กน้อย ครูบาคันธาและ พญาพิงคราชก็หยุดเดินข้าพเจ้าก็หยุดตามเพียงชั่วครู่ทั้งครูบาคันธาและพญาพิงคราช รวมทั้งตัวข้าพเจ้าก็ลอยล่องพุ่งขึ้นไปข้าพเจ้ารู้สึกว่าได้ไถลพอประมาณ ท่านทั้งสอง ก็พาข้าพเจ้าลงไปหยุดอยู่บนถนนอันอ่อนนุ่ม เรียงรายด้วยปราสาททศमुख อันกว้างใหญ่ปราสาทแต่ละหลังนั้นวิจิตรสวยงามจนสุดที่จะบรรยายได้ และแล้ว ท่านทั้งสองก็พาข้าพเจ้าเข้าไปกราบขอพรจากครูบาหลวงฝายหินและครูบาอินทวงศ์ ในปราสาทอันวิจิตร โอฬารของท่าน ข้าพเจ้าได้รับความเมตตาจากครูบาเจ้า ทั้งสอง อำนวยพรให้ข้าพเจ้าจำเรื่องราวทั้งหมดไว้ได้ตามความปรารถนา และท่านครูบา ทั้งสองยังเมตตาสั่งสอนให้ข้าพเจ้ามีความอดทนอดกลั้นต่ออุปสรรคทั้งหลาย อันเนื่อง มาจากการทำงานนี้อย่าได้ย่อท้อให้ตั้งใจทำต่อไปแล้วจะเกิดผลดีทั้งในโลกนี้และ โลกหน้า ข้าพเจ้าได้ก้มตัวลงกราบรับพรและคำสอนนั้นด้วยความอึ้งอัมมใจ เป็นอันมาก

เมื่อการเข้าพบเพื่อขอรับพรและรับโอวาทจากครูบาทั้งสองเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูบาคันธากับพญาพิงคราซก็พาข้าพเจ้ากลับ โดยลอยตัวดิ่งลงมาเรื่อยๆ จนถึงสถานที่ แห่งหนึ่ง ซึ่งถ้าจะนำไปเทียบกับสถานที่ ที่ข้าพเจ้าเพิ่งผ่านมา แล้วห่างไกลกันมาก ทั้งบรรยากาศและความวิจิตรสวยงามที่นี้มีบรรยากาศเย็นแต่ไม่สดชื่นเท่าที่ผ่านมา ที่อยู่อาศัยก็เป็นเรือนขนาดกลางธรรมดาไม่ได้ตกแต่งให้สวยงามพิสดารแต่อย่างใด ในที่แห่งนี้ ครูบาคันธากับพญาพิงคราซ ได้พาข้าพเจ้าไปพบกับผู้ที่เสียชีวิตไปแล้ว จากโลกมนุษย์ 4 รายแต่ละรายก็ได้ส่งเรื่องราวต่างๆ มาถึงญาติพี่น้องและครอบครัว ที่ยังอยู่ในโลกมนุษย์เมื่อข้าพเจ้ารับทราบและรับคำว่า จะแจ้งเรื่องที่ส่งไว้นั้น ไปให้ผู้ ที่ต้องการให้รับทราบโดยทางจดหมายแล้วครูบาคันธากับพญาพิงคราซก็ได้พาข้าพเจ้าลอยลงมาอีกครู่หนึ่งจนถึงสถานที่อีกแห่งหนึ่งมีสภาพคล้ายกับสถานที่ที่ผ่านมาแล้วเมื่อสักครู่ ข้าพเจ้าก็ได้พบกับผู้ที่เสียชีวิตจากโลกมนุษย์มาแล้วอีกหลายราย แต่ละรายก็ได้ส่งลงมาหาครอบครัวและญาติพี่น้องทางโลกมนุษย์ เช่นนางรัตนกร ศิริจิตร ได้ส่งมาบอกให้คุณประสพสุขศิริจิตร ผู้เป็นสามีอยู่ที่สำนักงานนายความ ประสพสุข ถนนเพชรบุรี กรุงเทพมหานครว่า ขณะนี้อยู่สุขสบายดีไม่ต้องเป็นห่วง ที่ต้องเสียชีวิตเพราะอุบัติเหตุ นั้นเป็นเพราะกรรมเก่าตามมาทันและเรื่องอื่น ๆ อีกหลายเรื่อง หากสามีหรือญาติพี่น้องของนางรัตนกรศิริจิตรต้องการทราบรายละเอียด ก็ได้โปรดติดต่อมาที่ข้าพเจ้านายไพศาล แสนไชย เพราะเรื่องของนางรัตนกรนี้ พญาพิงคราซท่านบอกไว้ว่าให้เป็นเรื่องปากต่อปากเล่าบอกกันต่อไปอีกว่า ไม่ต้องส่งจดหมายไปก็ได้ ข้าพเจ้าจึงขออาศัยหนังสือเล่มนี้เป็นสื่อเล่าบอกกันต่อไป

หมดจากเรื่องของนางรัตนกรแล้วครูบาคันธากับพญาพิงคราซก็พาข้าพเจ้า ลอยลี้วลงมาถึงไหนก็ไม่รู้จนข้าพเจ้ารู้สึกตัวตื่นขึ้นเมื่อเวลา 05.35 น. ของวันที่ 12 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2530 และได้เริ่มทำการบันทึกเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2534 แล้วเสร็จในวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2534 แล้วนำเสนอให้ผู้เรียบเรียงเพื่อเรียบเรียงและจัดทำ เป็นหนังสือเผยแพร่ต่อไป

บทที่ 3

ปกิณกะท้ายเล่ม

เพื่อให้หนังสือเล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ด้วยการขยายความในเรื่อง พระธาตุหริภุญชัยบางตอนและแนะนำให้ท่านผู้อ่านทราบถึงความพิสดารหลายอย่าง ที่คุณไพศาล แสนไชย ได้พบมาแต่ยังไม่มีใครนำมาเปิดเผย ข้าพเจ้าผู้เรียบเรียง จึงได้ เพิ่มภาคขยายหรือปกิณกะท้ายเล่มนี้ขึ้น หวังว่าคงจะเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้อ่าน เพิ่มขึ้นบ้างแม้จะเพียงเล็กน้อยก็ยังดี

- **เรื่องแรก** คือเรื่อง **เทวดาพาคนเข้าถ้ำใต้ฐานพระธาตุหริภุญชัย** ตามที่ข้าพเจ้าได้เกริ่นมาแล้วว่าเรื่องนี้เกิดมาเกี่ยวข้องกับเรื่องเล่าของคุณไพศาลโดยบังเอิญ เพราะคุณไพศาล ก็ไม่รู้มาก่อนว่าเรื่องนี้ได้ถูกบันทึกไว้แล้วและข้าพเจ้าผู้เรียบเรียงก็ไม่ว่าว่าคุณไพศาลทราบเรื่องนี้มาแล้วจากท่านครูปัญจมหาพรหม ซึ่งท่านได้เล่าให้ ไพศาล ฟังว่าแต่ก่อนเคย มีคนหลงเข้าไปถึงพื้นฐานพระธาตุเจ้าหริภุญชัย ด้วยอำนาจของเทวดาที่เฝ้ารักษาพระธาตุเจ้าเป็นผู้บันดาลให้เป็นไปแล้ว 2 คน คือ รสทิพย์ คนหนึ่ง กับ คำทิพย์ คนหนึ่ง รสทิพย์นั้นได้เข้าไปที่วัดป่าตึกสิทธิธาราม (ขณะนี้ที่บ้านพักสรรพากรจังหวัดลำพูน และบ้านพักอนามัยจังหวัดลำพูน) ส่วนคำทิพย์ ได้เข้าไปที่วัดป่าเหมือดศรีสันยาราม (คือวัดสันดอนรอมในปัจจุบัน) สิ่งที่รสทิพย์ และคำทิพย์ได้

เห็นนั้นยอมเป็นไปตามวาสนาบาปมีของใครของมัน ประกอบกับอำนาจดลบันดาลของเทวดาผู้นำพาไป ฉะนั้น จึงเห็นไม่เหมือนกัน ทั้งสองคนและก็ไม่ใช่ของที่มืออยู่จริงตามที่ครุปัญจะเล่าไว้

รศทิพย์นั้นได้มาเกิดในเมืองมนุษย์แล้วเมื่อ พ.ศ. 2440 และเป็นสาวเจ้าที่มี ศีลาจารวัตรอันงามองค์หนึ่ง ชื่อครุบากองแก้ว ญาณวิชัยโย อยู่วัดต้นยางหลวง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่แต่ได้มรณภาพไปแล้ว เมื่อ พ.ศ. 2524 ขณะนี้อยู่ใน เทวโลก เรื่องนี้ผู้เรียบเรียงได้นำมาเล่าให้ พระมหาเจติยารักษ์เจ้าอาวาสวัด พระธาตุหริภุญชัยองค์ปัจจุบันฟัง ท่านเจ้าคุณได้บอกผู้เรียบเรียงว่าในงาน ประเพณีสงกรานต์ทุกปีท่านเคย พบพระภิกษุแก่ ๆ องค์หนึ่งมาร่วมงานแล้ว นั่งพัก อยู่ที่ศาลาบาตรข้างมุขร่วมกับศรัทธาติดต่อกันมานานแล้ว ท่านเคยนิมนต์ ขึ้นไปพักบนกุฏิพระภิกษุชราองค์นั้นก็ไม่ไปคงอยู่ที่ศาลาบาตรข้างมุขแล้วพักค้างคืน ที่นั่นจนรุ่งเช้าแล้วจึงกลับวัด แต่ก็ไม่ได้พบมาแล้วหลายปี จะใช้ครุบากองแก้ว หรือเปล่าก็ไม่แน่ใจเพราะไม่ได้ถามชื่อท่าน ไว้เมื่อพบกัน

ข้าพเจ้าจึงได้เดินทางไปสอบถามถึงวัดต้นยางหลวง อำเภอสารภี เชียงใหม่ และได้มีโอกาส สอบถาม ศรัทธาผู้ใกล้ชิดคนหนึ่งเล่าว่า ตามปกติครุบาท่าน เป็นคนสมถะฉันมังสวิรัตมีแต่เดียวเคยเดินธุดงค์ไปถึงเมืองลาวในเดือนแปดเป็งทุกปี ครุบาท่านต้องไปในงานสงกรานต์พระธาตุหริภุญชัยไม่เคยขาด แม้จะไม่มี ใครไปด้วยครุบาท่านก็เดินไปองค์เดียว และพักค้างคืนที่วัดพระธาตุนั้นหนึ่งคืน จึงกลับวัด ข้าพเจ้าผู้เรียบเรียงได้นำ ภาพถ่ายของครุบากองแก้วมาให้ท่านพระมหาเจติยารักษ์ดูท่านก็จำได้ว่าเป็นพระองค์เดียวกันกับที่ท่านเคย เห็นสัญลักษณ์ ที่จำได้แน่นอนคือ ครุบาท่านคอเอียง

ส่วนคำทิพย์นั้น ครุปัญจะมหาพรหมไม่ได้เล่ารายละเอียดเพิ่มเติมแต่บอกว่าเคย ถูกเทวดาพาเข้าไปดูพระธาตุเท่านั้น

เทวดาทั้งหลายที่รศทิพย์ได้พบนั้นได้มาเกิดในโลกมนุษย์แล้วคือ พ่อขาวผู้นำรศทิพย์เดินทาง ในปัจจุบันนี้คือ สาธุเจ้าแสน วัดท่าแหวน อำเภอมะทะ จังหวัดลำปาง (มรณภาพไปแล้ว)

พญาที่รศทิพย์ได้พบ 7 ตนนั้นมาเกิดเป็นมนุษย์แล้ว 4 ตน นอกนั้นยังคงอยู่ ณ ที่เดิม ผู้ที่มาเกิดอยู่ในโลกมนุษย์ขณะนี้คือ

1. ครุบาทำแสน คุณาลังกาโล วัดดอนมูล อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ (มรณภาพไปแล้ว)
2. ครุบาทุ่ม โพธิโก วัดวังมุย อำเภอมือง จังหวัดลำพูน (มรณภาพไปแล้ว) 3. สาธุเจ้าสำรองคุณวุฒโท วัดโศการาม อำเภอมือง จังหวัดสมุทรปราการ 4. สาธุเจ้าบุญชุม อัคระธรรมโม วัดเบญจมบพิตร เขตดุสิต กรุงเทพฯ

- **โกคบุตร** ผู้ถ่ายทอดเรื่องราวของพระบรมธาตุเจ้าจากกาเผือก ที่เฝ้าสถานที่ ที่พระบรมธาตุเจ้าประดิษฐานอยู่ ซึ่งได้มาเกิดแล้วในโลกมนุษย์ คือ ครุบาทศรี อริยะวังโส วัดป่าบุก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน และมรณภาพไปแล้วนั้น ข้าพเจ้าผู้เรียบเรียง ได้ทราบจากท่านผู้รู้เรื่องครุบาทศรี อริยะวังโส เล่าให้ฟังว่าในสมัยเมื่อครุบาท่านยังทรง สันขารอยู่วันหนึ่งครุบาท่านนั่งดูฝูงนกอยู่ที่หน้ากุฏิพร้อมกับพระเณรในวัด ครุบาท่านได้เฝ้าถามพระเณรเหล่านั้นว่าลองทายซิว่านกเหล่านี้ จะบินไปทางไหน บรรดาพระเณรต่างก็ทายกันไปต่างๆ นานาแต่ครุบาท่านบอกว่า นกเหล่านี้จะพากัน ไปจับอยู่ที่ต้นตาลโน้นปรากฏว่าเหตุการณ์เป็นไปเช่นนั้นจริงๆ ยังความ

ประหลาดใจ ให้แก่พระเณรทั้งหลายเป็นอันมาก จึงเรียนถามครูบาท่านว่า ครูบาท่านรู้ได้อย่างไร? ครูบาบอกว่า ฟังจากพวกนกมันพูดชวนกันไปที่ต้นตาลนั่นจึงรู้ได้ นี่แสดงว่าครูบา ท่านมีบารมีเก่าตั้งแต่สมัยก่อนติดตาม มาและยังได้บำเพ็ญบารมีเพิ่มเติมขึ้นอีกในชาตินี้

เป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อครูบาศรียังเป็นเด็ก พ่อแม่ได้นำไปฝากเรียนอักขระ เมืองเหนือกับพระลากา ผีอกซึ่งเป็นรองเจ้าอาวาสวัดป่าบุกและเมื่อท่านครูบาศรีมรณภาพ ก็บังเกิดลำแสงสีเขียวขาว พุ่งขึ้นจากที่เก็บศพท่าน แล้วลอยไปทางตัวเมืองลำพูน และเมื่อเคลื่อนศพท่านลงสู่ปราสาท เตรียมประชุมเพลิงก็มีปรากฏการณ์เช่นนี้อีก เป็นครั้งที่สอง

- **เรื่องบุญกรรมของเสนาอำมาตย์** ของพระเจ้าอาทิตย์ธรรมมิกราช ซึ่งครูปัญจมหาพรหมได้กำชับให้ไพศาลไปพบและบอกกล่าวให้ทราบให้ได้ นั้น ไพศาลก็ได้ไปพบแล้วทุกคนตั้งแต่พ.ศ. 2530 แต่สองคนสุดท้ายนั้นไม่ยอมเชื่อ มีหน้าซำยังชูไพศาลไว้ว่าหากมาพูดอย่างนี้อีกจะแจ้งให้ตำรวจจับ ผลสุดท้ายเขา ก็ต้องรับกรรมไปตามกำหนดเวลาที่ท่านครูปัญจะกำหนดไว้ คือ ตกจากเครื่องบิน ที่ระเบิดกลางอากาศในระยะสูงเป็นหมื่น ฟุตตามกำหนดวันเดือนปีอย่างไม่คลาดเคลื่อน คือวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534

- **สิ่งที่ไม่น่าจะเป็นไปได้เรื่องหนึ่ง** คือวัตถุธาตุที่มีอยู่ในโลกมนุษย์เรา นี้ สามารถแปรสภาพเป็นอย่างอื่นในโลกทิพย์ และกลับมาสู่โลกมนุษย์ในสภาพเดิมได้ เช่น เจ้าแม่จามเทวี ฝากของชิ้นหนึ่งคือ พระคงลงมาให้นายประเทือง สนธิรัตน์ ซึ่งเคยเป็นเสนาของพระนาง และได้ฝากพระคงนี้ไว้กับพระนาง ก่อนตายจากโลกมนุษย์ ขณะที่เขียนเรื่องนี้เจ้าของก็ยังไม่ได้มารับคืนคงอยู่ที่ไพศาลเคยมีฝรั่งชาติออสเตรเลีย ชื่อ มิสเตอร์แคนนี่ โอโนฮาร์ดฝากธนบัตรไทยใบละร้อยบาทหนึ่งใบลงมาให้ไพศาล ถวายพระ เพื่อสร้างบุญสืบต่อเพราะเขาได้ทำบุญไว้เพียงเท่านี้ และไพศาลได้นำ ไปทำบุญถวายไว้กับพระอาจารย์อินทรปัญญาวัฒนโพนัดสันปายางหลวงแล้วแม้ว่า พระสุปฏิปันโนที่อยู่ในแคนทิพย์ก็เคยฝากเส้นเกศาของท่านลงมาหลายองค์ เช่น ครูบาศรีวิชัย ครูบาบุญทา หลวงพ่อโอภาสี หลวงปู่บุญ (พระพุทธรูปนิยอก) ฯลฯ ขณะนี้เกศาเหล่านั้นอยู่ที่วัดสันปายางหลวง

สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ไม่น่าเชื่อ แต่มีเรื่องหนึ่งที่มีประจักษ์พยานชัดแจ้ง คือ เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2533 ไพศาลได้พบกับหลวงพ่อบ้านวัดสันโง้ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมรณภาพไปนานแล้ว แต่พบกันในโลกทิพย์ หลวงพ่อบ้านวัดสันโง้งได้มอบเหรียญทองแดง ให้ไพศาลเหรียญหนึ่ง บอกว่าเป็นเหรียญของหลวงพ่อบ้านวัดสันโง้งที่เรียกคืนมาจากนายประดิษฐ์บุญเลิศ เพราะนายประดิษฐ์นี้แขวนเหรียญหลวงพ่อบ้านวัดสันโง้งแล้วไปทำปาณาติบาต คือช็อตปลาด้วยไฟฟ้าที่ลำห้วยในอำเภอเชียงดาวหลวงพ่อบ้านวัดสันโง้งจึงเรียกคืน แล้วมอบให้ไพศาลเก็บไว้หลังจากนั้นครึ่งเดือนนายประดิษฐ์ บุญเลิศ ได้มาที่บ้านไพศาลและเล่าเรื่องไปช็อตปลาในลำห้วยแล้วทำเหรียญตกหายไปด้วยความเสียดายยิ่ง ไพศาลจึงได้นำเหรียญที่ได้รับมอบมาจากเทวโลกให้ดูทำให้นายประดิษฐ์ตกตะลึง ตาค้างเพราะจำคำนี้ได้ว่าเป็นเหรียญของตน ได้วิงวอนขอคืนจากไพศาล แต่เมื่อ ไพศาลได้เล่าเรื่องให้ฟังแล้วนายประดิษฐ์ถึงกับน้ำตาคลอ

อีกเรื่องหนึ่ง เมื่อคณะของไพศาล แสนไชย เดินทางไปที่วัดต้นยางหลวง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับครูบากองแก้ว ญาณวิชัยโย หรือรสทิพย์ในอดีต หลังจากพูดคุยกับเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบันนี้แล้ว ท่านเจ้าอาวาส ได้นำเหรียญของครูบากองแก้วมาแจกให้แก่คณะที่ไปด้วยกัน แต่เหรียญมีจำนวนน้อยไม่พอแก่จำนวนคนที่ไป นายจรลลวงระแหง เป็นคนหนึ่งในขณะที่ ไม่ได้รับแจก เหรียญนั้น มีความรู้สึกน้อยใจ

ตนเองมากแต่ก็เก็บงำไว้ไม่ได้แสดงออกเหตุการณ์นี้ ครูบากองแก้ว ซึ่งอยู่ในแดนทิพย์ท่านทราบดี เมื่อพบกับไพศาลในแดนทิพย์ครูบาท่าน จึงได้ฝากเหรียญของท่านลงมาให้ นายจรัสลงระแหงและบอกว่าเหรียญของท่าน อันนี้ เจ้าของเดิมอยู่ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน แต่เมื่อแขวนเหรียญของท่านแล้วกลับ ประพฤติตนไปในทางไม่ควรพิศพิศธรรม ท่านจึงเรียกคืน และขอมอบเหรียญนี้ ให้แก่นายจรัสลงระแหง เพราะนายจรัสลงระแหง น้อยใจได้มากเมื่อเขาไม่ได้ รับแจก ก็มีความเสียใจน้อยใจมากและไพศาลก็ได้นำเหรียญนั้นมามอบให้ นายจรัสลงระแหง ซึ่งอยู่ที่บ้านท่ากอจั่ว บ้านเดียวกับไพศาลนั่นเอง

- พระสุวรรณเจดีย์หรือเจดีย์ทองนี้ ตามหนังสือตำนานพระธาตุลำพูน กล่าวว่า เป็นของประจำพระพุทธรูปองค์หนึ่ง ซึ่งจะต้องบังเกิดขึ้นมีขึ้นในโลกมนุษย์ องค์ละหนึ่งเจดีย์เสมอตั้งข้อความที่คัดมาดังนี้

“ดูราอาณนถ์ เมื่อตลาคตนิพนพานแล้วไม่นาน ฐานะที่นี้จักเป็นมหานคร อันหนึ่งชื่อว่า เมืองหริภุญชัยบุรีเหตุที่ตลาคตได้ฉันผลสมอในที่นี้ พระพุทธรูปเจ้าล่อง แล้วเกิด 3 องค์ ย่อมมีเจดีย์ค้ำองค์ละหลัง ในที่อันตลาคตนี้จักเป็นที่ตั้ง สุวรรณเจดีย์ค้ำแห่งตลาคตไม่นานแล”

นับว่าเป็นเนื่อนาบุญอันประเสริฐของชาวเมืองหริภุญชัยที่พระสุวรรณเจดีย์ ประจำองค์พระโคตมพุทธเจ้าได้มาบังเกิดประดิษฐานอยู่ท่ามกลางเมือง เนื่อนาบุญ อันนี้ได้แผ่ขยายกว้างไกลออกไปสู่ปวงชนทุกถ้วนแคว้นและทั่วโลก ที่ได้มา สักการบูชาพระสุวรรณเจดีย์หริภุญชัย

รูปลักษณะของพระสุวรรณเจดีย์หริภุญชัยในปัจจุบันนี้เป็นรูปทรงแบบลังกา สร้างขึ้นครั้งหลังสุดในสมัยของพระเจ้าติโลกราช เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ โดยทรง มอบหมายให้พระมหาเมธังกร พระเถระรูปหนึ่งเป็นผู้ออกแบบ และควบคุม การก่อสร้าง ในสมัยนั้นไทยกับลังกามีความสัมพันธ์กันทางพระพุทธศาสนา มาก พระภิกษุทางลานนาไทยได้เดินทางไปศึกษาพุทธศาสนาและภาษาบาลีที่เมืองลังกา จนมีความรู้แตกฉานกันหลายองค์ นอกจากความรู้ทางพระพุทธศาสนาแล้ว ไทยก็รับเอาศิลปทางศาสนาเข้ามาด้วย จึงเป็นเหตุให้พระสุวรรณเจดีย์หริภุญชัย มีรูปทรงเป็นแบบลังกา

พระสุวรรณเจดีย์หริภุญชัย มีส่วนสูง 25 วา 2 ศอก ฐานกว้างด้านละ 12 วา 2 ศอก 1 คืบ มีสัตตบัณูช (รั้วสี่กรรูปดอก) 2 ชั้น มีสำเภาทองประดิษฐานอยู่ทาง ทิศเหนือและทิศใต้ มีซุ้มกุ่มภัณฑ์และฉัตรประจำ 4 มุม หอยอประจำทุกทิศรวม 4 หอ บรรจุพระพุทธรูปปฏิมาทุกหอ